ma mr̃e tua ſp magnificare poſſit ⁊ exultare
i te deo ſalutari meo. cui ſit honoꝛ ⁊ glĩa Amẽ

¶ Incipit ps ſeptia hꝰ opis qđ Mariale
nũcupat̃. in q̃ tractat̃ de b̃tiſſime ꝟgis Ma/
rie parturitiõe. hec aũt ps ꝓprio ac ꝑticulari
noĩe fluuiꝰ dulcedinis infinite appellat̃.

Sermo pͥmus

ANnũcio vo/
bis gaudiũ magnũ qꝛ natꝰ eſt
hodie ſaluatoꝛ mđi. Lu. ij. ⁊ i
euãgꝫ. occurrẽtꝫ ſolẽnitatꝫ in q̃t
Leo papa i ſmõe natiuitatꝫ dñi Saluatoꝛ
nr̃ dilectiſſimi hodie natꝰ ẽ: gaudeamꝰ. neqꝫ
ei fas ẽ locũ eẽ triſticie vbi natal' ẽ vite. q̃ ↄſũ/
pto mortalitatꝫ timore igerit nob̃ de ꝓmiſſa et/
nitate leticiã. nẽo ab hꝰ alacritatꝫ ꝑticipatõe
ſecernit̃. vna cũctꝫ leticie cõis ẽ rõ. qꝛ dñs nr̃
pctĩ mortꝫqꝫ deſtructoꝛ ſic̃ nullũ a reatu liberũ
repit: ita ꝓ liberãdis oĩb̃ veit. exultz ſcũs: qꝛ
appropinq̃t ad palmã. gaudeat pctõꝛ. qꝛ iui
tat̃ ad veniã. aĩet̃ gẽtil' qꝛ vocat̃ ad vitã. hec
ille. Que ꝟba accepit origialit' ab Augꝫ. i ſ.
iij. hꝰ ſolẽnitatꝫ. Nõs igr̃ i hac celeberria feſti
uitate ñ ſolũ cordẽ iubilare demꝰ ſꝫ etiã ore ⁊
ligua leticiã nr̃az demõſtrare vt poſſimꝰ puu
lo nato dicere cũ ꝓpha ps. cxxv. Repletũ eſt
gaudio os nr̃z ⁊ li. no. exul. Cãz ãt hꝰ tãti gau
dij aſſigñt ãgelꝰ i ꝟbis theãtꝫ nr̃i. ſup q̃b̃ treſ
ſolũmõ deuotas ↄſideratões faciemꝰ.

Prima dicet̃ ꝓpheratõis.
Scđa declaratõis
Tertia ↄſolatõis.

¶ Pars pͥma huiꝰ ſmõis q̃ dr̃ ꝓphetatõis

Recitat ꝓphias de icarnatiõe xp̃i

QUia de ꝓphetijs icarnatõis ⁊ natiui
tatꝫ xp̃i diffuſe tractaui i. j. pterõſa/
rij ſmonũ. ſ. xiiij. pte. iij. idõ h̃ breuiꝰ
pteraſeo. Solũ ãt. v. ꝓphias referã ꝓpharũ
veterꝫ teſtamẽti. vt appeat ꝟificatuz eẽ illđ
Amos. iij. Nõ faciet dñs ꝟbũ. ſ. icarnari et
naſci q̃n pꝰ loq̃t̃ ad ꝓphas ſuos. Harz aũt ꝓ
phiaz pͥma de natiuitate eiꝰ ex ꝟgie ſepiꝰ al/
legata i pcedẽtib̃ ſmõib̃ hr̃ Iſa. vij. vbi dr̃
Ecce ꝟgo ↄcipiet ⁊ piet filiũ: ⁊ vocabit̃ nom̃
eiꝰ emanuel. i. nobiſcũ deꝰ. Scđa ꝙ debebat
naſci media nocte hr̃ Sap. xviij. vbi inq̃t
ſalomõ. Dũ mediũ ſilẽtiũ teneret oĩa. ⁊ nox
in ſuo curſu mediũ iter hr̃et: oĩpotẽs ſmo tu
us dñe a regalib̃ ſedib̃ vẽit. Tertia ꝙ debe/
ret naſci i via ⁊ ñ hr̃e domũ l' hitatõꝫ ꝓpriã:
hr̃ Hiere. xiiij. vbi illi dic̃ ꝓpha. Quare ſic̃
colonꝰ futurꝰ es i t̃ra. ⁊ q̃ſi viatoꝛ declinãſ ad
manẽdũ. q̃re futurꝰ es velut vir vagꝰ. Quar
ta ꝙ debebat naſci apđ bethlec hr̃ Michee. v
q̃ ꝓphia r̃citat̃ etiã Mat. ij. vbi dr̃. Tu beth
lec terra effrata mima es in milib̃ iuda. ex te
ei exiet dux q̃ regat pplꝫ meũ iſrl' ⁊ egreſſus
eiꝰ ab initio a dieb̃ et̃nitatꝫ. Quita ꝓphia.
ꝙ filiꝰ dei q̃ i veteri teſtamẽto dederat legẽ fi/
lijs iſrl' debebat corꝑalit' cũ hoĩb̃ ↄũſari ⁊ ill'
dare legẽ euãgelicã hr̃ Baruch. iij. c. vbi dr̃
de eo. Hic ẽ deꝰ nr̃: ⁊ nõ extimabit̃ aliꝰ adũſus
illũ. hic adinuenit oẽm viã diſciplie. ⁊ tradi
dit eã Iacob filio ſuo. ⁊ iſrael dilecto ſuo. pꝰ
hec ſup terrã viſus ẽ ⁊ cũ hoĩb̃ ↄũſatꝰ ẽ. Et i
c. ſeq̃nti imediate ſb̃infert̃ Hic liber mãdato
rum dei. ⁊ lex q̃ i eternũ manet. oẽs q̃ tenẽt eã
ꝑuenient ad vitã. q̃ aũt reliq̃rit eã i mortem.
Hec ibi. ¶ Nõ ſolũ aũt ꝓphe dei de xp̃i nati/
uitate pdixerũt: ſꝫ etiaz infideles ⁊ pagani. Q₃ ifideles pdixerint icarnatiõem chriſti
Inter q̃s fuit Albumaſar. li. vj. itroductorij
ſui i aſtrologia. q̃ ſm traſlatõꝫ Hermãni ſe/
cũdi ⁊ Iohis hiſpalẽſis dixit ꝙ vna ꝟgo he
brea: pulcra atqꝫ honeſta ⁊ mũda. atqꝫ a vi/
ro ſuo intacta debebat parere ⁊ nutrire filiũ
quẽ appellaret Ieſum. Plato q̃ꝫ de h' pdixit
ſm Hiero. ⁊ Aug. in. vij. li. ↄfeſſionũ. Unde
refert Ethicus ph̃s in cõmẽtario ſup illo ꝟ/
bo Boecij de diſciplina ſcholariũ. ſ. Plato/
nis ꝓbata diuinitas. ꝙ i tumba Platonis i
uenta fuit lamina aurea ſup pectꝰ eiꝰ in qua
ſcriptũ erat. Credo i Ihm xp̃m naſciturũ de
ꝟgie. paſſurũqꝫ ꝓ hũano genere. ⁊ tertia die
reſurrecturũ. ⁊ merebunt̃ iuſti videri dñm de
um ſuũ Ihm. regẽqꝫ ſuũ ꝟbũ pr̃is atqꝫ pͥnci
piũ cũ eo cũcta ↄponẽs. Hec ille. Dic̃ etiaz
b. Tho. ij. ij. q. ij. ar. vij. ꝙ multis gẽtiliũ fa/
cta fuit reuelatio de xp̃i incarnatõe. ſic̃ ptꝫ in
Balaam q̃ pdixit de natiuitate xp̃i Nume.
xxiiij. di. Orietr̃ ſtella ex Iacob ⁊c. Et i beato
Iob. q̃ cũ eẽt de pplõ gẽtili: ꝓpheraui d̃ ea
ſui li. c. xix. loquẽdo more ꝓphetico de futu/
ris tãqꝫ de pteritis dũ dixit. Scio ꝙ redem
ptoꝛ meꝰ viuit: ⁊ i nouiſſimo die de terra ſur
recturus ſum. ⁊ ruꝛſum circũdaboꝛ pelle mea
⁊ in carne mea videbo deũ ſaluatorẽ meũ ⁊c̃
Recitat q̃ꝫ idẽ doctoꝛ vbi ſ. iueniri in hyſto
rijs Romanoꝛ. ꝙ tpe Cõſtãtini auguſti et
Helene mr̃is eiꝰ inuetũ fuit q̃dđã ſepulcrũ
in q̃ iacebat hõ laminã aureã hñs in pectoꝛe
in qua ſcriptũ erat ſic. Chriſtꝰ naſcet̃ de vir
gine ⁊ credo i eũ. O ſol: Helene ⁊ Cõſtãtini
tpibus iterũ me videbis. id eſt videri facieſ
Et quidam putãt hoc eſſe idem cum illo qđ
refert Ethicus ph̃us. ſcꝫ fuiſſe corpus Pla/
tonis talem laminam in pectoꝛe habẽtꝫ. Le
gitur quoqꝫ in cronicis regum Caſtelle. ꝙ

apud Toletũ ſub quodã ſaxo inuẽt⁹ ẽ liber
vetuſtiſſimus q̃ ſcript⁹ erat lr̃a hebrea greca
ꝛ latina. ꝛ i illo dicebat̃ ſic. Xp̃s fili⁹ dei naſce
tur de ꝟgine Maria. ꝛ ꝑ ſalute hoĩm patiet̃
Uirgilius quoq; in bucolicis canit. Ultima
cu mei iã venit carmis etas. Iã redit ꝛ ꝟgo
redeũt ſaturnia regna. Iã noua ꝓgenies ce/
lo demittit̃ alto. Silr̃ Ouidi⁹ i li. de mutatõ
ne vite q̃ intitulat̃ de vetula: ſic ait. Una q̃dẽ
tal' felicꝫ tpe nup. Ceſarꝫ auguſti fuit ãno biſ
duodeno A regno nouitate ſui. Qui ſignifi/
cauit poſt annũ ſextũ naſci debere ꝓphetã abſ
q; mr̃is cogitu de ꝟgie ꝛc̃. ¶ Sybille q̃ȝ. xij.

P
Quõ ſy/
bille p̃di/
xerunt de
chriſto

p̃dixerũt de xp̃i natiuitate. ſicut declarat ſctũſ
Aug⁹. xix. de trini. Et Lactanti⁹ li. j. ꝛ. iiij. di/
uinaꝝ inſtitutionuꝫ. quaꝝ ſolũmõ q̃ncꝫ di/
cta ad p̃ns recitabim⁹ qꝛ de alijs diximus in
dicto ſmone roſarij noſtri. ¶ Prima ꝓphe/
tia eſt Sybille perſice: q̃ ait. Ecce beſtia ↄcul
cateris ꝛ naſcet̃ dñs in orbe terraꝝ. ꝛ gremiũ
ꝟginis erit ſalus populoꝝ. Inuiſibile ꝟbuꝫ
palpabit̃ ¶ Secũda ꝓphetia eſt Sybille ly
bice: que ait. Ecce veniet dies ꝛ illuminabit
dñs ↄdenſa tenebraꝝ. ꝛ ſoluet̃ nex⁹ ſynagoge
ꝛ deſinẽt labia ꝓphaꝝ ꝛ videbũt regẽ viuen/
tium. ꝛ tenebit illũ in gremio ꝟgo dña genti
um: ꝛ regnabit in miſericordia: ꝛ vter⁹ mr̃is
eius erit ſtatera cunctoꝝ. ¶ Tertia ꝓphetia
eſt Sybille Aritrebe dicẽtis. In vltima eta
te humiliabit̃ deus. humiliabit̃ ꝓles diuina.
vniet̃ humanitati diuinitas. iacebit in feno
agnus. ꝛ puellari officio educabit̃ deus ꝛ hõ
Signa aũt ꝑcedẽt apd̃ iudeos. Mulier ve
tuſtiſſima. ſ. Elizabeth pueꝝ ↄcipiet. Stella
orbis mirabit̃: ꝛ ducatũ p̄ſtabit. ſ. magis. ad
ortũ. ſ. xp̃i. Hic hñs annos. xxxiij. eliget ſibi
de piſcatoribus ꝛ eiectis hoĩb; numerũ duo/
denariũ. vnũq; diabolũ. ſ. Iudã. nõ i gladio
bello ve eneadẽ vrbem. ſ. Romã. regeſq; ſub/
ijciet. ſed in hamo piſcatoris ſcꝫ Petri. Hu
ic q̃ttuor aĩalia. i. q̃ttuor euãgeliſte. ſurgẽt in
teſtimoniũ. Huic cõtradicet̃ a beſtia. ſ. anti/
chriſto. Erit aũt beſtia horribilis. ſ. Mahu
meth. ab oriente veniẽs cui⁹ rugitus vſq; ad
gentes punicas audiet̃. Hec illa. ¶ Quarta
ꝓphetia eſt ſybille Tiburtine: que ait. Na/
ſcetur xp̃s in bethleẽ. annunciabit̃ in Naza/
reth regnãte thauro pacifico ꝛ fundatore q̃e
tis. O felix illa mr̃ cui⁹ vbera xp̃m lactabunt
Hec illa. Et in h̃ ↄcordãt cũ deuota muliere
que vt habet̃ Lu. xj. exclamauit dicens xp̃o.
Beatus vẽter q̃ te portauit ꝛ vbera q̃ ſuxiſti
Per thauꝝ aũt in p̄dicta ꝓphia intelligitur
ſm gloſam Octauian⁹ imperator q̃ appellat⁹
eſt thaurus. quia habebat thauꝝ pro inſigni
Pacificus q̃ȝ dict⁹ eſt. qꝛ multꝫ annis (vt in/
fra dicet̃) in magna pace mũdũ rexit. cui⁹ tẽ
pore xp̃s nat⁹ eſt. ¶ Quinta ſybilla eſt Chu/
mica i italia nata. q̃ fuit tp̃e Numa põpilij ſe
cũdi regꝫ romanorũ: ſic dicẽs. In dieb; illis
exurget mlr̃ier de ſtirpe iudeoꝝ noĩe Maria:
ꝛ habebit ſpõſum noĩe Ioſeph. ꝛ pcreabitur
ab ea ſine ↄmixtiõe viri de ſpũ ſctõ fili⁹ dei no
mine Ihs. ꝛ ipa erit ꝟgo añ ꝛ poſt partũ. q̃
ꝟo ex ea naſcet̃ erit ver⁹ de⁹ ꝛ ver⁹ hõ: ſic oẽs
ꝓphe p̄dicauerũt. Hec illa. Ex q̃b; oĩb; ap/
paret neq̃tia ꝛ dãnoſa iudeoꝝ obſtinatio. q̃
nec ſuoꝝ dictꝫ ꝓphaꝝ nec gentiliũ de xp̃o ſic
clare loquentiũ volũt credere in ipꝫ. De q̃b;
canit eccl'ia i miſſa occurrẽti. Si nõ ſuis va
tib;: credat vel gentilib;: ſybillinis verſibus
hec p̄dicta.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis que d̃r
declarationis.

NAtiuitas filij dei ꝛ parturitio mr̃is
ei⁹ diuerſis eſt miraculis ꝛ ꝓdigijs
declarata. Quoꝝ primũ ponit Inno
centius papa terti⁹ dicẽs. ꝙ Rome duodeci
annis pax fuit. vnde romani templuꝫ pacis
pulcerrimũ ↄſtruxerũt: cõſuluerũtq; appol/
linẽ q̃ntum durare deberet p̄dictũ templum.
Qui rñdit ꝙ duraret vſq; quo ꝟgo pareret.
Hoc audiẽtes dixerũt. ꝙ in eternuꝫ durabit.
Credebãt eñ ꝙ nũq; pareret ꝟgo. put etiaꝫ
impoſſibile erat ꝑ naturã. Qua ex re i forib;
tẽpli ſcripſerũt. Tẽplũ pacꝫ in eternũ. ſed in
ipa nocte in q̃ ꝟgo bñdicta pepit filiũ ſuum
dñm Ieſum xp̃m templũ illud funditus cor
ruit. ꝛ idẽ mõ eccl'ia ſancte Marie noue in q̃
ego fui. ¶ Scd̃m ꝓdigiũ ponit Oroſius et
Innocẽti⁹ p̄dict⁹ dicẽtes. ꝙ i die natiuitatis
dñi fons aq̃ in liquorẽ olei ↄuſus eſt ꝛ erũpẽs
vſq; ad tyberim tota die illa largiſſime ema/
nauit. Prophetauerat eñ ſybilla ꝙ q̃n naſce
ret̃ ſaluator ꝓrumpet fons olei. ꝛ ibi eſt mo/
do eccl'ia q̃ d̃r ſcrã maria trãſtyberim. ¶ Ter/
tium ꝓdigiũ ponit Chry. ſup Math. dicẽs
ꝙ magꝫ ſup quodã mõte orãtib; i nocte nati
uitatꝫ dñi: ſtella ſup eos apparuit q̃ formaꝫ
pueri pulcerrimi habebat ꝛ i ei⁹ capite crux
pendebat. q̃ magos alloquẽs dixit. Ite in iu
deam: ꝛ ibi pueꝝ natũ q̃ eſt dei fili⁹ inuenietꝫ
Et ipi ſtatim receſſerũt: ꝛ in iudeã ꝑrexerũt:
q̃rẽtes ꝛ dicẽtes. Ubi ẽ q̃ nat⁹ ẽ rex iudeoꝝ?
vidim⁹ eñ ſtellã ei⁹ i oriẽte ꝛ venim⁹ adorare
eũ: vt habet̃ Mat. ij. ¶ Quartũ miraculum
ponit mgr̃ Bartholome⁹ piſan⁹ i ſuo mari/
ali dicẽs ꝙ vinee engaddi faciẽtes balſamũ i

C
Natiui/
tas chri/
ſti mira/
culis de/
claratur.

nocte natiuitatꝫ dñi miraculoſe floruerũt: et liquorẽ ſuũ dederũt. Et hoc factũ fuit vt ſignificaretꝛ impletã eſſe ſcripturã que in ꝑſona beatiſſime ꝟginis inqt Ecci.xxiiij. Sicut cynamomũ ⁊ balſamũ aromatizãs odorẽ dedi Et ibidẽ. Quaſi balſamũ nõ mixtum odoꝛ meus. Ei9 aũt ſpõſus ait Cañ.ij. Uinea noſtra floꝛuit: ⁊ fruct9 eius dulcis gutturi meo ¶ Quintũ ꝓdigiũ fuit de boue ⁊ aſino recognoſcẽtib9 xpm mõ ſuo. Nã cũ (vt ĩ.diceꝛ) deberet Joſeph a galilea ꝓficiſci ĩ bethleẽ cuꝫ btã ꝟgĩe ꝑgnãte: duxit ſecũ bouẽ forte vt ipꝫ vẽderet: ⁊ cenſum ꝑ ſe ⁊ vxoꝛe ſua ſolueret. et de reſiduo viueret. maxime qꝛ timebat ĩpam debere añ reuerſionẽ parere. Aſinũ ꝗ̃ꝫ duxit ſecũ forte vt ſup eum ꝟgo bñdicta ꝗ̃uida veheretꝛ. Cũ autẽ beatiſſima ꝟgo filiũ ſuũ peperit: ſtatim bos ⁊ aſin9 genib9 flexis creatoꝛeꝫ ſuum adoꝛauerũt. Et h̃ ꝑdictum fuerat Jſa.j vbi dꝛ. Cognouit bos poſſeſſoꝛẽ ſuũ: ⁊ aſin9 ꝑſepe dñi ſui. iſrael aũt me nõ cognouit dicẽ dñs. De quo etiã ꝓphetauerat ſybilla Samia a ſama inſula dicta q̃ ait. Ecce veniet diues ⁊ naſceꝛ de paupcula. ⁊ beſtie terraꝝ adorabunt eum: clamabunt ⁊ dicẽt. Adoꝛate eũ in atrijs celoꝝ. Hec illa. De hoc etiam ꝑdixerat ipſe dñs Jſa.xliij. Gloꝛificabit me beſtia agri. Quia a comeſtione feni ſup quod puer Jeſus iacebat abſtinuit bos ⁊ aſin9. ¶ Sextum ꝓdigium ponit beat9 Hieronym9 ſup

De ſodomitis moꝛtuis ĩ natiuitate chriſti

Jſa.ix.c. dicens ꝙ in hoꝛa natiuitatis chriſti omnes ſodomite ꝑ vniuerſuꝫ oꝛbem moꝛtui ſunt quos fecit dei filius eradicari ne ĩ natura quã aſſumpſerat tanta immũdicia inueniretur. Un̄ quidã dicunt Uirgiliũ q̃ illo vicio infectus erat illa hoꝛa moꝛtuũ eẽ. Propter hoc etiã abominabile ſcelus deus mittit fames: terremotus ⁊ peſtilẽtias. vt ait impe rator. in auten. vt nõ luxu. ꝯtra naturã .colꝰ. vj. circa medium. ⁊ glo. i.c. flagitia. xxxij.q. vij. Quod pctm̃ ꝓpter ſui turpitudinem appellaꝛ nephãda libido. vt i. §. item lex iulia. inſti. de publi. iudi. ⁊ ca. in eo. xxxij.q.iiij. Itẽ appellaꝛ fediſſima nequitia. C. de adulte. l. fediſſimã. Tã hoꝛrẽdũ etiã eſt vicium ꝯ naturam ꝙ vt ait Aug9. deus vidẽs humanã naturã eo vicio ꝯtaminatã fere deſijt incarnari ¶ Septimũ ꝓdigium poſuit Euſebi9 ⁊ magiſter hiſtoꝛiaꝝ dicẽtes ꝙ in die natiuitatis dñi in oꝛiente apparuerunt tres ſoles. Qui paulatim ad inuicẽ appꝛopinquãtes ĩ vnuꝫ ſolem redacti ſunt. ꝑ quod ſignificabatur ꝙ cognitio vni9 dei ⁊ trium ꝑſonaꝝ diuinarũ toti mundo imminebat. ⁊ ꝙ deus verus creatoꝛ ⁊ rectoꝛ ſolis natus erat. qđ prodigium qꝛ infideles ⁊ obſtinati nõ intellexerunt qđ ſignificaret. ideo in erroꝛe ſuo remanſerunt. Un̄ dicere potuerũt illud Uirgilij.iij.eney. Tris adeo incertos ceca caligine ſoles Erramus pelago. ¶ Octauũ ꝓdigiũ ponit Oroſius. Eutropius ⁊ Innocẽti9.iij. dicentes ꝙ Octauian9 impatoꝛ vniuerſo oꝛbe ditiõi romanoꝝ ſubiugato intantũ ſenatui placuit: vt eũ ꝓ deo colere vellẽt. Prudẽs aũt imperatoꝛ ſe moꝛtalẽ ꝯſiderãs ⁊ cognoſcẽs: ĩmoꝛtalitatis nomẽ noluit vſurpare. Ad illoꝝ auteꝫ importunã inſtantiã Sybillaꝫ ꝓpheciſſam aduocauit. ſcire volens ꝑ ei9 oꝛacula ſi ĩ mũdo aliquis eo maioꝛ aliqñ naſci deberet. Cuꝫ ꝗ̃ in hac die natiuitatis dñi ꝯcilium ſup hac re ꝯuocaſſet. ⁊ Sybilla in camera impatoꝛꝫ oꝛaculis inſiſteret. hoꝛa circiter tertia vel ſm alios ſexta. aere liquido: puro ac ſereno exiſtente: circul9 aure9 circa ſolẽ apparuit. ⁊ ĩ medio circuli ꝟgo quedã pulcerrima ſtãs ſuper aram pueꝝ geſtãs in gremio. Tũc Sybilla hoc ceſari oñdit. Cũ autẽ impatoꝛ ad ꝑſatã viſionẽ plurimũ admirareꝛ: audiuit vocẽ de celo dicentem. Hec eſt ara celi. Dixitqꝫ ei ſybilla. Hic puer maioꝛ te eſt: ⁊ ideo ĩpm adora. Intelligens igitꝛ impatoꝛ ꝙ hic puer maioꝛ ſe erat: ei thura obtulit ⁊ deum ſe appellari nõ permiſit. Ipa ꝟo camera ad honoꝛẽ beatiſſime ꝟginis dedicata eſt. vñ vſqꝫ ĩ hodiernum diẽ dꝛ ſancta Maria ara celi. ⁊ ẽ in oꝛdinis noſtri monaſterio. ⁊ ego in ĩpa eccl'ia ⁊ capella miſſam celebraui. Legitꝛ ꝗ̃ꝫ ꝙ quando Hieremias ꝓpha in egyptũ deſcẽdit: dedit egyptijs ſignũ ꝙ tũc idola ſua coꝛruerẽt qñ ꝟgo parerꝫ. Et iõ ſacerdotes egypti imaginem ꝟginis cũ puero ĩ ſecretario templi adoꝛabãt. ſꝫ in nocte qua bñdicta ꝟgo filiuꝫ ſuum peperit om̃ia idola coꝛruerũt. Rome etiã erat quedã magna ſtatua ĩ aere diabolica arte ſubleuata. de q̃ rñſum erat ab idolꝰ ꝙ non caderet donec virgo pareret. Un̄ in ſacratiſſima nocte natiuitatꝫ dñi cecidit. ꝑ qđ ſignificatũ eſt ꝙ poteſtas ꝑncipis demonũ ꝑ ꝟginem ꝯtrita fuit. Ad cui9 bñdicte ꝟginis gl'iam hãc deuotã laudẽ dicam9. Salue regina miſericoꝛdioſa ⁊c. vide in coꝛona noſtra.c.xxxviij.

F

¶ Pars tertia huius ſermonis que dꝛ cõſolationis.

G

De conſolationibus ex hac benedicta chriſti natiuitate habitis nemo poſſet ſufficienter ſermocinari. tamẽ pro conſolatione vr̃a quinqꝫ ad preſens

magne grẽ pſtatᷣ in natiuitate dñi fidelib⁹

referemus. Prima dʒ diuinal'.ſ. ipſius dei.
Solẽt em̃ pres qñ eis naſcitᷣ fili⁹ maxime ꝑ
mogenit⁹ tantã in leticiã ⁊ gaudiũ ꝓſilire. ꝙ
etiã nũciãti ſibi parturitõ ipaꝝ: aliqua in ſi
gnũ boni ⁊ gratiſſimi nũcij munera largiũtᷣ
⁊ eo maxie qñ ꝑ multa tpa i deſiderio habẽdi
ipm filiũ pmãſerũt. Cũ igitᷣ de⁹ ꝑ m'ta milia
annoꝝ ſteterit in deſiderio habẽdi filiũ ex im/
maculata ꝟgine. vt ptʒ Iſa. xlix. vbi ipſe ait
Nũqd ego q alios parere facio ipe nõ pariã
Ego q alijs generatiõʒ tribuo: nũqd ſterilis
eroᷣ. q. d. nõ. ſʒ tpe debito ⁊ ordiato filiuʒ ex
puriſſima ꝟgie habebo. Sequitᷣ ꝙ in hac ſa/
cratiſſima natiuitate filij ſui dilectiſſimi ſigñ
maxime dilectõnis oñdit. ⁊ donaria grẽ ſue
abũdãtiſſime elargit⁹ ẽ. ⁊ annuati in die iſta
elargitᷣ. nõ ſolũ aũt pr̃ celeſtis gauiſus eſt: ſʒ
etiã ſpũſſctũs. q h⁹ generatõis mediato: fuit
Iſa. lxiij. Et ipe fili⁹ in die natalis ſui ꝯuiui
um fec: ⁊ omi anno fac ꝑmatib⁹ ſuis. i. angel'
⁊ ſanctis ac deuotis ſuis. Sic ⁊ de Herode
legitᷣ Mat. xiiij. ⁊ Mar. vj. ꝙ i die natalis
ſui fecit cenã ꝑncipib⁹ ſuis ⁊ tribunis ac pri
mis galilee. Oẽs igitᷣ in hac die ꝯfidẽter po
ſtulẽt a deo quaſcũqʒ volũt grãs. ⁊ facillime
eas poterũt impetrare. Magni etenĩ ꝑnci/
pes in natalicijs ſuis ſeſubditꝭ ſuis liberaliſſi
mos ſolẽt exhibere. ¶ Scd̃a ꝯſolatio dʒ ſpũ/

Angeli letantur

alis. ſ. ſpirituũ beatoꝝ. oim videlicʒ angelo/
rum q i hac natiuitate idicibili gaudio iubi
larũt. Vñ vt hʒ Lu. ij. poſtqʒ angel⁹ nuncia/
uit paſtorib⁹ natiuitatẽ ſaluatoris: facta ẽ cũ
eo multitudo celeſtꝭ exercit⁹ laudantiũ deuʒ
⁊ dicentiũ. Gl'ia in excelſis deo ⁊c̃. Grãs em̃
deo referebãt ⁊ valde exultabãt. qꝛ nat⁹ erat
ille q eoꝝ ruinã venerat repare. De q ꝓphe/
tauerat Dauid pſ. cix. di. Iudicabit i natio
nib⁹ implebit ruinas. De h̃ aũt gaudio an/
geloꝝ inqt Aug. in ſmone. x. d̃ natiuitate do
mini dicẽs. Hodie xp̃s i leticia ẽ: ⁊ diabol⁹ i
luctu. Hodie angeli i exultatõe ⁊ demones i
ꝯfuſione. Hec ille. ¶ Tertia ꝯſolatio dʒ pa

I Natiuitas chriſti ẽ a triplici creatura venerata

ſtoralis Sʒ anqʒ ad ei⁹ declaratõʒ veniam⁹
eſt ſciendũ ꝙ natiuitas dñi fuit a trib⁹ gene
rib⁹ creaturaꝝ inter alias venerata. q aliqd
morale nobis innuũt. Primo ab angelis: q
(vt ſup̃ dictũ eſt) annũciauerũt ipam natiui
tatẽ dulciter decãtãtes. ꝑ quos ſignificantᷣ in
nocentes ⁊ iuſti. q partũ ꝟgis digne celebrãt
⁊ decantãt in cordib⁹ ſuis deo. ſm ꝯſiliuʒ apl'i
ad Col. iij. Secũdo ab animalib⁹ fuit hono
rata. ſcʒ a boue ⁊ aſino iuxta pſepe aſtãtibus
⁊ circũdantib⁹ regẽ natũ. ⁊ iſta aialia ſimpli/
cia ⁊ laborioſa ſignificãt hoĩes ſimplices ac
bene opantes. q partum ꝟgis ꝑ opa miſcd̃ie
venerantᷣ. Quos ⁊ ipe dñs in celeſti patria
honorabit. Iuxͣ illud ad Roma. ij. Gl'ia ho/
noꝛ ⁊ pax omi opanti bonũ. Tertio fuit ho/
norata a paſtorib⁹. ꝑ quos ſignificantᷣ aiarũ
p̃lati: q vigilãt ſup gregẽ ſuũ. Vnicuiqʒ em̃
p̃lato inqt dñs Ioh. xxj. Paſce oues meas.
Prelati igitᷣ omẽs debẽt de ſubditis ſuis dili/
genter curã hr̃e: ſi natiuitatẽ xp̃i cũ ſanctꝭ pa
ſtorib⁹ volũt honorare. ⁊ cũ ipis in hac die
ꝯſolatiõem de paruulo Ieſu recipe. Fuit em̃
hec natiuitas valde ꝯſolatoria p̃dictꝭ paſto
ribus: qui cuſtodiebãt vigilias noctis ſuper
gregẽ ſuũ. Et erat ille loc⁹ ꝓpe ciuitatẽ beth/
leem ꝑ vnũ miliare. qb⁹ (vt dʒ Lu. ij.) appa
ruit ãgelus dñi. ⁊ claritas dei circũfulſit illos
⁊ timuerũt timore magno. Videntes ei an/
gelos moriebantᷣ. Iudicũ. xiij. Scd̃m autẽ
Bedã ſup Lucã apparuit angel⁹ cũ clarita
te. qd̃ in nulla alia apparitõe angelica factũ
repitᷣ. vt oñderet ꝙ nat⁹ erat ille q illumiare
venerat eos q in tenebris ⁊ i vmbra mortꝭ ſe
dẽt: ad dirigẽdos pedes ſuos i viam pacis.
Lu. j. Dixit aũt illis angelus. Nolite time
re. Ecce em̃ euãgeliſo vobis gaudiũ magnũ
qd̃ erit omi populo. qꝛ nat⁹ ẽ hodie ſaluatoꝛ
q eſt xp̃s dñs in ciuitate Dauid. Et h̃ vobis
ſignũ. ſ. do. Inuenietꝭ infantẽ pãnis inolutũ
⁊ poſitũ in pſepio. Cõſidera ḡ o aia deuota:
qʒtũ exultauert ſcti paſtores meſſiã natũ eſſe
ab angelo audiẽtes ſimul ⁊ videntes multi
tudinẽ maximã angeloꝝ poſt iſtã annũciati
onem cũ ipo angelo dulciter canentẽ ⁊ in ce/
lum iubilãdo aſcendentẽ. Sequitᷣ aũt i euã/
gelio. Et factũ eſt vt diſceſſert angeli ab eis
in celũ: paſtores loquebantᷣ ad inuicẽ dicẽtes
Trãſeam⁹ vſqʒ bethleẽ ⁊ videam⁹ h̃ verbuʒ
qd̃ fecit dñs ⁊ oñdit nobis. Et venerũt feſti
nantes ⁊ inuenerũt Mariam ⁊ Ioſeph ⁊ i
fantẽ poſitũ in pſepio. Vidẽtes aũt cogno/
uerunt de ꝟbo qd̃ dictũ erat illis de puero h̃.
⁊ omẽs q audierãt mirati ſunt d̃ his q dicta
erãt a paſtorib⁹ ad illos. Et reuerſi ſunt pa/
ſtores laudãtes ⁊ glorificãtes deũ de omnib⁹
q audierãt ⁊ viderãt. ſicut dictũ eſt ad illos.
¶ Sʒ ꝑ maiori declaratõe p̃dictoꝝ eſt ſcien/

K Tria libenter videmus

dum ꝙ hõ libẽter videt tria. Primo rẽ dile/
ctam ⁊ charã. vbi em̃ eſt amoꝛ: ibi ocul⁹ liben
ter reſpicit. Et iõ paſtores affectuoſe prexerũt
ad videndũ xp̃m fideliſſimũ amicũ q vene/
rat in mundũ ꝓpter nimiã charitatẽ ſuã vt
ſaluaret eos. Vñ apl's ait Eph. v. Chriſtus
dilexit nos ⁊ tradidit ſemetipſum ꝑ nob ⁊c̃.
¶ Secũdo libenter videt homo rem pulcrã.

Nã vt dicꝫ Augꝰ. vj. muſice. Nihil amamꝰ
niſi pulcꝝ. Vñ etiã Diony. in li. de diui. no.
ait. Bonũ ⁊ pulcꝝ ſm oẽm rõem cũcta deſi/
derãt ĩtueri. Quia igiꝛ xp̃s erat ſpecioſus for
ma p̄ filijs hoim. vt dꝛ ps. xliiij. iõ eũ videre
ſummope deſiderabãt. ¶ Tertio videt hõ li/
benter rẽ nouã ⁊ rarã. vñ vulgo dꝛ. ꝙ oĩa noua
placẽt. ⁊ ꝙ ſꝛ pulcritudie decorata. vt in. §. in
ſcdo. i phe. ff. Perrexerũt ḡ paſtores ad viden
dũ oim nouiſſimoꝝ nouiſſimũ. ſ. deũ hũana/
tum. O paſtores currite. currite ⁊ videbitis
admirãdã nouitatẽ videre eũ q̃ ad dexteram
pr̃is ſedet i feno recliatũ. ⁊ illũ cui celũ ſedes
eſt p̄ſepis anguſtia detineri. ⁊ q̃ vniũſuʒ mũ
dũ nouo veſtit ornatu pãnis vilibꝫ inuolui
⁊ q̃ dñs ẽ angl'oꝝ collocari i medio iumtoꝝ
⁊ q̃ toti mũdo dñaꝛ i alieno naſci. ⁊ cui oĩs
creatura ſuire teneꝛ obſtetricũ i ſua natiuita
te carere famulatu. hñtẽ diuſoriũ ꝓ palatio.
p̄ſepe ꝓ ſolio. pãnos paupculos ꝓ purpureo
⁊ regali idumẽto. ac bruta aĩalia ꝓ regia fa/
milia. videre puulũ infinitũ. Et iõ dꝛ. vidẽ/
tes cognouerũt de vbo. ſ. icarnato qd̃ dictum
erat illis de puero h̃. hoie. ſ. puulo nato. Co/
gitate igiꝛ o deuoti xp̃iani q̃le fuit gaudium
iſtoꝝ paſtoꝝ. qñ domũ illã plenã mltitudine
angloꝝ ⁊ celeſti claritate irradiatã igreſſi ſal
uatorẽ mõi natũ iuenerũt. ocul' ꝓprijs ꝯſpexe/
runt. ⁊ forte (vt piũ ẽ credere) manibꝫ contre
ctauerũt ⁊ dulcif oſculati fuerũt. Poſſumꝰ ãt
deuote ꝯtẽplari ꝙ ſtatim q̃ paſtores domũcu
lam illã itrauerũt. videntes puerulũ ipm taʒ
pulcrũ ac formoſum a cuiꝰ facie radij clariſſi
mi exibãt. ⁊ quẽ angli adorabãt ⁊ laudabãt
ꝓni in terraʒ maxĩa humilitate ⁊ reuerentia
adorauerũt eũ. Deinde btiſſimã ꝟginẽ cepe
rũt magnificare. hãc deuotiſſimã laudẽ dul/
citer decãtantes. Laudata ſem p̄ ſia. Que ſta
ꝟgen delicata. Matre de lo gran meſſia. A
dio eterno ꝯſecrata. Gaude gaude Maria
Perche hogi ride e cãta. La celeſte compag
nia e iubila tuta q̃nta. Gloria cãtar vdimo.
Guardãdo noſtre pecorele. E pero da te ve/
nimo per ſaper queſte nouelle. Fan adun cha
o maria benedire dal to putino. Laſſane per
corteſia abrazar el mamolimo. ¶ Videns aũt
btã ꝟgo ſctõs illos paſtores deſiderãtes oſcu
lari bñdictũ filiũ ſuũ: vultu iocũdo ĩtuebaꝛ
ipm: ſcire affectãs vtꝝ eſſet ꝯtẽtus. Piꝰ autẽ
puer facie placida ⁊ alacri inſpiciebat illos
btõs paſtores. atq3 ſignis q̃bꝫ poterat manu
um ⁊ vultꝰ demõſtrabat ſe eẽ ꝯtẽtiſſimũ. imo
eos iuitare ad ſe oſculãdũ ⁊ amplexandũ vi
debaꝛ. Quapropꝛ btiſſima ꝟgo filij ſui vo/
lũtatẽ cognoſcẽs: eis filiũ ſuũ oſculãdũ ⁊ am
plexãdũ porrexit. q̃ reuerẽdiſſime ac deuotiſ/
ſime amplexato. atq3 ab eo bñdictõe recepta
pleni ieffabili ꝯſolatõe receſſerũt. Letentur
itaq3 paupes: qꝛ ditiſſimꝰ oim paup factus
oĩpotẽs deꝰ p̄mo ſe paupibꝫ maniſeſtauit.
Letenꝛ q̃3 puuli. qꝛ altiſſimꝰ ⁊ cũctoꝝ maxi/
mꝰ ſe infimũ ac mĩmũ fec. Vñ h̃ feſtũ ẽ maxi
me fratꝝ mioꝝ. Et ad h̃ inſinuãdum voluit
ipe puulꝰ Jhs locũ natiuitatꝫ ſue eẽ ſb cura
fratꝝ ipſoꝝ. Tũc ãt deꝰ factꝰ ẽ hõ qñ homies
volebãt dij extimari. Tũcq3 factꝰ ẽ puer par
uulus: qñ hoies deſiderabãt magni reputari
Nõ tñ ꝑ ſuſceptõʒ hꝰ puitatꝫ tpal' ⁊ hũanal'
eſt i aliquo inhonorata vl' diminuta magni
tudo diuinitatꝫ eternal'. Sic em̃ dic Tho. i
iij. pte ſumme. q. ij. diuinitas ſuſcepit hũani [Quomõ humana
tatẽ q̃ſi ꝑ modũ inſertõis. put em̃ eſt ramꝰ i [natã ſit
arbore: ſic qdãmmõ hõ in vbo. Itẽ q̃ſi ꝑ mo [aſſũpta
dum inhabitatõis. Vñ ſic inhabitatõ domꝰ [a verbo]
nõ mutat inhabitãtẽ: ſic nec hũanitas diui/
tatem. Per modũ q̃3 induitõis. iuxta illud
Phil'. ij. Habitu inuẽtꝰ vt hõ. Sic ḡ veſtiſ
nõ mutat eã ꝑonentẽ: ita nec humana parui/
tas diuinã celſitudinẽ. Modꝰ tñ iſtiꝰ vnio/
nis eſt ineffabil'. Vñ iohes baptiſta dicebat
Joh. j. Cuiꝰ nõ ſum dignꝰ corrigiã calciamẽ
ti ſoluere. Per corrigiã nãq3 q̃ adaptat calce
um: intelligiꝛ eiꝰ diuinitas: q̃ glorificauit ⁊ ſi
bi ꝯiũxit humanitatẽ. ac ſi diceret b. Johes.
Ego neſcirẽ nec auderẽ exponere hãc inexpli
cabilẽ vnionẽ. Et iõ q̃dã predicator dicebat
ſm ſctm̃ Bonauẽ. Quãto piu ſu la vozai ex
planare: tãto piu ſe aſtringera el groppo de
la corda. De hac tñ admirabili vnione habe [Hortaꝛ
mus cãm maxime exultatiõis ⁊ leticie. Gau [hodie oẽs
deãt ḡ oẽs fideles cũ ipſis paſtoribꝫ i tãta [debere
huiꝰ diei feſtiuitate. qd̃ fieri debere vt oſtẽde [gaudere]
ret ſancta mr̃ eccl'ia: ordinauit ꝙ q̃libet ñ ha
bens votũ abſtinendi a carnibꝫ in ſexta feria
poſſit eas comedere in ſignũ leticie ſi natiui/
tas dñi venerit i dicta feria. c. fi. de obſerua.
ie. Et idẽ dicendũ eſt de ſabbato. c. qꝛ dies. de
ꝯſe. diſ. v. ⁊ ibi doc. Ad hãc autẽ leticiaʒ nos
hortaꝛ Augꝰ. in quodã ſmone de natiuitate
dñi di. Exultate ꝟgines xp̃i ꝯſors veſtra eſt
mater xp̃i. Exultate vidue xp̃i: qꝛ ipe fecũdã
virginitatẽ cui vouiſtis ꝯtinentie caſtitatẽ.
Exultate ꝯiugate fideliꝛ viuẽtes: ⁊ oẽs chri/
ſtiani diuina p̄cepta obſeruantes. quia eſtis
matres eius ſi facitis voluntatẽ patris eius
Ipe enim dixit. ſ. Matthei. xij. Qui fecerit
voluntatẽ patris mei qui in celis eſt: hic me
us frater ⁊ ſoror ⁊ mater eſt. Ego autẽ dico.

Exultate ⁊ vos pctōres. q꞉ libator vr̄ natꝰ ē:
de cuiꝰ ortu i figurā Samson dictū ē mr̄i eiꝰ
Judic. xiij. cui angelꝰ ait. Cōcipies ⁊ paries
filiū: cuiꝰ caput nō tāget nouacula. erit ei na
zareꝰ dei ab infantia sua ⁊ ex mr̄is vtero. ⁊ ipe
incipiet liberare isrl̄ de māu philistinoꝝ. Iste
em̄ filiꝰ ꝟgini ꝑ angelū annūciatꝰ. ab vtero
mr̄is nazareꝰ .i. sctūs. de māu philistinorū .i.
demonū. cepit pctōres liberare i natiuitate sꝫ
ꝯsūmauit i sua passiōe. Figura āt eiꝰ aduen/
tus pt̄ illa assignari q̄ hr̄. iij. Re. vlti. vbi dr̄
Porro rex israel mutauit habitū suū. ⁊ igres/
sus ē bellū. venit em̄ mutatꝫ vestibꝫ .i. assum
ptꝫ hūane nature q̄litatibꝫ: ne a diabolo ag/
nosceret. ⁊ vt ꝯfidentē demonē de sua potētia ag
grederet ⁊ manu ad manū atqꝫ ictu ad ictuꝫ
cū eo decertaret. illūqꝫ ꝓsternens: pctōres de
māu ipsiꝰ eripet. Jubilēt ḡ hodierna die oēs
tā iusti qꝫ pctōres. q꞉ ecōtrario ꝯtristāt male
dicti demōes. Vn̄ legit ꝙ cū q̄dam ꝑdicator
vellet in crastino ꝑdicare d̄ natiuitate salua
torꝫ. sathanas voluit eū strāgulare sꝫ nō po/
tuit. Et iterrogatꝰ ab eo q̄re h̄ facere voluissꝫ
r̄ndit. q꞉ nihil pt̄ ꝑdicari ꝓpt̄ qd̄ tātū nos af
fligamur ⁊ potētia nr̄a diminuat q̄ꝫtū ꝓpter
filij dei incarnatōꝫ ⁊ natiuitatē. Exultēt ita/
qꝫ vniūsi fideles: ⁊ dulcia cātica modulent.
facta est ei ꝑfecta ꝯsonātia int̄ naturā actā ⁊
guē .i. int̄ facturā ⁊ factorē. Et iō inquit Ps.
Psallite dn̄o i cythara .i. cithara ⁊ voce psal
mi: i tubis ductilibꝫ ⁊ voce tube cornee. Jubi
late i ꝯspectu regꝫ dn̄i. moueat mare ⁊ pleni/
tudo eiꝰ: orbis terraꝝ ⁊ q̄ habitant in eo ⁊c̄.
¶ Quarta ꝯsolatio fuit sctōꝝ prm̄ i limbo ex
istentiū. Cōtēplāt em̄ q̄dā deuoti dicētes ꝙ il
le angelꝰ q̄ natiuitatē xp̄i pastoribꝫ annūcia
uit. vl̄ aliꝰ ad limbū descēdit cū claritate ma/
gna. annūciauitqꝫ eis messiā ab eis tāto tp̄e
expectatū ex ꝟgie natū eē. Quidā aūt dicūt.
ꝙ i illa hora q̄ xp̄s natꝰ ē: nō solū obscuritas
noctꝫ i meridianā lucē ꝯūsa ē sup emisperiuꝫ
nr̄m ⁊ totiꝰ orbis supficiē illumiauit sꝫ etiaꝫ
vsqꝫ ad limbū descēdit. de q̄ maximo splēdore
stupefacti scti p̄res: desiderabāt scire vn̄ tāta
claritas ꝓcederet. Tūc surrexit rex Dauid i
mediū ⁊ dixit. Nōne recordami p̄res ac fr̄es
ꝙ hodie sunt .ix. mēses ab illo die q̄ nob āge/
lus filiū dei icarnatū eē annūciauit. Gaude
te itaqꝫ. q꞉ ista lux ē illa de q̄ ego ꝑdixi ps. cxj
Exortū ē in tenebris lumē rectꝫ corde: miseri
cors ⁊ miserator ⁊ iustꝰ. Tūc surrexit Isaias
ꝓpha ⁊ ait. Hec lux ē illa de q̄ ego ꝓphetaui
libri mei. c. ix. di. Populꝰ q̄ sedebat in tene/
bris vidit lucē magnā: ambulātibꝫ i regione

L Pres in libo gau/ debant

vmbre mortꝫ lux orta ē eis. puulꝰ natꝰ ē nob:
⁊ filiꝰ datꝰ ē nob. Setā q̄ꝫ Hester regia sur/
gēs inq̄t. Hec ē illa lux de q̄ li. mei. viij. c. fu/
it ꝑdictū. Iudeis Noua lux oriri visa ē. gau
diū. honor ⁊ tripudiū apd̄ oēs ꝓplos. vrbes
atqꝫ ꝓuincias. Ipis ḡ sctis prib i hac festia
collocutiōe existētibꝫ apparuit angelꝰ dn̄i: ⁊
iocūda voce ait. Annūcio vob gaudium ma
gnū ⁊c̄. Tūc moyses canere cepit di. O ꝟe
btā nox q̄ expoliauit egyptios. ditauit hebre
os. hec nox ē de q̄ sc̄ptū est. Et nox sicͤ dies il/
luminabit. ⁊ nox illuminatio mea in delicijs
meis. hec nox ē q̄ sola meruit scire tp̄s ⁊ horā
q̄ xp̄s de ꝟgine nasci dignatꝰ est. Tūc omnes
sancti p̄res ceperūt beatā ꝟginē collaudare:
dulciter decātantes ⁊ dicētes.
Laudiamo tuti quanti.
El messia incarnato.
Faciamo dolce canto.
Al putino hogi nato.
O filio de Maria.
Jesu christo gratioso.
Sauene per cortesia.
Da lo limbo tenebroso.
E tu vergene cortese.
Sposa del eterno dio.
Fa che l nostre grande offese.
Ne perdoni el tuo fio.
¶ Quita ꝯsolatio fuit btīssime ꝟgīs q̄ debu/
it poni an̄ ꝓcedētes. sꝫ iō eā i fine posui. q꞉ ea
q̄ i fine dicūt meliꝰ memorie iprimūt. vt nō.
i. l. ⁊ liq̄do. ff. d̄ ꝯdi. ⁊ demō. Et idē dr̄ Gre. i
omē. pēthecostes. Dico igit ꝙ btīssima ꝟgo
de ꝑturitōe ⁊ natiuitate filij sui bn̄dicti idici
bilē ꝯsolatōꝫ recepit. q̄ sine vllo dolore. imo
cū maxia iocūditate ⁊ suauitate eū ꝑturiuit.
sic s. ꝓbatū ē in pte ꝓcedēti hꝰ opis. ser. vij. p
te. j. Ar hr̄ a theologꝫ i. iij. di. iiij. ⁊ ibi b. Bo
nauē. ⁊ Alexā. lombardꝰ ar. j. q. vij. Vn̄ ipsa
bn̄dicta ꝟgo reuelauit btē Birgitte ꝙ i ꝑtu
ritiōe sui filij tota repleta fuit dulcedie. n̄ so/
lum q̄ ad oīa mēbra corpis: sꝫ etiā q̄ ad oms
potētias aīe. Gaudebat etiā q꞉ peperat ītua
ta ꝟginitate cū pudorꝫ lilio. Vn̄ legit in cro
nicis ordis nr̄i ꝙ deꝰ semꝫ reuelauit frō Egi
dio nr̄o. ꝙ ptor ibat ad eū: vt iterrogaret q̄li/
ter virgo parturijt. Cui frater Egidiꝰ prex
it obuiā cum baculo i manu. Et cū ei appro/
pinquasset: dixit illi. Scio quid q̄ris. Tūc
aūt leuauit baculū terrā pcutiens et dicens.
ꝟgo ante partū. Et ecce statim liliū ortū est.
Deinde iterum dixit. virgo in partu. Et ec/
ce aliud lilium. Percussit etiam tertio dicēs
virgo post partum. Et statim aliud lilium

M quomō Maria de natiui tate filij gaudēbat

exoꝛtū ē in ſignū pudicicie ꝟginal̄. Jocūda/
bat̄ etiā de filio. qꝛ ſibi erat vnic⁹ ꝛ tot⁹ ſu⁹. in
cui⁹ generatōe null⁹ pr̄ habebat ptē. Et iō ſic̄
ſm̄ Sco. in .j. ſen. Tota ſb̄ eterni pr̄is eſt in
filio ſm̄ diuinitatē. ſic̄ ī ipi⁹ xp̄i humanitate
erat tota ſb̄ m̄ris. Cōſolabat̄ etiā ſummope
ꝯſiderās q̄tū bonū eſſet ipā peꝑiſſe talē fili/
um. Vn̄ nō ſolū gaudebat de ſe ſꝫ etiā de oībꝫ
ſaluādis p ſuū partū .ſ. hoībꝫ p̄teritꝭ: p̄n̄tibꝫ
ꝛ futurꝭ. Jubilabat inſup. qꝛ vt inq̄t Petr⁹
Johis ſup Anc̄. Nō ſolū ꝯſiderabat hūani
tatē puuli: ſꝫ etiā diuinitatē ſb̄i et̄ni. ꝛ clari⁹ q̄
fecerit Paul⁹ q̄n rapt⁹ fuit ad celū .ij. Cho.
xij. Et q̄ Stephan⁹ vidēs celos aptos. ꝛ ie
ſum ſtantē a dextris dei. Act. vij. A corpe etiā
filij ſui. maxime a vultu iocūdiſſimo exibat
ſplēdoꝛ mirabil̄ totū illuminās mundū. ꝛ ſa
poꝛ ac ardoꝛ indicibilis maternū letificans
coꝛp⁹ ꝛ aīm. Poſſum⁹ āt deuote ꝯtēplari. ꝙ
bn̄dicta ꝟgo ꝛ Joſeph ſciētes natiuitatē xp̄i
ꝓximo īminere: diligēter ſe p̄parabāt ſm̄ ſu/
am pauptatē ad recipiendū filiū dei. ꝟgo pa
rabat paniculos ꝛ alia neceſſaria: vt faciunt
mlieres q̄n ſunt ꝓpe partū. Joſeph ſb̄o emit
vitulū vt faceret feſtū. Cū aūt audiſſꝫ fieri p
ceptū impatoꝛis vt om̄es ad ciuitates a q̄bꝫ
trahebāt originē ꝓficiſcerēt̄. de q̄ meli⁹ dicet̄
in ſequēti ſmōe. cepit flere. ꝛ ſic lachrymās p/
rexit domū: ꝛ cū maria triſticia ꝛ doloꝛe nar/
rauit p̄coniū qđ ſb̄ pena moꝛtꝭ ſenſerat fieri
ipi beate ꝟgini: ꝛ dicebat. Heu mihi miſero.
qꝛ cū neceſſe habeā ire ad ciuitatē bethleē: nō
potero videre ſanctā natiuitatē filij dei a ſan
ctis p̄ribꝫ ita deſideratā. nec potero ſponſam
meā adiuuare ꝛ ſeruire ei ſicut meret̄. ducere
aūt illā p tā lōgā ꝛ laboꝛioſam viā piculū eſt
Pijſſima āt ꝟgo ꝯſolabat̄ eū di. Neploꝛe/
tis. ego em̄ deo adiuuāte icolumis veniā vo/
biſcum. ꝛ ibi pariā filiū meū ſic̄ ꝓphe p̄dixe/
rūt. Meli⁹ em̄ ſciebat ꝛ itelligebat ꝓphetiaſ
q̄ ipi ꝓphe q̄ eas ſcripſerāt. Tūc ſ. Joſeph
eā reuerēter ponēs ſup aſinā: manu ducebat
vitulū. Ecce quō regina celi vadit comitata
Et tunc verificata fuit ꝓphetia Aggei .ij. c.
di. Adhuc vnū modicū dicit dn̄s ꝛ ego mo/
uebo celū ꝛ terrā: mare ꝛ aridā: ꝛ mouebo om
nes gētes: ꝛ veniet deſiderat⁹ cūctis gētibus
Modicū dixit. qꝛ puū tp̄s trāſiuit a ꝓphia
Aggei vſq ad natiuitatē xp̄i. Tūc aūt deus
mouit celū: qꝛ angelicos ſp̄us totāq celeſtē
curiā p natiuitate filij ſui gaudio ꝛ leticia ac
tripudio repleuit. Itē mouit terrā .i. ꝟginē
Mariam. vt ſic̄ terra dat nobis fructū coꝛ/
poꝛalem. ita ipa nob̄ fructū vite pariēdo pro

duceret. Mouit q̄ꝫ mare ꝛ aridā. qꝛ oēs gē
tes tūc ꝛ p mare ꝛ p terrā ꝓficiſcebant̄ ſingu
li ad ſuas ciuitates natiuas. In ciuitate er/
go bethleemitica cū tandē p̄ueniſſent ꝓpter
tarditatē hoꝛe: verificatū fuit ī ipis illō cōe
ꝓuerbiū. Semp caret bono hoſpitio ꝛ bona
cena q̄ ad hoſpitādū vadit tarda hoꝛa. Nā
licet oībꝫ indifferēter debeat fieri hoſpitalitaſ
c. q̄ieſcam⁹. xlij. diſ. que etiā apud barbaros ī
uiolabiliter cuſtodit̄. c. offerat. xxxij. q. vij. tn̄
ipos (qꝛ foꝛte ſine pecunijs erāt) null⁹ (licet
cum magnis p̄cibꝫ ꝛ amoꝛe dei rogarēt) ho/
ſpitare voluit. Unus em̄ hoſpitalari⁹ vidēs
Joſeph pauperculū ꝛ beatā ꝟginē grauidā
cogitabat ꝙ ipa occuparet totā vnā camerā.
vn̄ dixit eis. Si citi⁹ veniſſetꝭ habuiſſetꝭ ho
ſpitium: nūc ſb̄o tota dom⁹ plena ē hoſpitibꝫ
ꝛ iō recedite. Ali⁹ ſb̄o cogitās ꝙ paꝝ cuꝫ eis
poſſit lucrari dixit. Ego expecto vnū magnū
dn̄m cū magna comitiua. ꝛ iō nō poſſuꝫ vos
hoſpitari. Alter aūt interrogās ſcm̄ Joſeph
vn̄ veniret. Intellecto itinere qđ fecerāt: di/
xit ei. O ſtulte ſenex q̄ magna fuit indiſcre/
tio tua ducere iſtā puellā ſic delicatā per tam
aſperā ꝛ difficilē ac longā viā. nolo ī domo
mea hoſpitari gētes indiſcretas. Ad aliuꝫ ḡ
cū p̄ueniſſet: ille cepit eū irridere dicēs ſocijs
ſuis. Uidete iſtū inſipientē ſenē q̄ ē zelotip⁹
ſue vxoꝛis. ꝛ iō ipam vbiq ſecū duc̄. Uade
igit̄ ſenex fatue: qꝛ nolo ſtultos nec zelotipos
tenere in domo mea. Alius aūt dixit ei. O
ſenex demētate. q̄re circūducis p totā ciuitatē
hāc iuuenculā grauidā? Reduc eā ad hoſpi
tale mulierū. Cū ḡ ad illud p̄ueniſſet reqrēs
hoſpitiū: r̄n̄ſum ei fuit ꝙ illud erat hoſpitale
infirmoꝝ. vn̄ ibi nō poterat hoſpitari. Alt̄
ſb̄o hoſpes inquit. O inueterate dieꝝ malo/
rum: crudelis ꝛ impie: quare vxoꝛē tuā cum
vtero tā magno ꝛ partui ꝓpinq̄ſſimā cū pe/
riculo aboꝛſus in tā magnū tumultū hoīum
adduxiſti? q̄re nō dimiſiſti eā req̄eſcere in do
mo tua? ne credas ꝙ velim p̄mittere ꝙ pari/
at ī domo mea: ꝛ ꝯturbet mihi totū hoſpitiū
Uade ḡ ꝛ quere alibi habitaculū. Hec aūt
oīa fiebāt diuīa diſpoſitōne. qꝛ hoſpites illi
erāt mali: ꝛ nō merebant̄ hāc grām: vt ī eoꝝ
domo xp̄s naſceret̄. Ab oībꝫ igit̄ vituperoſe
repulſam hn̄s: neceſſe habuit ad diuerſoꝛiuꝫ
declinare. In q̄ introducta dilectiſſima ſpon
ſa dei ꝛ ſua: nō ſine lachrymis dixit deo. O do
mine de⁹ p̄cire mihi ꝙ ī tā vili loco collocaui
m̄rem veſtrā. Cū aūt p̄rexiſſet Joſeph p ciui
tatē ad p̄parandū cibaria p aīalibus: ꝛ pale/
am p ſternēdis iumētis, ꝛ vt faceret lectum

Quō Joſeph cū maria p̄gnāte nō īuenit hoſpitium.

ſic meliꝰ portat regine celi. Ipa bn̄dicta ꝟgo
ꝑtui vicina ɔtēplabat̄ interi humilitatē dei
⁊ ſui nihilitatē: ⁊ dicebat O dn̄e deꝰ rex regū
⁊ impator angeloꝝ q̄s ſum ego vt habitare
dignatꝰ ſis .ix. mēſibꝰ ī vētō meo: Que ē ſuffi
ciētia ancille tue: vt parere ⁊ educare debeat
regē eīne glīe: Sȝ poſtq̄ȝ tibi placuit me eli
gere ī tuā mrēm. fiat volūtas tua ſctiſſima ⁊
cū magno deſiderio a ſcis pr̄ibꝰ expectata. O
felix illa hora in q̄ videbo te deū meū ex me
natū. q̄n̄ te meis brachijs dulciter aſtringā
ore deoſculabor ⁊ meo lacte paſcā. In talibuſ
aūt deuotiſ orōnibꝰ exn̄te ꝟgīe: ⁊ deo infinitaſ
grās de tāto bn̄ficio ſibi collato referēte: reci
ſus eſt Ioſeph. ⁊ diuſoriū illō ꝓut ſm poſſibi
litatē ſuā valuit ordinauit. Sȝ cū btiſſima
ꝟgo ſciret ꝑ diuinā reuelatiōȝ ſe ī hac nocte
ſacratiſſima debere filiū ſuū ꝑturire. tota ipa
nocte in orōne deuotiſſime ſtetit. Prima igit̄
vigilia noctis venit de celo lux valde ſplendi
da. q̄ ſolā ꝟginē cooperuit. ⁊ magna multitu
do angeloꝝ prime hierarchie parit̄ deſcendit
dulciter canentiū illū verſiculū pſ. Egredia
tur dn̄s de loco ſcō ſuo: veniet vt ſaluet popu
lum ſuū. In ſecūda autē vigilia noctis venit
lux maior de celo. q̄ nō tm̄ mariā ⁊ ioſeph coo
peruit: ſȝ etiā totā domūculā ſiue tuguriū ī q̄
erat btā ꝟgo. ⁊ cū ea luce parit̄ deſcēdit mag̃
multitudo angl'oꝝ ſcōe hierarchie: dulciſſi
me canentiū ⁊ dicētiū. Ecce iā venit deſidera
tus cūctiſ gētibꝰ. In hora ꝟo medie noctiſ ve
nit de celo maxima lux. q̄ nō ſolū domū illā i
tra ⁊ ex̄ coopuit. ſȝ etiā totā ciuitatē. imo etiā
totū mūdū illumīauit. ita vt q̄libet miraret̄
ꝙ media nocte dies clara videbat̄. ⁊ cū ea lu
ce ꝑit̄ deſcēdit maxīa mltitudo angl'oꝝ tertie
hierarchie dulciſſime canētiū illō Iſa. xlv.
Aperiat̄ t̄ra ⁊ germiet ſaluatorē. ⁊ iſti oms
angl'i ī hūana ſpecie pulcerrīa apparebant ⁊
btām ꝟginē laudabāt atq̄ȝ ei grās referebāt
q̄ȝ coꝝ reſtauratorē generaſſȝ. O bn̄dicte io
ſeph: dic mihi q̄d tūc faciebas: ꝑfecto lachri
mas ex deuotiōe ɔtinere n̄ poteras. Ipſa ꝟo
ꝟgo btiſſima tota abſorpta ī abyſſo diuīe cō
templatōis ⁊ ɔſolatōis. ſentiēs ī vētō ſuo ſa
cratiſſimo moueri filiū ſuū ⁊ exire velle. ele
uatiſ deuotiſſime manibꝰ ⁊ ocul' in celū. atq̄ȝ
genibꝰ flexis deo grās agēs de tāto bn̄ficio pe
perit dulciſſimū filiū ſuū. q̄ ab ea tāq̄ȝ radiꝰ
de luce ꝓceſſit. eūq̄ȝ ꝓtinꝰ reuerēdiſſime btā ꝟ
go adorauit ſil' cū ioſeph ⁊ oībꝰ ill' angelis q̄
dulciſſimas faciētes melodias decātabāt il
lud pſ. xliiij. Speciosus forma p̄ filijs hoīȝ.
diffuſa ē grā ī labijs tuis. ꝓpterea bn̄dixit te
deꝰ ī eternū. O ꝟgo bn̄dicta. o ꝟgo ſctiſſima. o
ꝟgo feliciſſima. q̄d egiſti tūc de filio tuo: cū
ne oſculata ⁊ amplexata fuiſti: ꝑfecto tue in
effabili pietati ɔgruit. vt nobis aliq̄d de tu
is ɔſolatiōibꝰ reuelare digneriſ. de eo tibi di
cere poſſum illud Iacoponi noſtri ī ſuis lau
dibus dicentis.

Di Maria dolce con quanto deſio
Mirraui el to filio homo ⁊ dio
Quādo tu parturiſti ſenſa pena
La p̄ma coſa credo che faceſti
Si lo adoraſti o de grā piena ⁊c. vide ī coro
na nr̄a. c. viij. ¶ Poſſumꝰ āt ɔtēplari ꝙ poſtq̄ȝ ¶
bn̄dicta ꝟgo filiū pepit ⁊ adorauit. ɔſiderās
eiꝰ diuinā maieſtatē n̄ audebat eū tangere.
Uidēs tn̄ eū nudū ī tāti frigoriſ algore. ⁊ cu
piēs eū pānis inuoluere atq̄ȝ affectās ipȝ oſcu
lari ⁊ amplecti: quē aīalia ſuo flatu calefacie
bāt. intuebat̄ iocūda facie filiū ſuū bn̄dictum
rogans eū vt ſibi oñdere dignaret̄ q̄d agere
deberet. Ipe ꝟo amoroſus Ihs ī mīnis bra
chijs ire geſtiēs manibꝰ ⁊ pedibꝰ atq̄ȝ alacri
vultu: ⁊ oculoꝝ nutibꝰ īdicabat mr̄i: ⁊ efla
gitare videbat̄ vt eum reciperet in vlnis ſuis
Tūc btiſſima ꝟgo inquit filio. poſtq̄ȝ me ita
alacriter inuitas. poſtq̄ȝ in brachijs meis veni
re deſideras. poſtq̄ȝ meo lacte cibari affectas.
poſtq̄ȝ in gremio meo req̄eſcere appetis. q̄ in
vtero meo. ix. mēſibꝰ habitaſti. ɔſiderer te in
brachijs meis accipiā ⁊ amplexabor. Tūcq̄ȝ
reuerēter eū accipiēs oſculata eſt ſuauiter et
amplexata. Ipe ꝟo dulcis filiꝰ matrē ſuā ſi
milit̄ ſuis puulis brachijs ad collū eiꝰ apposi
tis amplexatꝰ ē ⁊ oſculata illiꝰ labijs impſſit
⁊ de vberibꝰ eiꝰ lac de celo ꝓpinatū ſuxit. Ipa
ꝟo ꝟgo btiſſima (vt dr̄ Au. ij.) pānis eū in
uoluit ⁊ reclinauit ī pſepio. q̄ȝ nō erat ei locꝰ
in diuſorio. Et ɔſiderās ineffabilem filij dei
humilitatē: cepit nō ſine lachrymis eū alloq̄
di. O fili bn̄dicte q̄nta ē tua erga hūanū ge
nus benignitas ⁊ clemētia. Tu em̄ q̄ es eter
nus: factꝰ es tpalis ⁊ puerulꝰ. tu īmortalis ⁊
impaſſibil' factꝰ es paſſibilis ⁊ mortal'. Tu
oīm creator factꝰ es creatura. tu dn̄s angloꝝ
ac rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū formā ſerui acce
piſti. tu ſanctuſſanctoꝝ ſilitudinē peccatoꝝ
aſſumpſiſti. tu oīpotēs deꝰ factꝰ es hō infirmꝰ
tu ſapiētia ⁊ eloquētia pr̄is factꝰ es infans ⁊
q̄ſi loq̄le ignarꝰ. tu oīm ditiſſimꝰ factꝰ es pau
perculus. tu panis angeloꝝ factꝰ es fameli
cus. tu qui veſtis aues celi natus eſt nudus.
tu qui regis orbem vniuerſum ab alio rege
ris ⁊ gubernaris. tu quē celi cape nō poſſunt
in hoc vili tugurio detineris. O maria ma

Quō virgis ꝑtuiricie ad deum

Maria alloq̄tur puerum natum

ieſtatꝫ tue hūiliatio. O īdicibilꝭ māſuetudo. O īcōpabilꝭ benignitas. O admirāda diui/nitatꝫ tue vilificatō. Alij reges naſcūť de potē ti regia. tu īpator celi ⁊ terrenaꝝ es de virgine paupcľa. alij reges naſcūť ī ciuitate metropo litana. tu natꝰ es apđ puulū opidū. alij īpa/tores naſcūť ī regali palatio. tu natꝰ es ī viliſ ſimo diuſorio. alij reges qn̄ naſcūť reclināť ī lecto aurato: molli plumeo. tu reclinatꝰ es in abiecto ⁊ pūgēti p̄ſepio. alij reges tegūť pan nis ſericꝭ ⁊ aureis. tu īuolutꝰ es vilibꝫ pāni culꝭ. alij īpatores hn̄t mľtitudinē regū. ducū. baronū. famuloꝝqꝫ ac ſuoꝝ eis aſtātiū ⁊ ſui entiū. tu hēs bouis ⁊ aſini famulatū ⁊ iſtius paupcule mr̄is tue obſequiū. Pꝰ hec āt ꝟba vidēs b. ꝟgo ꝙ dulciſſimꝰ eius filiꝰ deſidera bat iterꝫ redire ī brachijs mr̄nis. rurſum acce pit eū ī vlnas ſuas. ⁊ ab oſculꝭ eiꝰ ceſſare n̄ po terat. Et aſpiciēs ocľos eiꝰ pulcerrimos dice bat. Iſti ſr̄ ocľi q̄ ꝯtēplāť bonos ⁊ malos. ma nus āt tāgēs dicebat. Iſte ſr̄ manus q̄ celos formauerūt. ⁊ pedes ſilr̄ tāgēs aiebat. Iſti ſr̄ pedes q̄ꝝ ſcabellū adorať. Tu es deꝰ meꝰ. tu es pn̄tator meꝰ. tu es filiꝰ meꝰ. tu es dn̄s meus. tu es ſaluator mūdi. tu es expectatꝰ ⁊ deſide/ ratꝰ a cūctꝭ popuľ. tu es vita mea. tu tota ſpes mea. tu ꝯſolatio mea. tu gaudiū angloꝝ. tu dulcedo padiſi. tu gľia btōꝝ. tu reqes aiaꝝ. tu fabricator celoꝝ. Decātabat q̄ꝫ b. ꝟgo po/nēs filiū ſuū dulciſſimū ī gremio ⁊ dicebat. Gremio mr̄is reſidet ſapia pr̄is. filiꝰ iſte me/ us regt vbiqꝫ deꝰ. Et in his dulcibꝫ eloquijs oſculabať: nuc frōtē. nūc ocľos. nunc genas. nūc ora. nūc manꝰ. nūc pedes dilecti filij ſui. ſcꝫ ꝟgo oī ꝯſolatōe repletiſſima. fac obſecro ⁊ nos vľ aliq̄d mīmū de iſtis ꝯſolatōnibꝫ tuis ſentire. marie cū ipe filiꝰ tuꝰ a te ſuauiť āple/ xatus ⁊ oſculatus ac ſuis collū tuū ſuauiter ſtringēs brachijs lābebat lac ꝟgineū de mā/ milľ eiꝰ. Porrige nob̄ ſi n̄ totū filiū tuū am/ plerādū ſic feciſti paſtoribꝫ. ſaltē ſūmitatē pe dis vľ manꝰ eiꝰ ad reuerēť tāgēdū ⁊ oſculā/ dū. ⁊ ꝯcede nob̄ vt ſic te cū filio tuo diligāꝰ ⁊ veneremur ī hac vita vt poſtmodū tecū et cū illo regnemꝰ ī et̄na ſecula ſeculoꝝ Amē.

¶ De eiuſdē beatiſſime ꝟgis parturitione
Sermo. ij.

GErminās ger minabit ⁊ exultabit letabūda ⁊ laudās Iſa. xxxv. Suſcepit eq̄ dē btiſſima ꝟgo iextimabile gaudiū. cuꝫ vi/ dit ſe pepiſſe ſine corruptōe ⁊ dolore. Nō aūt gaudij pt aſſigri. Nā ſi (vt hr̄ Jo. xvj.) mu/ lier cū parit triſticiā hꝫ. cū āt pepit maſculū iā nō memit p̄ſſure ꝓpť gaudiū q2 natꝰ ē hō in mōm. mlto magꝭ gaudere debuit bn̄dicta mr̄ dei q̄ pepit ſine dolore. neqꝫ habuit triſti/ ciam. nec (vt q̄dā fatue arbitrāť) iacēs peperit filiū ſuū. neqꝫ obſtetricū habuit adiutorium Vn̄ Hiero. adūſus Heluidiū ait. Nľľa ibi obſtetrix fuit. nulla mľieꝝ ſedulitas itercesſit ipa pānis īuoluit. ipa mr̄ ⁊ ꝟgo. Credo igiť ꝙ appropinq̄nte hora partꝰ ſenſerit ꝟgo pu riſſima tantā intꝰ leticiā q̄tā nō ſenſerat vn̄ q̄ꝫ omnibꝫ diebꝫ vite ſue. ⁊ oēs ſenſus ſpū/ ales ⁊ corpales quadā inenarrabili ſuauita/ te replebanť. ⁊ ſic repleta gaudio cuꝫ imenſo dulcore a nulla vnqꝫ creatura guſtato pepit melliſluū filiū ſuū. O gaudiū ꝟe icogitabile cū ꝟgo glorioſa videbat oculis corporeis quē ſancti pres ceteriqꝫ electi tantū affectauerāt videre. quem etiā nō alterius filiū eē ſciebat q̄ꝫ ſuipſiꝰ ⁊ dei. De hoc aūt gaudio btē ꝟgi/ nis p̄dixit Iſaias ꝓpha in ꝟbis thematꝭ no ſtri. Super quibus quattuor ꝯſideratōnes faciemus.

Prima diceť tempalitatis
Secunda localitatis
Tertia paupertatis
Quarta ꝟo cauſalitatis.

¶ Pars p̄ma que dr̄ tempalitatis

PRo expeditiōe huius ptꝭ ē ſciēdum ꝙ xp̄s tāqꝫ dn̄s ⁊ cōditor oīm elegit ſibi tp̄s in q̄ naſcereť: ſicut etiam ele/ git ſibi mr̄ēꝫ de qua naſcereť. vn̄ noluit naſci in eſtate. ſꝫ ī ꝓfundo hyemis. ſ. viij. kalꝭ. ianu arij: qn̄ aſperitas hyemalis eſt maior. et ſic non delectabilē eſtatꝭ ſꝫ aſperitatem hyemis ad natiuitatē ſuā elegit vt ex tūc carnis affli ctiōem iā patereť ꝓ ſalute nr̄a. Cuiꝰ temporꝭ ꝯueniētia ⁊ cōgruitas ad natiuitatē chriſti aſſignať ſm̄ Tho. in. iij. pte ſumme. q. xxxv. ar. viij. tribꝫ rōnibꝫ. Et p̄mo rōne radicatio nis. nā illo tpe lucis ſolaris claritas augmē/ tum recipit. ⁊ iō tūc xp̄s naſci voluit qn̄ talꝭ lux augeri incipiebat. vt oſtenderetur ꝙ ipſe veniebat vt hoīes crederent in lucē diuinaꝫ. ac radiu in hac luce ꝑficerēt q̄ꝫdiu ꝑtingerēt vſqꝫ ad ꝑfectū diē vite eterne. ⁊ vt demōſtra reť ꝙ ipſe eſt lux ꝟa que illuminat omnē ho/ minē venientē in hūc mundū. Joh. j. Vnđ Augꝰ. in ſmone. x. de natiuitate dn̄i ait. Ho die natꝰ ē xp̄s. illumiatꝰ ē mūdus. exultate ꝟ ꝟgines. ſancta ꝟgo nob̄ pepit cui ſine corru/ ptiōe nubatꝭ. exultate omnes xp̄iani. natalis eſt xp̄i. exultate ſerui. natalis eſt dominātis.

Cōgruo tpe xp̄s naſci voluit

exultate liberi: natal' eſt libertatꝫ. exultate de/
biles ⁊ egroti: natalis ẽ redẽptoris. Hec ille.

N. Tpe pa/cis voluit naſci

¶ Scđo ꝯgruũ fuit xp̃m tali tp̃e naſci. ſ. tp̃e
Octauiani ceſarꝫ. nã tũc erat tot⁹ mũd⁹ ſub
impio ip̃i⁹ ĩpatorꝫ romani ĩ pace. Et iõ xp̃s
voluit iſto tp̃e naſci. q: pacẽ oĩbꝫ dare venie
bat. Vñ Hiero. ſup Iſa. inq̃t. veteres reuolua
mus hyſtorias ⁊ inueniem⁹ vſqꝫ ad .xxviij. ãnũ
ceſarꝫ Auguſti ĩ toto orbe ẽraꝫ fuiſſe diſcordi
am orta. orto ãt dño bella ceſſauerũt. iuxͣ illud
Iſa. Nõ leuabit gẽs ꝯ gentẽ gladiũ. ad oſtẽ
dendũ ꝙ xp̃s iõ naſci voluit vt filios q̃ erant
diſpſi ꝯgregaret ĩ vnũ. vt eẽt vnus paſtor ⁊
vnũ ouile Io. x. Hec ille. nõ tñ ſolũ ceſſauerũt
tũc bella. q̃nimo añ xp̃i natiuitatẽ p. xij. ãnos
maxĩa pax fuit ĩ toto mũdo. ad oñdẽdũ ꝙ ille
naſcebaẽ q̃ ẽ pax nr̃a faciẽs vtraqꝫ vnũ vt ait
apl's Eph. ij. Hinc ẽ etiã ꝙ auctẽ iſti⁹ vnius
p̃ncipis ⁊ ĩpatorꝫ tot⁹ mũd⁹ deſcript⁹ eſt. iuxͣ
illđ Lu. ij. Exijt edictũ a ceſare Auguſto: vt
deſcriberet vniũſus orb. Vbi Gre. ait. Quid
eſt ꝙ naſcituro dño mũd⁹ deſcribit: niſi q: il/
le veniebat ĩ carne q̃ electos ſuos aſcriberꝫ in
eternitate. Nõ ꝯ de reprobis ꝑ ꝓphaꝫ dr̃: De
leant de libro viuẽtiũ ⁊ cũ iuſtꝫ nõ ſcribãt. In
q̃buſdã ẽo cronicꝫ legiẽ ꝙ appropinq̃nte xp̃i
natiuitate Octauian⁹ ꝑ mũdũ vias publicas
fieri p̃cepit. ⁊ oĩa debita romanis dimiſit: vt
oñderet ꝙ ille ĩ mũdũ veniebat q̃ debita pctõ
rum volebat dimittere. ⁊ cui debebãt viã cor/
diũ ad illi⁹ ſuſceptõꝫ oẽs ꝑparẽ. iuxͣ illđ Iſa.
xl. Ꝯſolamĩ ppl'e me⁹ dic̃ dñs. loq̃mini ad
cor hierl'm. ꝙ dimiſſa ẽ iniq̃tas illi⁹. ſ. ꝑ incar
natõꝫ filij dei ſuſcepit de mãu dñi duplicia ꝑ
oĩbꝫ peccatꝫ ſuis. vox clamãtꝫ ĩ deſẽto: pate vi/
am dñi: rectas facite ſemitas dei nr̃i. Predi/
ctus ãt impator Octauian⁹ (vt ſcribit Sue

De Octauiano ceſare

toni⁹ ⁊ Eutropi⁹) nat⁹ ẽ ex p̃re Octauio ſena
tore. ⁊ m̃re Actia nepte Iulij ceſarꝫ. genita ex
Iulia ſorore ip̃ius ceſarꝫ. q̃ nupſerat Lucio
balbo. De h̃ Octauiano refert Plini⁹ ĩ. ij.
li. natural' hyſtorie. ꝙ cũ q̃dã vice vrbẽ roma/
nã intraret: apparuerũt ſtelle in modũ corone
poſite ſup caput ei⁹. Hic ſedatꝫ oĩbꝫ bellis or
bem totũ ſubegit impio romano. cũctꝫ ĩimi/
cis ⁊ turbãtibꝫ ĩperiũ romanũ deuictꝫ. Vnđ
canebat Ouiđ. ĩ. j. de faſtꝫ. Iupiter arce ſua
totũ cũ ſpectat ĩ orbẽ. Nil niſi romanũ qđ tu
eaẽ hꝫ. Que ẽba dixit tp̃e h⁹ Octauiani ĩpe
ratorꝫ. Regnãuit ãnis. lvj. Duodecim cum
Marco anthonio ⁊ Marco lepido. ⁊. xliiij
ꝑ ſe. ⁊ vt dic̃ Solin⁹ de mirabilibꝫ mũdi. te/
pore h⁹ Auguſti plurimũ arma ceſſauerũt. ⁊ ĩ
genia valde floruerũt. Fuerũt ei tũc Oraci⁹ flac
cus. ẽgili⁹. ouidi⁹. macer. catull⁹ veronẽſis.
therẽti⁹. varro. marc⁹ tulli⁹ cicero. appolido
rus. valeri⁹. meſalla. valeri⁹ maxim⁹. ſaluſti⁹
⁊ alij q̃ꝑl'imi. ⁊ vt dic̃ Oroſi⁹. Octauian⁹
ĩpe rediẽs victor ab oriẽte cũ triplici trium/
pho vrbẽ ĩgreſſus ẽ. ⁊ tũc auguſt⁹ appellat⁹ ẽ.
⁊ ſalutat⁹ eo ꝙ ĩpiũ romanũ auxiſſꝫ. Cuꝫ g̃
pacificũ teneret ĩperiũ. edictũ fec̃ (vt ſ. dictũ
eſt) vt deſcriberet vniũſus orb. vt ſciret q̃t ꝓ/
uincie ⁊ q̃t hoĩes eẽnt ĩ toto orbe. ⁊ dicebaẽ de
ſcriptõ. q: numer⁹ eoꝝ q̃ cẽſum ferebãt redi/
gebaẽ ĩ ſcriptꝫ. vt refert mgr̃ ĩ hiſtoria ſchola/
ſtica. Dicebaẽ etiã ꝓfeſſio q: q̃libet offerẽs de
natiũ ſuũ p̃ſidi. ponebat illũ ſup caput ſuũꝫ
⁊ ꝓp̃o ore ꝓfitebaẽ ſe eẽ ſbditũ impio roma/
no. Regnãte igiẽ iſto ĩpatore pacifico xp̃s fi
lius dei naſci voluit rõe quã ponit venerabil'
Beda ſup Lu. di. Naſcitur⁹ ĩ carne dei fili⁹
ſic de ẽgĩe nat⁹ ẽgitatꝫ ſibi dec⁹ oñdit eẽ g̃tiſ
ſimũ. Sic pacatiſſimo tp̃e ſecl'i ꝑcreaẽ q̃ pa/
cẽ q̃rere docuit. ⁊ pacꝫ ſectatores reuiſere di/
gnaẽ. Nullũ ãt potuit mai⁹ eẽ pacꝫ indiciũꝫ
q̃ꝫ vna totũ orbẽ deſcp̃tõe ꝯcludi. c⁹ modera/
tor Auguſt⁹ tãta. xij. ãnis circa tp̃s dñice na
tiuitatꝫ pace regñuit. vt bellis toto orbe ſopitiſ
ꝓphie p̃ſagiũ ad lr̃aꝫ videaẽ ĩpleſſe. hec ille.
Theophil⁹ ẽo dic̃. Ꝯueniẽs erat vt ꝑ xp̃m
mltoꝝ deoꝝ cult⁹ deficeret ⁊ vnus de⁹ coleret
vñ vn⁹ rex orbi ĩpaſſe deſcribiẽ. Nec exiſtiare
debem⁹ regẽ regũ Ihm xp̃m ſb deſcriptõe mũ
di natũ abſqꝫ myſtica ⁊ rõnabili cã. Quapro
pter Orige. ait. Diligẽti⁹ intuẽti maĩfeſtũ ẽ:
ſacrm̃ q̃ddã inde ſignificari. ꝙ ĩ toti⁹ orbis ꝓ
feſſiõe deſcribi oportuerit xp̃m vt cũ oĩbꝫ ſcri/
ptus oẽs ſanctificaret. ¶ Tertia rõ q̃re tl'i tp̃e
naſci voluit xp̃s dr̃ ſbiectõnis. q: ſ. tũc iudei

R. Tpe re/gis alieni/gene iu/deoꝝ na/ſci voluit chriſtus.

ſb iugo ſuitutꝫ erãt. ⁊ iõ q: xp̃s venit nos de
ſtatu ſuitutꝫ ĩ ſtatũ libertatꝫ reducere: ſic̃ mor
talitatẽ nr̃aꝫ ſuſcepit vt nos ad vitã reduce/
ret. ita vt dic̃ Beda. Seipm̃ naſcẽs ſuituti
ſbdidit vt a ſuitute liberarꝫ. Vñ Chryſ. ſup
Mat. ait. Qñ iudaica gẽs ſb iudaicꝫ regibꝫ
q̃ꝫuis pctõribꝫ erat ꝓphe mittebãẽ ad reme
diũ ei⁹. nũc ãt qñ lex dei ſb p̃tãte regꝫ iniq̃ te/
nebaẽ naſciẽ xp̃s. q: mag̃ ⁊ deſꝑabil' infirmi/
tas medicũ artificioſiorem q̃rebat. Hec ille.
Preterea voluit ⁊ xp̃s naſci tp̃e regꝫ alieni/
gene vt ĩpleret ꝓphia Iacob Gen. xl. dicẽs
Nõ auferet ſcept꜄ de iuda nec dux de femore
ei⁹ donec veniat q̃ mittẽd⁹ ẽ. ⁊ ĩpe erit expec/
tatio gẽtiũ. Et iõ iſto die debem⁹ deo laudes
reddere. ⁊ eẽnã gl'iaꝫ tota mẽte cogitare. q̃m
eũ de⁹ fec̃ ſinglariẽ gl'ioſuꝫ filij ſui natiuitate
vñ Aug. ſer. xxiiij. de natiui. dñi ait. Hodie

ſitas de tra orta ē:xp̄s ƀ carne nat⁹ ē.gaude
te itaqȝ ac ſolēnit hūc diē celebrate et naqȝ do
na ſpe firmiſſima ↄcupiſcite.filij dei eē accep
ta ptāte pſumite.ppt nos ei tpal' effect⁹ ē te/
poꝝ effector.ppt nos i carne appuit mōi ↄdi
tor.ppt nos creat⁹ ē creator.q̄d adhuc mor/
tales reb⁹ mortalib⁹ oblectamī.ꝛ fugitiuam
vitā ſi fieri poſſȝ tenere conamī:ſpes lōge cla
rior effulſit i trꝭ vt trenis vita ꝑmitteret i ce
lis. Hec ille. Ex q̄b⁹ oīb⁹ pȝ q̄ↄgruo tp̄e xp̄s
de ꝟgie nat⁹ eſt.

¶ Pars ſecunda hui⁹ ſermonis que dicit localitatis.

¶ Xp̄s ſpāliter q̄tuor ciuitates elegit

SIcut dn̄s nr̄ elegit tp̄s natiuitatꝭ: ita
etiā elegit locū. Vn̄ ſciēdū ſm Tho.
in.iij.pte ſum.q.xxxv.q xp̄s ſpāliter
q̄ttuor ciuitates elegit.ſ.nazareth ſue ↄcepti
oni.hierl'm ſue paſſioni.romā eccl'ie ꝑncipa
tui.ꝛ bethleē ſue natiuitati. Pꝛio ei voluit ī
nazareth ↄcipi ꝛ nutriri.ad exp̄mēdā hūili
atonē ꝛ extirpādā elatiōȝ.nā ſupbi hoīes de
h̄ p̄cipue gl'iant q de ciuitatib⁹ nobilibus du
cūt originē i q̄b⁹ volūt p̄cipue honorari. Xp̄s
āt vt ſuā hūilitatē oſn̄deret:ꝛ iſtoꝝ ſupbiā ꝛ
inanē gl'iā ↄfutaret ↄriū fec.q: apꝺ ciuita/
tē puā ꝛ igbilē voluit ↄcipi ꝛ nutriri.vn̄ Jo.
j.dicebat Nathanael. A nazareth pt aliq̄d
boni eē:q̄ſi admirat⁹ q xp̄s de tā vili ciuita/
te eēt oriūd⁹. Scd̄o elegit hirl'm paſſiōi. tuȝ
vt i ea ppt ſui nobilitatē ſedē regni ↄſtruerȝ
ꝛ tēplū dei edificaret.ꝛ ſic hierl'm eſſet ſil' ciui
tas regal' ꝛ ſacerdotal'. Sacerdotiū āt xp̄i ꝛ
regnū ei⁹ p̄cipue ↄſūmatū ē i paſſiōe ei⁹. tuȝ
ppt ſui hūiliatōȝ ꝛ nr̄aȝ eruditōȝ vt dictū ē
Et his de cauſ noluit i hierl'm naſci ſȝ potiuſ
opprobriū pati. Tertio inſup noluit naſci in
roma.q: ſic ꝺr i q̄dā ſmōe epheſini cōcilij. ſi
maximā romā elegiſſȝ ciuitatē ppt potētiaȝ
ciuiū imitatōȝ orbis traꝝ putaret. ſi ꝟo fili⁹
fuiſſȝ ipatorꝭ vtilitati h⁹ mōi aſcriberet. Sȝ
vt hūanitas xp̄i oſn̄deret ꝛ diuitas coḡſceret
orbē trāſformaſſe traꝝ paupculā elegit mrēm
ac paupiorē ꝛ igbiliorē patriā Nā vt ꝺr apo
ſtol⁹.j. Co.j.īfirma mōi elegit de⁹ vt ↄfūdat
fortia. Sȝ bn̄ elegit romā eccl'ie ſue ꝑncipa/
tū:vt vicȝ ip̄a eēt caput eccl'ie.tū i ſignuȝ pfe/
cte victorie.tū vt exinde fides deriuaret ꝛ dif
funderet p vniūſuȝ mōȝ.tū vt ſua ptās ma/
gis oſn̄deret.ꝛ ſic ip̄e xp̄s magꝭ aḡſceret. ſm
Roma caput orbis.
illꝺ Jſa.xxvj. Ciuitatē ſblimē hūiliabit.ꝛ cō
culcabit eā pes paupis:ꝛ greſſus egenorū.i.
apl'oꝝ petri ꝛ pauli. Roma eni ē caput oīm ci
uitatū.iſti.ꝺ ſatiſda.tu.§.fi.ꝛ etiā ē caput to
ti⁹ orbis.l.nemi.C.ꝺ ↄſu.li.xij.ꝛ ē cōis pria.
l.roma.ff.ad mūi.ꝛ oīm traꝝ ac natōnū ↄti
net ꝑncipatū.ij.q.vij.c.bti ¶ Quarto elegit
bethleē ſue natiuitati.vt ſ.dictū ē.q: i oībus
actib⁹ ſuis ſe hūilēȝ exhibere voluit.vn̄ ꝺr in
euāgꝭ.h⁹ feſtiuitatꝭ Lu.ij.q cū p⁹ emanatū
edictū ipatorꝭ de deſcp̄tōe orb oēs irēt vt pſi/
terēt ſingl'i i ciuitatē ſuā.aſcēdit ꝛ Joſeph a
galilea ƀ ciuitate nazareth i iudeā ciuitateȝ
dauid.q̄ vocat bethleē.eo q eēt ƀ domo ꝛ fa/
milia dauid.vt pſiteret cū Maria deſpōſa/
ta ſibi vxore p̄gnāte. Dauid ei erat de ciuita/
te bethleē:vt hr̄.j. Re.xvj ¶ Tres āt rōes poſ
ſum⁹ aſſigre.qre apꝺ ciuitatē iſtā voluit xp̄s
naſci vltra p̄dictas.q: pria ꝺr adipletōis.ſ.
pphie q̄ hr̄ Mich.v. Tu bethleē ꝛc.quā po
ſui i p̄cedēti ƀ.pte.j. Scd̄a rō ꝺr iterptatōis
q: ſm Gre.i mora.bethleē iterptat dom⁹ pa/
nis. Jp̄e āt xp̄s ait Jo.vj. Ego ſū pāis viu⁹
q̄ de celo deſcēdi.ḡ ad hāc iterptatōȝ ꝟifican/
dā i bethleē cū naſci ↄgruū fuit.vn̄ Greg.in
ome.natiuitatꝭ dn̄i ait. Hoc⁹ i q̄ dn̄s naſcit
dom⁹ pāis ātea vocat⁹ ē.q: futuꝝ pfecto erat
vt ille ibi p naturā carnis appareret q̄ electoꝝ
mētes i etna ſatietate reficeret. Tertia rō ꝺr
ſignificatōis.q: vt Gre.i p̄dicta ome.inquit
ppt hūanitatē quā aſſūpſerat q̄ſi i alieno na
ſcebat n̄ ſm ptātē ſȝ ƀȝ naturā.ꝛ eē ꝺr Beda
Jn diūſorio loco eget vt nob mlt'as māſiōeſ
i domo pr̄is ſui ꝑpararet.ꝛ vt dic Aug.i.ij.ſer.
de purificatōe ꝟgis. Jn p̄ſepe dig̃t⁹ ē poni vt
eſſet pioꝝ cibaria iumtoꝝ.q̄ etiā Aug.ppt p̄
dicta hortat fideles ad reuerētiā h⁹ loci in q̄
xp̄s nat⁹ ē:i li.j.ↄ Julianū di. Venerare na
tiuitatē q̄ a trrene natiuitatꝭ vincul' liberat⁹
es.honorare bethleē puſillā ꝛ minimā.p quā ti
bi regreſſus ad padiſuȝ patefact⁹ ē.

¶ T Quare ē bethleeȝ voluit naſci

¶ Pars tertia huius ſermonis que dicit paupertatis.

LVce.ij.ꝺr. Factū ē āt cū eēnt ibi. ſcȝ
apꝺ bethleē.ipleti ſt dies vt pareret.
ꝛ pepit filiū ſuū p̄mogenitū.h̄ āt nō
accipit p̄mogenit⁹ reſpectu ſcd̄i.ſic i.l.q̄ du/
os.j.rn̄ſo.ff.de reb⁹ dubijs.ſȝ ꝺr p̄mogenit⁹:
q: cū nēo anteced it.ſic i.l.prim⁹.ff.de ꝟ.ſi.ꝛ eti
am hr̄ i.d.l.q̄ duos.ſeq̄t i euāgelio.ꝛ pannis
cū inuoluit ꝛ reclinauit i p̄ſepio.q: n̄ erat ei lo
cus i diūſorio.ꝛ tūc ꝟificatū ē illud Luce.ix.
Vulpes voueas hn̄t ꝛ volucres celi nidoſ. fi
li⁹ āt hoīs n̄ hȝ vbi caput ſuū reclīet. Diūſori
um ꝟo q̄d ſit tractāt legiſte i.l.ſi horreū.q̄ ē
lex.iij.ff.i q̄b⁹ cau.pig.vl' hypo.ↄ.ꝛ canoniſte
i.c.q̄m.xix.q.iij. Sȝ ſm mgr̄m i ſcolaſtica hi
ſtoria ꝺr opimētū q̄ꝺ ē int duas domos: ſb q̄
eūtes ad colloq̄ndū.vl' ppt aerꝭ itēpriēȝ di/

V

Primogenit⁹ ꝺr

Diūſorium eſt

uertebãt. In h̃ g̃ diuũſorio ẜm q̃ſdã Joſeph q̃
faber erat parauit p̃ſepe boui ⁊ aſino. vel ẜm
alios ibi erat p̃ſepe p̱ multa t̃pa factũ ad ẜui/
tiũ trãſeuntiũ. Dicũt ãt q̃dã deuoti doctores
ꝙ cũ Joſeph cũ v̾gĩe ꝟgie veniſſ; ad ciuitatẽ
bethleẽ. tũ q: paupes erant. tũ q: tarde vene
rãt. plane ei p̄rexerãt. q: beatiſſima ꝟgo erat
vicina p̱tui. vñ fuerãt d̾ vltimis. Itẽ quia ex
ip̃a ciuitate m̃lti reges ⁊ potẽtes p̱ſone origi
nẽ traxerãt. tã m̃lte gẽtes aduenerãt ꝙ om̃es
habitatões erãt occupate cũ hoſpitijs. vnd̾
nõ potuerũt hoſpitiũ inuenire. ⁊ neceſſe habu
erũt ad diuũſoriũ ſe reducere. Nos ꝟo dicere
poſſum⁹ ꝙ h̃ diuia volũtate factũ eſt vt nob̃
dareẗ exẽplũ hũilitat; ⁊ pauptat; ãplectẽde
Itẽ vt ꝟificareẗ p̱phia Iſa. j. Cognouit bos
poſſeſſorẽ ſuũ: ⁊ aſin⁹ p̃ſepe dñi ſui ⁊c. ⁊ Ba/
ruch. iij. c. vbi d̾r filio dei. In medio duoꝝ
aialiũ cog̃ſcer; ẜm vnã trãſlatõꝝ. Uoluit ãt
dñs poni i medio iſtoꝝ duoꝝ aialiũ vt oſten
deret ꝙ pp̃lm iudaicũ ⁊ gẽtilẽ ↄiũgere debe
bat ad ſuũ ẜuitiũ. Nã tũc araẗ i boue ⁊ aſino
q̃ñ diũſe p̱feſſiõis hoĩes ſiẗ ↄiũgũẗ i vno offi
cio. c. i noua. xvj. q. vij. Mirare q̃ſo aĩma de/
uota q̃ extrema fuerit pauptas reg; celoꝝ et
oĩm creaturaꝝ p̱ te naſcẽt;. Audi Hiero. ad
marcellã dicẽtẽ. Quo ẜmõe q̃ voce ſpeluncã
tibi ſaluator; exponã: ⁊ illd̾ p̃ſepe i q̃ infantu
lus vagijt: ſilẽtio mag; q̃ ẜmõe honorãdũ ẽ
vbi ſt̃ late portic⁹. vbi aurata laq̃aria. vbi do
mus dãnatoꝝ penis laboreq; veſtite. vbi in/
ſtar palacij opibus extructe baſilice. vt vile
corpuſculũ hoĩs p̄cioſi⁹ ãbulet. ⁊ q̃ſi mõo q̃c/
q̃ ñ poſſit eẽ ornati⁹ tecta ſua mag; velit aſpi
cere q̃ celũ: Ecce i h̃ p̱uo t̃re foramie celoꝝ
ↄditoꝛ nat⁹ ẽ. h̃ iuolut⁹ pannis. h̃ viſus a pa
ſtoribꝫ. h̃ demõſtrat⁹ a ſtella. h̃ adorat⁹ a ma/
gis. Eridẽ ad euſtochiũ inq̃t. Ille cuius pu
gillo mõs ↄcludiẗ: p̃ſepis cõtineẗ anguſtia.
Quid erat videre filiũ dei iuolutũ p̃nis va
giẽtẽ: lacrimãtẽ ⁊ p̱ frigore ta beſcẽtẽ. Eamus
oẽs q̃ſo cũ paſtoribꝫ ⁊ dicam⁹ ſibi. O ãgl'oꝝ
rex digniſſime q̃ p̱ nob̃ ad hãc neceſſitatẽ ve
niſti ⁊ ex paupcula m̃re nat⁹ i tuguriolo vili ſ
ſimo nõ habes vbi caput reclines. quid vis a
nob̃: q̃d tibi gratũ p̱ſoluere poſſum⁹. vis au
rum vel argentũ: placẽt tibi gẽme vel ioca/
lia vl' p̄cioſa queq; delectabilia: ⁊ ſi forte iſta
ſpreuer; q̃ faciũt tm̃ ad ornatũ nõ p̱ tua ne/
ceſſitate. domũ accipes ad habitãdũ. ligna ⁊
p̃nos ad calefaciendũ. ⁊ mox infantul⁹ iſte
clamabit. O rõnales creature: nolo mũdi di
uitias. nolo delicias. nolo magnificẽtias. ecce
carnẽ aſſumpſi vt p̱ vobis. xxxiij. annis labo
rans affligar indeſinẽter. i fame ⁊ ſiti. i vigi
lijs. i p̱egrinatõibꝫ. i anguſtijs. i p̱ſecutiõibꝫ.
in plag;. i ꝟberibꝫ. ⁊ i ſanguis effuſione vſq;
ad mortẽ. ſi mihi placere cupit; q̃ vos ita di/
ligo. p̄ctã v̾ra mihi donate. illa ſup̱ humeros
meos ponite dolẽtes i corde v̾ro de oibꝫ ↄmiſ
ſis v̾ris. ⁊ ego p̱ vob̃ oibꝫ ſatiſfaciã. ego oĩm
pn̄iam portabo. O humani cordis duricies:
cur nõ mollir;. cur nõ flecter;. cur nõ mouer;
ad vocẽ ſaluator;: Sꝫ tu q̃d faciebas o vir
go pijſſima. q̃ñ factorẽ oĩm videbas i aſſum
p̱ta carne tã iſimo i loco natũ: credo ꝙ lacri/
mas ↄtinere ñ poterãt oculi tui q̃ tãto mag;
ↄpatiebar; q̃to eras certioꝛ de altitudine ſa
cramẽti. Nẽpe anim⁹ hũan⁹ excogitare ñ ſuf
ficit q̃liẗ tu ꝟgo benigniſſima dilecti filij tui
artiſſimã pauptatẽ defleuiſti. Sꝫ o bñdicta
ꝟgo aliq̃ꝫtulũ ↄſolare: ↄſiderãs ꝙ fili⁹ tu⁹ fe
cit more bonoꝝ ⁊ excellẽtiũ ip̱atoꝝ. q̃ añ ſe de
ferri faciũt vexilla ſua q̃ ad pugnã ↄ hoſtes
deferre intẽdũt. Fili⁹ ei tu⁹ i hũc mõm veni
ens ſignũ ⁊ vexillũ añ ſe portauit i q̃ picta ẽ
hũilitas. pauptas ⁊ auſteritas. q̃bꝫ malignũ
hoſtẽ diabolũ debellabit.

¶ Pars quarta hui⁹ ſermonis que di/
citur cauſalitatis.

PRo expeditõe hui⁹ p̱t; q̃riẗ q̃ de cã in
nocte natiuitat; dñi miſſa celebreẗ:
cũ i alijs feſtiuitatibꝫ tm̃ i die celebra
re liceat: Ad q̃d rñdet Theleſfor⁹ a Petro
papa. iiij. vt habeẗ de ↄſe. di. j. c. nocte ſancta.
ꝙ nocte ſancta natiuitat; dñi ſaluator; miſ
ſas celebrant p̱ſbyteri ⁊ hymnũ angelicũ. ſ.
Gloria in excelſis in eis ſolenniter decantãt.
q̃m ⁊ eadẽ nocte ab angelo paſtoribꝫ eſt nun
ciatus. ⁊ ſubito facta eſt cũ angelo m̃ltitudo
militie celeſtis laudantiũ ⁊ dicentiũ Gloria
in excelſis deo. Sup̱ quo dicit gloſa ꝙ hec ꝟ
ba tm̃ dicta ſunt ab angelo. ſed alia ſcꝫ Et in
terra pax hominibꝫ bone voluntatis: addi/
dit Hylarius. ¶ Queriẗ ſecũdo q̃re tres miſ
ſe celebranẗ: Rñdet Bern̄. in glo. extra. de
cele. miſ. c. cõſuluiſti. ꝙ celebranẗ p̱pter miſte
rium. q̃m p̱ illas tres miſſas repn̄tãẗ tres
ſtatus. ſ. ſtatus ante legem. ſub lege. ⁊ ſtatus
gratie. Nam illa que cantaẗ in nocte repre/
ſentat ſtatũ illoꝝ qui fuerunt ante legẽ. quo
niam om̃es erant in tenebris. Et ideo in ali/
quibus eccleſijs diciẗ in p̱ma miſſa. Popu/
lus qui ambulabat in tenebris. Sc̃da miſ/
ſa d̾r in aurora. ⁊ ſignificat tempus ſub lege
in quo iã incipiebant ex p̱te ſcire xp̄m p̱pter
dicta legis ⁊ p̱phetaꝝ. ſed non plene. Et id̾
cantaẗ inter diẽ ⁊ noctẽ. Et introitus diciẗ

[Left margin:] x exclamat Hiero. i p̃ſepe dñi

[Right margin:] y

[Right margin:] z Quare tres miſ/ſe dicãẗ i die nata lis dñi

lux fulgebit. Tertia dꝛ ī die.ꝑ quā deſigṫ rpſ
gr̄e.ſ.pn̄s.ī q̄ oꝛta ē lux xp̄s dn̄s nr̄.⁊ iō ī offi
cio miſſe dꝛ. Puer natꝰ ē nob. Alij āt dicūt.
ꝙ qꝛ ī xp̄o ſṫ tres ſbē.ſ.diuitas aīa ⁊ corpꝰ Jō
ī eiꝰ natiuitate tres cātāṫ miſſe.vna ī nocte ꝓ
funda.ad ſignificādā diuitatē q̄ oīno nob̄ ē
occulta. Alia ī auroꝛa:ad denotādā eiꝰ aīam
q̄ nob̄ ꝑtim fuit occl'ta.⁊ ꝑtī māifeſta. Tertia
cātāṫ luce clara ad ſignificādā eiꝰ carnē q̄ no
bis fuit māifeſta ¶ Tertio q̄riṫ q̄re xp̄s naſci
voluit tp̄e pacꝫ: Rn̄deṫ vltra rōes ſ. allega/
tas ꝙ h̄ fec̄ vt ipleret̄ ꝓphia Jſa.ij. Conſla/
būt gladios ī vomeres ⁊ lāceas ſuas ī falces.
nō leuabit gēs ꝯ gentē gladiū:nec exercebūṫ
vltra ad p̄liū. Itē(vt ait, Hugo card.ſuper
Lu.ij.)h̄ egit vt oñderꝫ ꝙ ipē reformaturuſ
erat pacē inṫ deū ⁊ hoīes.inṫ iudeū ⁊ gētilē.i
ter hoīeꝫ ⁊ āgl'm.fecerat ſiq̄dē pacem ī celo.⁊
venit facere pacē ī terra.vñ Job.xxv.dꝛ.q̄ fa
cit ꝯcoꝛdiā ī ſblimib⁹ eiꝰ Itē ad demōſtrādū
ꝙ ipē ē rex pacificꝰ:vt canit ecc'ia ī ſolēnitate
occurrēti.⁊ ſic appellat eū Gre.ix.ī ꝓlogo de
cretalium.qꝛ ḡ auctoꝛ pacꝫ n̄ bn̄ coliṫ niſi tp̄e
pacꝫ.de.ij.§.ſcimꝰ de ſepl'.⁊.c.decꝫ.de imu.ecc.
li.vj. Jō voluit vt tp̄e natiuitatꝫ ꝟificareṫ il
lud Jſa.xxxij. Sedebit ppl's meꝰ ī pulcritu
die pacꝫ.ī req̄e opulēta.⁊ ī tabnacul' fiducie.
trāſſūptiue ī.c.fundamēta.§.ꝑinde officij.d
elec.li.vj.q.d.naſcēdo. Pacꝫ leuitas ſopiat
q̄d belli calamitas ītroduxit.l.j.ī ꝑn. C.de ca
du.tol. Jntātū nāqꝫ ē amatoꝛ pacꝫ ꝙ eā vſqꝫ
ad ſanguīs effuſiōꝫ q̄ſiuit.vñ vt ait pſ.lxxv.
factꝰ ē ī pace locꝰ eiꝰ Jn h̄ etiā oñdit ꝙ deſide
rabat ī nob̄ eē pacē.iuṫ illō p̄s.lxxxiiij. Audi
am q̄d loq̄ṫ ī me dn̄s deꝰ q̄m loq̄ṫ pacē ī plebē
ſuā. Seruemꝰ ḡ ⁊ pacē ⁊ ꝯcoꝛdiā ſi volumꝰ
ꝑuulū ꝟgīs filiū liberꝰ ꝯūſari nobiſcū. Unde
apl's.ij. Coꝛ.xiij.inq̄t. Pacē h̄ete ⁊ deꝰ pacis
erit vobiſcū.ſ.h̄ ꝑ gr̄aꝫ ⁊ ī alia vita ꝑ gl'aꝫ am̄

¶De eadē b̄tiſſime ꝟgīs parturitōe
Sermo.iij.

B p Peperit filium
ſuū ꝑmogenitū Lu.ij. Decꝫ re
giā maieſtatē aliq̄n viſitare gē/
te ſuā.⁊ ꝑmittere ſe videri a ſuis ſuis.⁊ cū il
lis īterdū loq̄.eiſqꝫ gr̄as elargiri.ꝑcipue q̄n
raro ab eis viſus ē Cōſueuit āt rex iſta faciēſ
ꝑari facere ſoliū vl' thronū eiꝰ decoꝛi regio cō
gruētē.q̄ q̄dē thronꝰ m'ltiplici ſit oꝛnatꝰ appa
ratu. Sp̄ūaliṫ rex eṫnꝰ deꝰ remotꝰ ſtetit a ſuo
ppl'o īdignatꝰ ꝓpṫ culpā hūani generꝫ illi a
ꝑmis parētib⁹ trāſfuſaꝫ. Sꝫ tp̄e plenitudis
aduenīēte q̄n voluit rex nr̄ ſe ppl'o ſuo māife
ſtare ⁊ ipm̄ ꝑſonaliṫ viſitare.fec̄ ſibi thronuꝫ
pulcerrimū.ſ.ꝟginē gl'ioſaꝫ.ꝑ quā viſus eſt
cū hoīb⁹ ꝯūſari ⁊ puelle brachijs baiulari.de
q̄ throno inq̄t ꝓpha p̄s.lxxxviij. Thronꝰ eiꝰ
ſic̄ dies celi. De hꝰ q̄ꝫ throni īnocētia h̄ꝛ.ij.
Re.xiij.vbi dꝛ. Rex ⁊ thronꝰ eiꝰ ſit īnocens
Nā nō ſolū xp̄s ſꝫ etiā b.ꝟgo ab oī pctō im/
munis fuit. Hꝰ āt throni admirabil' figura
h̄ꝛ.iij. Re.x.vbi legiṫ ſalomonē feciſſe ī domo
libani thronū d ebore grandē.queꝫ veſtiuit
auro mūdiſſimo.⁊ h̄ebat ſex ḡdꝰ. Jnferioꝛi/
tas aūt ⁊ ſūmitas eiꝰ rotūda erat.⁊ ī ꝑte po/
ſterioꝛi erāt due manꝰ tenētes ſedile hīcinde
⁊ duo leones ſtabāt iuxͣ manꝰ.⁊.xij.leunculi
ſtabāt ſuꝑ ḡdꝰ.⁊ ī illo ſolio ſedēs rex Salo/
mō ꝯferebat gr̄as Sp̄ūaliṫ nāqꝫ ꝑ hūc thro
num ītelligiṫ ꝟgo gl'ioſa q̄ fuit d eboꝛe ꝑ ꝟgi
nitatē.⁊ deaurata ꝑ ꝑfectā charitatē.ſex ḡdꝰ ī
ferioꝛes ſṫ ſex genera ſctōꝝ.ſuꝑ q̄s ſublimata
ſedet vltra choros angl'oꝝ.ſ.ꝑꝛiarchaꝝ.pro
phetaꝝ.apl'oꝝ.martyꝝ.ꝯfeſſoꝝ ⁊ ꝟginum.
Sūmitas ꝟo hꝰ throni ꝑ tāto dꝛ rotunda.
qꝛ rotūditas ī figura ꝑfectōꝛ ſignificat.eo ꝙ
ſit capacioꝛ oīb⁹ figurꝫ. Nā ſblimitas gl'ioſe
ꝟgīs genitricꝫ dei oīb⁹ ē latioꝛ ⁊ ꝑfectioꝛ.ipa
em̄ cū cherubin ē ſapiētiſſima.cū ſeraphin ē
ardētiſſima.oēſqꝫ alias hꝫ ꝑfectiōes angl'oꝝ
⁊ ſctōꝝ ipis oīb⁹ excellētiꝰ. Vñ Paulinꝰ dia
conꝰ ī ſer.ꝟgīs ait. Nec miꝝ frēs chariſſimi
ſi hec admirabil' ꝟgo ſctōꝝ celſitudinē trāſcē
dit moꝛtaliū.cū ī hac p̄te etiā excellat b̄tōꝝ
agmia angl'oꝝ. Hec ille. Due āt manꝰ tenēt
ipam.ſ.due naṫe xp̄i.hūanitas ⁊ diuinitas.
Duo q̄ꝫ leones iuxͣ ipaꝫ q̄ſi ad cuſtodiā exi/
ſtētes.⁊ ab hereſib⁹ cuſtodiētes:ſṫ duo teſta/
mēta. Duodecī ꝟo leūculi ſṫ.xij.articl'i fidei
q̄s hūit ⁊ ſp̄ tenuit. Jn h̄ ḡ throno ſedēs xp̄s
rex pacificꝰ ꝑbet ſe ppl'o clemētē ac benignum
ac ꝑſto oīb⁹ ad hūc thronū accedētib⁹ dona
elargiṫ. Vñ Anſel.ī meditatōib⁹ b.ꝟgīs di
cit ipi m̄ri dei. Tu dn̄a poꝛta vite.ianua ſalu
tis.aditꝰ repatōis.aula vniūſal' pietatis. ac
general' recōciliatōis vas ⁊ tēplū.⁊ ſalꝰ vni/
uerſoꝝ.tu oñdiſti mōdo dn̄m ⁊ deū ſuū quem
neſciebat Tu viſibilē exhibuiſti mōdo creato
rem ſuū quē ꝑus n̄ videbat Tu genuiſti mū
do reſtauratoꝛē q̄ ꝑditꝰ īdigebat. Tu peperi
ſti mōdo recōciliatoꝛē quē reꝰ n̄ h̄ebat ꝑ fecun
ditatē tuā pctōꝛ imūdꝰ ē iuſtificatꝰ.exul edu
ctus.celū.ſidera.ṫra.flumia.dies.nox ⁊ q̄cū/
qꝫ ꝑtāti hūane vl' vtilitati ſṫ obnoxia ī amiſ
ſis de q̄b⁹ valō ḡtulāṫ ſṫ ꝑ te q̄dāmō reſuſcita
ta.quadā ieffabili gr̄a dotata. Hec Anſelmꝰ

A
Quare tp̄e pacꝫ naſci voluit

Maria ꝑ thronū ſalomōīſ ſignatur

exclamatio Anſelmi ī ꝟginem.

m⁹. De ꝯ⁹imacłate ỽgis ꝑturitõe tres ꝯſide
ratões facie⁹. Pria dicet̃ exaltatiõis. Scḋa
certificatõis. Tertia ỽo fructificatõis
¶ Pars ꝑma h⁹ ẜ.q̄ dr̄ exultatõis

Qualiter de natiuitate dñi gaudere debemus

Q q Uãtũ gaudere ⁊ exultare ĩ hac cele
berrima feſtiuitate debeam⁹ vltra di
cta ĩ ſer. j. h⁹ pt̃ꝫ pte vl. oñdit̃ ex h̃ ꝙ gaudiũ
h⁹ ſacratiſſime natitat̃ꝫ dñi nr̃i a ſtella magꝫ
ĩ oriẽte ⁊ a ſybilla octauiano ĩ occidẽte: ⁊ ab
ãgelo paſtoribꝫ ĩ iudea.q̄ ẽ ĩ medio mõdi cum
maria leticia ẽnũciatũ.ſi ḡ tm̃ exultat ſbli
mitas ãgloꝝ. mlto magꝫ iocũdari ⁊ gaude
re dꝫ hũilitas hoĩꝫ ita ꝑ h̃ ſblimata.q̄r nat⁹ ẽ
ꝑncipalit̃ nob. Nõ ei (vt ait aplus Heb. j.)
ãgelos ſꝫ ſemẽ abrae apphẽdit de ỽgĩe nat⁹.
Fili⁹ eteni dei vt hoĩeꝫ liberarꝫ ab et̃na mor
te fact⁹ ẽ hõ. vt ait Leo pap ĩ ẜ. natiui. ⁊ hac
de cã maxĩe dꝫ letari hũanũ gen⁹. nã ſi ĩ aliq̄
ciuitate obſeſſa a peſſimis ĩimicꝫ hoĩes illi⁹
ciuitatꝫ fame ⁊ ſiti deficiẽtes oẽs ĩ ꝑcinctu eſ
ſent vt traderẽt̃ ĩ ore gladij ad mortẽ. q̄dãqꝫ
adueniẽs eos libarꝫ. q̄s ibi eẽt q̄ nõ ſumme
gauderꝫ ⁊ ſolẽnia ageret: Cũ igit̃ ciuitas h⁹
mõi obſeſſa ẽt ⁊ poſſeſſa a diabolo ⁊ ãgel' ei⁹
adeo ꝙ deficiebãt hoĩes fame ỽitatꝫ ⁊ ſiti bo
nitatꝫ. vñ hĩc migrãtes ad mortẽ et̃nã deſcen
debãt. venit de celo v̄ri ỽginal' rex magn⁹ fa
ct⁹ ꝑu⁹ dñs fortꝫ ⁊ potẽs: dñs potens ĩ plio ꝯ̃
antiquũ hoſtẽ. ⁊ nos d̃ mãu ei⁹ eripuit ⁊ libe
rauit. ⁊ iõ ſũmope nos optet ḡtulari Figura
ãt h⁹ h̃r .iiij. Re. xix. vbi dr̄ ꝙ tpe Ezechie re
gis iude obſeſſa fuit ciuitas regal' hierl'm ab
ĩmẽſa ml'titudĩe exercit⁹ ſennacherib regꝫ aſ
ſyrioꝝ. ⁊ ita coartata ꝙ hoĩes ei⁹ timebãt ca
pi. atqꝫ ĩ ml'ta amaritudĩe anxietateqꝫ lacri
mãtes reſidebãt. ſꝫ media nocte angelus dei
deſcẽdẽs de celo liberauit eã occiſis. clxxxv. mi
libꝫ viroꝝ de exercitu ſennacherib: ꝓpt̃ qd̃ de
uict⁹ ⁊ ꝯfuſus reũſus ẽ ĩ terrã ſuã. popul⁹ aũt
liberat⁹ ml'tꝫ diebꝫ feſtiuauit gr̃as agere deo:
repler⁹ ml'tꝫ diuitijs de ſpolijs ĩimicoꝝ. q̄nto
ḡ magꝫ exultare dꝫ gen⁹ hũanũ de aduẽtu re
gis ãgl'oꝝ. q̄ in carne apparẽs ꝓſtratꝫ hoſti
bus ei⁹ de ipoꝝ ſupnis cubilibꝫ gl'ioſiſqꝫ ſedi
bus. atqꝫ celeſtibꝫ opibꝫ illã copioſe ditauit.

quomõ Maria de partu gaudẽbat

¶ Sup oẽs ãt hoĩes gaudere debuit ipa q̄ il
lum ꝑpit ỽgo bñdicta. Sꝫ forte q̄s dicꝫ: vñ
gaudiũ hĩc potuit de ꝑtu iſto cũ ſola eẽt cum
vetulo ioſeph ſpõſo ſuo. nõ ĩ domo a frigore
⁊ vẽtꝫ ꝓtecta ſꝫ ĩ pãdochio vndiqꝫ tenebroſo
⁊ magꝫ aĩalibꝫ q̄ꝫ hoĩbꝫ apto non ꝯfortata a
ſocietate mulieꝝ eã viſitãtiũ: ſꝫ ab oĩbꝫ femi
nis ſegregata. nõ ĩ lecto q̄ſcẽs ſꝫ ĩ t̃ra vel la
pide duro vbi nõ erat ignis deſeruiẽs ſed fri
gus inteſum medie noctꝫ. vbi etiã nõ erãt ci
bi delicati q̄bꝫ ĩdigẽt ml'ieres ĩ ꝑtu. nõ ꝯfecti
ones. nõ vina ꝓcioſa. ſꝫ auſteritas ⁊ paupta
immẽſa. Que ḡ illi fuit cã gaudẽdi: Ad hec
rñderet btã ỽgo ſi pñs adeſſꝫ. Gaudiũ exp
ta ſum ⁊ delectatõꝫ q̄ declarari nõ pt̃. Illd̃ ei
(vt ait deuot⁹ me⁹ Bern̄. ſup Eccl'iaſticũ) ſo
lum ẽ veꝝ ⁊ plenũ gaudiũ. qd̃ nõ de creatura
ſꝫ de creatore ꝯcipit̃. cui ꝯpata oĩs aliunde io
cũditas meror eſt. oĩs ſuauitas dolor eſt. omẽ
dulce amaꝝ eſt. oẽ poſtremo qd̃ delectare põt
moleſtũ ẽ. Si ei ꝓpha gaudebat ĩ dño et ex
ultabat ĩ deo ihũ ſuo. Abacuc. iij. q̄re ego gau
dere ⁊ exultare ĩ eo ñ debui ex v̄ro meo nato?
Si abrahã a lõge ꝓuidẽs filij mei natiuitatẽ
exultauit. vt h̃r Joh. viij. quõ ego ſine ingẽ
ti gaudio ⁊ exultatõe eẽ potui: cu ipm meſſi
am ex me genitũ vidi. certe cor meum et caro
mea exultauerũt ĩ deũ viuũ. q̄ cum ſit fons ⁊
origo oĩs bõitatꝫ. oĩs dulcedĩs ⁊ ſuauitatis:
cui⁹ odore reuiuiſcũt mortui. cui⁹ aſpectu leti
ficãt̃ angli. cui⁹ iuſſu mouẽt̃ celi ſupabunda
bã gaudio ipm ex meis viſceribꝫ generatum
aſpiciẽdo. nec egebã ꝯſolatõe hũana cuꝫ ab
undarẽ diuia. nec ſocietate mlieꝝ cũ adeſſet
exercit⁹ ãgloꝝ canẽtiũ. nec terrenũ cibũ affe
ctabã. q̄r panẽ viuũ de celo miſſuꝫ oẽꝫ ſaporẽ
⁊ oẽ delectamẽtũ ĩ ſe ꝯtinẽtẽ. ⁊ oẽm appetituꝫ
ſatiãtẽ hẽbã. Mirabili igit̃ mõ gauiſa ẽ bea
tiſſima ỽgo cũ vidit et̃nã felicitatẽ ex ſe ꝓge
nitã. nã gaudiũ orit̃ ex bono adepto. vñ Job
iij. dr̄. q̄ſi effodiẽtes theſauꝝ gaudẽtqꝫ vehe
mẽter cũ ĩuenerit ſepulcꝝ. ⁊ h̃ q̄r ſperat ibi i
uenire theſauꝝ qd̃ cupiũt. Antiq̄ ei in ſepul
cris dñoꝝ cũ eis ponebãt theſauros. cũ ḡ q̄ꝫ
to mai⁹ ẽ bonũ tãto mai⁹ gaudiũ ſeq̄t̃ cuꝫ h̃r
ꝑfecto ex ſũmo ⁊ vniũſali bono hĩto a benedi
cta ỽgĩe ex ꝑturitõe ſui filij ieffabil' ei ꝯſolatõ
cauſata ẽ. Marie ỽo gaudebat q̄r licet alie
mr̃es nõ poſſent in ỽitate dicere filiũ ex toto
eſſe ſuũ cũ ex pte ſit viri: ipa tñ ſola ꝑpit fili
um ex toto ſuũ. ¶ Poſſum⁹ ãt deuote medita
ri circa ꝑturitõꝫ b. ỽgis. ꝙ lꝫ ipa bñdicta vir
go nõ eſſet obligata edicto Auguſti ceſarꝫ de
deſcriptõe faciẽda. q̄r erat mr̄ regꝫ oĩm ꝑ ꝯce
ptionẽ ei⁹ effecta. tñ ad oñdẽdũ exẽplũ obedi
entie ⁊ reuerẽtie maioribꝫ ⁊ ꝑſidẽtibꝫ. etiam
ſecularibꝫ ⁊ diſcolis impẽdẽde voluit obedi
re Octauiano infideli. Iuxta illd̃. j. Pet. ij.
Subditi eſtote dñis vr̃is. ñ tm̃ bonis ⁊ mo
deſtis ſed etiã diſcolis ⁊ malis. ⁊ ꝓpt̃ eandẽ
cãm voluit etiã fili⁹ ei⁹ obedire ꝓceptꝫ ꝑnci
pum ſecl'ariũ. vt pꝫ ĩ ſolutõe cẽſus. Matth.
xvij. Vñ inquid Grego. in. c. quid ergo. xj.

Quare Maria voluit obedire edicto ceſaris

q. iij. Quid ḡ mirꝝ ſi peccātoꝛ hō obedictie i pn̄/
tis vite breuitate ſe ſbijcit: qn̄ hāc mediatoꝛ
dei ⁊ hoīm tenuit? Brā igitꝛ ꝟgo vt dictam
obedictiā adiplerꝫ diſceſſit a ciuitate ſua na
zareth q̄ erat i ꝓuīcia galilee ⁊ prexit i beth
leē q̄ erat i ꝓuīcia iudee. cui⁹ diſceſſio valdꝫ fu
it moleſta illꝫ bōis mlꝫieribꝫ q̄ erāt vicine ha/
bitatōi ꝟgis i nazareth. vt ꝯtēplaꝛ dn̄s Jo.
dn̄ici i q̄dā ſer. Nā videtes brāꝫ ꝟginē ḡui/
dā. lꝫ crederēt eā ex ioſeph ꝯcepiſſe. expecta/
bāt cū mag̃ deſiderio pn̄tes eē i ptu ei⁹. Erat
em̄ tāta pulcritudo ⁊ honeſtas ⁊ ſctitas affa
bilitaſq; ⁊ ſapiā ei⁹ ꝙ videbaꝛ q̄ſi vna fruitō
ꝯūſari cū ea ⁊ loq̄ ſecū. ꝓpꝛ qđ vicine ei⁹ af/
fectabāt eē cū ea. Sꝫ ipa ſe totā deo reſuās
amabat ſolitudinē: ac rariſſime ad oſtiū do/
mus ſe repiebat: minus ad feneſtras aſpicie
bat. ſꝫ i tēplo ⁊ i domo orōi vacabat hoīm cō
uerſatōꝫ fugiēs. vt cū deo ⁊ angelꝫ familiari⁹
ꝯfabulareꝛ. ⁊ i lege dn̄i meditareꝛ die ac no/
cte. Uerā ei ſciebat eē Proſpi ſnīaꝫ ili. epig.
dicētꝫ. Scrutari legem pn̄t vtcūq; ſereni. ſi
mōi a ſtrepitu liba corda vacēt. Poterant ḡ
ille vicine dicere inꝛ ſe. veniet ꝑ certo dies ꝑ
tus ei⁹. ⁊ tūc idigebit nr̄o adiutorio. ac voca/
re nos faciet ad adiuuādūꝫ: itrabimuſq; do/
mū ei⁹ ⁊ hēbim⁹ copiā ꝯūſandi cū ea. O q̄
erit ḡtioſus fruct⁹ tā ſctē tāq; honeſte ac pul
cre iuuēcule. ita hūilꝫ ē ⁊ amoroſa ꝙ dare alij
nollet ad lactādū filiū ſuū. ſꝫ ipꝫ ſuis vberi/
bus lactabit: ſꝫ cū tenebit illū i gremio lꝫ bra
chijs ſuis: nos aliq̄n reuerēter auferem⁹ illūꝫ
de manibꝫ ſuis ⁊ ducem⁹ i domos nr̄as. ⁊ ꝯſo
latiōꝫ hēbim⁹ de filio ſuo. ⁊ ita ipa necē habe
bit q̄nq; ꝯūſari nobiſcū. ſꝫ diuīa diſpoſitiōe
p̄dicte mlꝫieres fraudate ſꝛ a ſuo deſiderio. nā
ipa pijſſima ꝟgo cū ſpōſo ſuo ioſeph ad beth
leemiticā vrbē ꝓfecta ē. vbi (vt ꝯtēplaꝛ ſctūs
Uincē. i q̄dā ſer.) cū ad q̄ddā hoſpitiū diū/
tiſſet. hoſpes cernēs ioſeph vilibꝫ veſtibꝫ in
dutū ⁊ pauperē arbitrat⁹ dixit ei. Nō poſſuꝫ
bone ſenex vos hoſpitari. qꝛ plꝫes nobiles ex/
pecto iſto ſero. ⁊ tūc ſ. ioſeph cognouit verā eē
illā Ouid. ſnīaꝫ i. ij. de arte ama. Ipſe licꝫ ve
nias muſis comitat⁹ homere. Si nihil attu
lerꝫ ibis homere foras. Et i. j. de faſtꝫ. Paup
vbiq; iacꝫ. Perrexit ḡ ad aliū hoſpitē q̄ iter
rogauit eū di. Dn̄e q̄ equitaturas ⁊ famulos
hētis? q̄ rn̄dit nullas. ſꝫ aſellū ⁊ bouē ⁊ vxo/
rem meā tm̄. Et ille inq̄t Iſtō hoſpiciū nō ē
ꝓ vob. ſꝫ ꝓ hn̄tibꝫ mltā pecuniā ad expēden
dū. ite ad hoſpitale paupeꝝ. Juit igiꝛ ad ali
um hoſpitē q̄ dixit illi. O ſenex miſer: quō n̄
erubuiſti ducere i vxorē tā delicatā iuuēculā.

Quō Jo ſeph hoſpitiūꝫ q̄rens deri detur

vade ad aliō hoſpitiū. qꝛ h nō poterꝫ mane/
re. ⁊ ſic paupcul⁹ ioſeph neſciebat q̄ iret. ⁊ ꝑ/
cipue dolebat de brā ꝟgie quā ſciebat matrē
dn̄i ab oībꝫ hoībꝫ venerādā. ⁊ nouerat tene
rā eē ꝟgis ꝟecundiā. vn̄ valde dolebat de de
riſionibꝫ q̄ eis fiebāt ꝓpꝛ pauptatē. iuꝛ illō
Juuenalꝫ li. j. Nil hꝫ iſelix pauptas duri⁹ in
ſe Quā ꝙ ridiculos hoīes facꝫ. Sꝫ ꝯfortabat
eū b. ꝟgo di. illō Sene. ad Lucil. Placeat
nob q̄cq̄d deo placꝫ ob h ipm qđ ſibi placꝫ. et
etiā forte ꝯfortādo eū ꝙ hec triſticia ꝟtereꝛ i
gaudiū. dicebat illō Ouid. i li. de pōto. Se
pe creat molles aſpera ſpina roſas. Non ḡ
diffidam⁹ de diuīa bonitate: ſꝫ firmiꝛ ſupnū
expectem⁹ adiutoriū. Nam nō ē abbreuiata
man⁹ dn̄i. eam⁹ igiꝛ ad aliquē locū remotū a
tumultu hoīm vt poſſim⁹ q̄eti⁹ a deo vacare
⁊ ipe cui eſt cura de oībꝫ ꝓuidebit nob. Que/
rētes ḡ inuenerāt diūſoriū ſiue crotā aiq; tu
guriū. i q̄ intrātes pepit ibi ꝟgo glioſa iuuꝫ
bn̄dictū filiū gaudiū mr̄is hn̄s cū ꝟgitatis
honore. Ut ei inq̄t Orig. ſup Lu. Sic aba
cuc itrauit ad danielē i lacū leonū deferēs ei
prādiū bonū ⁊ exiuit n̄ aptꝫ oſtijs ſꝫ clauſis.
ſic b. Maria ſalutis clauſtrꝫ pudorꝫ ꝯcepit ⁊
pepit filiū ſuū p̄mogenitū. cui ptin⁹ genufle
ctēs ⁊ eū adorās dixit. Salue mi dilecte fili
adoro te deū meū q̄ dignat⁹ ē ꝓ ſalute mea ⁊
oīm hoīm hāc vallē lacrimaꝝ itrare. poſtmo
dū ꝟo deoſculatata ē faciēꝫ ḡtioſi filij ſui di.
O facies plēa oīm graꝝ i quā deſiderāt āgeli
ꝓſpicere. Deide deoſculās man⁹ dicebat. O
man⁹ brīſſime q̄t infirmos eſtꝫ ſanature? q̄t
miracla opaꝛe? oſculabaꝛ etiā pedes di. O
ſctiſſimi pedes q̄ꝫtū diſcurretꝫ ꝑ varias ciui
tates ⁊ caſtra ad docēdū ⁊ laborādū ꝓ ꝯūſiōe
peccātoꝝ? ⁊ i talibꝫ ſuauiſſimis eloquijs dulciꝛ
āplexabaꝛ ſuū chariſſimū vnigenitū tota re/
pleta dulcedie ab eo filꝛ ſuauiſſime āplexata
ita vt dicere poſſꝫ illō Cañ. ij. Leua ei⁹ ſb ca
pite meo: ⁊ dexꝛa illi⁹ āplexabiꝛ me. ⁊ ipe ꝑ/
uul⁹ Jhs vbera mr̄is labēs ⁊ oſculans dicere
poꝛat illō Cañ. iiij. Q̄ pulcre ſꝛ māme tue ſo/
roꝛ mea. ſpōſa mea. pulcrioꝛa ſꝛ vbera tua vi
no: ⁊ odoꝛ vnguētoꝝ tuoꝝ ſup oīa aromata
fau⁹ diſtillās labia tua ſpōſa: mel ⁊ lac ſb lin
gua tua. ⁊ odoꝛ veſtimtoꝝ tuoꝝ ſicut odoꝛ thu
ris. Gaudebat ḡ brīſſima ꝟgo ⁊ filꝫ valde ob
ſtupebat de admirabili natiuitate filij ſui. q̄
nat⁹ erat de ipa mr̄e ſine pr̄e. mirabaꝛ ꝙ eterni/
tas facta ſit noua. imēſitas pua. pulcritudo
deformis. maieſtas abiecta. ſapientia muta.
fortitudo infirma. iuſticia vi rea. ⁊ opulētia
facta ſit egena.

¶ Pars ſcḋa h⁹ ſmõis q̄ ḋꝛ certificatõis

E Maria fuit de p/tuſuo cer tiſſima

Nulla mulier de ſuo ptu vnq̄ꝫ fuit cer
tioꝛ btã vgīe. vt ptꝫ. xij. diſcurrendo
Primo em̄ fuit certificata de mater/
na habilitatõe. i. ꝙ erat electa a deo vt eēt mr̄
filij dei. vñ illi inq̄t angel⁹ Lu. j. Inueniſti g̃
tiã apḋ deū. ecce ↄcipies ī vtero ⁊ paries filiū
⁊ ſic fuit certificata ꝙ erat idonea mr̄ filij dei
Scḋo certificata fuit de future natiuitatis
vaticinatõe. Si eī alij pphe pphetãtes fue/
rūt certificati a deo intrinſec⁹ de v̄itate quaꝫ
p̄dicebant ꝙ ſic erat veꝛ ſic ipi ſpū pphetico
videbãt ⁊ annūciabãt. ſic ipa ſilr̄ cog̃uit cer/
tiſſime facta reuelatõe anglica ſpū pphetico
eo ꝙ erat illa v̄a futura mr̄ filij dei quã pphe
p̄dixerãt Tertio fuit certificata de mr̄ni amo
ris duratõe. Alie nãqꝫ ſr̄ mr̄es q̄ pariūt fi/
lios q̄ tñ ī pceſſu tpis pdūt graꝫ viroꝝ ⁊ fili/
orū. Maria ãt nõ ſolū ī ſuo ↄceptu certifi/
cata fuit ꝙ ī ſuo vtero fieret īdiuiſibil' vnio
diuitatꝫ ⁊ hūanitatꝫ ī vna pſona. ſꝫ etiã fuit
in gr̃a ↄfirmata ſm oēs theol'. ī. iij. ſen. di. iij.
¶ Quarto certificata fuit ḋ nois filij dei di/
uulgatõe. ⁊ h̄ qñ dixit illi angel⁹. vt h̄r̄ Lu. j.
Hic erit magn⁹: ⁊ fili⁹ altiſſimi vocabit̄. qḋ
factū ē qñ dedit illi de⁹ nomē qḋ ē ſup oē no.
ſm ꝙ ait apl's Phil'. ij. vt ſ. noieſ de⁹ ⁊ filiuſ
dei. Quito certificata fuit ḋ regni filij ſui p/
petua duratõe. ⁊ h̄ qñ dixit illi angel⁹. Et re
gni ei⁹ nõ erit finiſ. In cui⁹ ſignū hēm⁹ ꝙ oia
regna ⁊ impia finē habuerūt. ⁊ v̄ificata fuit
ſnia Goffredi ī poetria dicēt̄ꝫ. c. xxxiij. Hoc
vnū pſcire potes: qꝛ nulla ptās Eſſe moroſa
pt. qꝛ res fortuna ſecūdas Impat eē breues.
ſi vis exēpla. pores Reſpici fortunas. emar/
cuit illa poꝝ Florida pſpitas. minos ſbuer
tit athenas. Illiõ attridens magne cartagis
arces Scipio. ſꝫ ml'ti romam. fuit alea fati
Tpe v̄ſa breui. breuis ē diſtãtia leti Hois et
meſti. nox ē vicina diei. Nec aliena docēt: ⁊
te tua fata docebūt. Hec ille. Nihil em̄ ē ſta/
bile ac ppetuū ī h̄ mūdo hoib;. l. ij. §. ſꝫ qꝛ di
uine. C. de ve. iu. enu. ⁊. §. vt ãt. ī auẗ. de ñ alie
aut pmu. re. eccle. ⁊. §. hanc dicētes. ī auẗ. vt
oēs obe. iudi. De dñatõib; ãt cito trãſeūtib;
Iuxͣ illḋ Lucani ī. j. Sūmiſqꝫ negatū ſtare
diu. ptꝫ diſcurrēdo breuiẗ ↄſiderãdo finiti
onē triū regnoꝝ potētiſſimoꝝ. Finitū nãqꝫ ē
regnū aſſirioꝝ ī. Mcccxlix. ãnis. Regnū me
doꝝ nõ durauit niſi ãnis. ccxlix. Regnuꝫ ro/
manoꝝ ſb regib; durauit. ccxliij. ãnis. In ſi
gnū v̄o ꝙ regnū xp̄i ñ hēbit finē: iaꝫ durauit
Mcccccxcij. nec vnq̄ꝫ termiabit̄ ¶ Sexto cer
tificata fuit ī Johis exultatõe Luc. j. vbi di
xit Elizabeth. Exultauit ī gaudio infans in
vtero meo. Hec eī exultatõ fuit inſitata. ⁊ iõ
miracl'oſa: maxīe qꝛ ſctã fuit ī vt̄o. ⁊ etiã acce
lerat⁹ fuit ī infante vſus rõis ⁊ volūtatꝫ. vt
poſſꝫ inẗ viſcera mr̄na ag̃ſcere: credere ⁊ ↄſen
tire ¶ Septio certificata fuit ī elizabeth teſti F
ficatõe. qꝛ dictū fuerat p angl'm Lu. j. Et ec/
ce Elyza. cognata tua ⁊ ipa ↄcepit filiū in ſe
nectute ſua. Añqꝫ Maria iuiſſꝫ ī mõtana ⁊
ſalutaſſꝫ elizabeth. ipa teſtificata fuit v̄ba an
gelica foꝛe v̄a di. Vñ h̄ mihi vt mr̄ dñi mei
veniat ad me Octauo certificata fuit ioſeph
approbatõe: cui ãgel⁹ appuit ī ſomnis Mat
j. di. Noli timere accipe mariã ↄiugē tuam
qḋ em̄ ī ea natū ē: de ſpūſcõ ē. Qḋ factuꝫ Jo/
ſeph appbauit dū ſpam ī vxoꝛē duxit. ⁊ ſilr̄
cū eo v̄gitatē ppetuã vouit. Nono certifica/
ta fuit paſtoꝝ veneratõe. q̄b; ī hac nocte ap/
parēs angel⁹ dixit illḋ Lu ij. Annūcio vob
gaudiū magnū qḋ erit oī pplo. qꝛ nat⁹ ē vo/
bis hodie ſaluatoꝛ ⁊c̄. Qui paſtores venerēt
⁊ iuenerēt iuxͣ v̄bū angl'i. p q̄ꝝ paſtoꝝ venera
tionē fuit certificata b. Maria. Decio certi/
ficata fuit angl'oꝝ iubilatõe. Vñ Lu. ij. c. le
git̄ ꝙ facta fuit ml'titudo celeſtꝫ exercit⁹ cū an
gelo canētiū ⁊ dicētiū. Glia ī altiſſimis deo.
Undecimo certificata fuit ſcti Symeonis
ãplexatõe. vñ legit̄ Lu. ij. ꝙ cū q̄dragefimo
die a natiuitate xp̄i maria ⁊ ioſeph portaue/
rūt Jhm ad tēplū. tūc ſimeon fuit duct⁹ ſpū
in tēplū. Añqꝫ vidiſſꝫ iſte ſenex pueꝝ Jhm:
codē ſpūſctõ inſpirat⁹ cognouit eū mūdi ſal
uatoꝛē. Apriēs ãt brachia ſua ſenilia ipſum
amplexat⁹ ē di. Nūc dimittꝫ ſuū tuū dñe ⁊c̄
Que v̄ba cū amplexu tã feruido fuerēt Ma
rie manifeſtatiua filij ſui natiuitatꝫ iocūde.
Duodecio ⁊ vltio fuit certificata ſctē Anne
vaticinatõe. Nã legit̄ Lu. ij. ꝙ ipa nõ recede
bat de tēplo ſuiēs deo die noctuqꝫ ieiunijs et
oꝛõib; vacãs. ⁊ ſpū dei mota ī ipa hora q̄ pu/
er fuit p̄ſentat⁹ ſup altare: ſupueniẗ ⁊ ipſa et
dñm laudabat: ⁊ ſpū pphetico plena: om̄ib;
p̄ñtib; expectãtib; redēptõꝫ iſrl' loq̄bat̄. qꝛ. ſ.
hic paruul⁹ nup nat⁹ erat mūdi ſaluatoꝛ Et
eſt aduertēdū ſm Tho. pte. iij. q. xxxvj. ar. v
ꝙ iſte due manifeſtatiões ſunt excellentioꝛes
alijs reuelationib;.

¶ Pars tertia huius ſermonis que ḋꝛ fru
ctificationis.

Inquit Leo papa in quodã ſmone.
Que h̄ ſacrm̄ mens comp̄rehēdere:
Que hãc gr̃aꝫ valeat lingua narra G
re: quaſi dicat nulla. nihil em̄ vtili⁹ ſalubri⁹
q̄ꝫ hūano generi ↄtingere potuit q̄ꝫ xp̄i oꝛt⁹.

de cui⁹ vtilitatib⁹ aliq̄d breuit̄ i hac pte loq̄/
mur. obmittēdo ꝙ ꝙ xps p hūanitatē quam
aſſūpſit fact⁹ ē mediatoꝛ nr̄ ⁊ ſatiſfactoꝛ pro
pctis. atq̄ redēptoꝛ hūani generis. iuxͣ illud
Utilita/tes nati chriſti — Apoc. iiij. vbi ei dr̄. Redemiſti nos dn̄e de⁹ i
ſanguie tuo ⁊c̄. Solū referā ſex fructificatō
nes. Pria q̄ dr̄ iclinatōis. ſ. diuie maieſtatꝭ.
Nā videm⁹ tpalit̄ ꝙ nō puā grāz ſibi depu/
tat fieri ſubditi ſi rex aut pnceps eoꝝ dignet̄
viſitare ſua hitacula. Quātā ꝯ grāz fec̄ nob
dn̄s de⁹ nr̄ creatoꝛ ⁊ gubernatoꝛ oīm creatura
rū: Ad nos deſcēdit de cel'. ⁊ tenebras nr̄as vi
ſitauit. Ex q̄ colligit Amb. i q̄dā ſmōe. cum
q̄ta ſollicitudie homīes ſe ppare dn̄t ad xpi
natiuitatē ſuſcipiēdā di. Ecce ſi q̄s nr̄m ſeni
oꝛē ſuū i domū ſuā ſuſcipe debuiſſꝫ: ab oīb⁹
ſoꝛdib⁹ ⁊ imūdis reb⁹ ipaꝫ domū mūdaſſꝫ ⁊
q̄cūq̄ neceſſaria eēnt ſm ſuā poſſibilitatē p/
paraſſet. Et ſi h̄ fac̄ moꝛtal' ſuſceptur⁹ moꝛta
lem: q̄to mag̃ ſe mūdare dꝫ creatura vt ſuo
creatoꝛi apparēti i carne n̄ diſpliceat. Hec il
le. Qui ibidē ponit dei dignatōꝫ di. Ille iu/
ſtus venit ad nos pctōꝛes vt ex pctōꝛib⁹ face
ret iuſtos. pi⁹ venit ad ipios vt ex ipijs facerꝫ
pios. hūilis venit ad ſupbos vt ex ſupbis fa
ceret hūiles. q̄d plura: Ille na ſa bon⁹ venit
ad nos hoies q̄ pleni eram⁹ oīb⁹ mal'. Hec
Amb. Sꝫ ſi iſtā iclinatōꝫ meli⁹ vis attende
re. ꝯſidera ꝙ ex hac dn̄i nr̄i natiuitate: ipe q̄
eſt creatoꝛ ⁊ pr̄ nr̄. de q̄ Deut. xxxij. dr̄. Ipe ei
eſt pr̄ tu⁹ q̄ poſſedit ⁊ fec̄ ⁊ creauit te. digna/
tus ē fieri frat̄ nr̄. Quā iclinatōꝫ tāgit Aug.
in. xiij. de trini. Un̄ apl's Heb. ij. ait. Nō cō/
O, xps ē frat̄ nr̄. — fundit̄ eos vocare frēs di. Narrab⁹ nomen
tuū frīb⁹ meis. pſ. xxj. Ipe q̄ꝫ inq̄t Magda
lene vt h̄r̄ Joh. xx. Vade ⁊ dic fratrib⁹ meis.
aſcēdo ad prēꝫ meū ⁊c̄. Et iō ipe dn̄s a nob
appellat̄ frat̄ nr̄. vt i. c. olim. viij. q. j. O q̄ꝫ in
gēs ē hec grā. O q̄ꝫ benigna diuie maieſtatis
inclinatio. vt is q̄ vniūſoꝝ ē dn̄s fiat frat̄ mi
ſeri pctōꝝ. Hic filij iſrl' audiētes q̄ de⁹ viſi/
taſſet eos: adoꝛauert pni i terrā. Exo. iiij. In
cui⁹ figurā Areuna vidēs regē Dauid ad ſe
venientē. egreſſus ē obuiā illi. ⁊ adoꝛauit p/
no vultu i terram ac dixit. Que cā ē vt dn̄s
me⁹ rex veniat ad ſuū ſuū. vt h̄r̄. ij. Re. vlt. ⁊
j. Para. xxj. Sic q̄libet aīa deuota ꝯſiderās
tātā dignatōꝫ ⁊ iclinatōꝫ altiſſime maieſta/
tis dei. dicere dꝫ illō q̄d h̄r̄ Job. vij. Quid ē
hō q̄ magnificas euꝫ. aut q̄d apponis erga
eū coꝛ tuū: viſitas eū diluculo: ⁊ ſbito pbas
illū. Et pſ. viij. Quid ē hō ꝙ memoꝛ es eius
aut fili⁹ hois q̄m viſitas eū. Huic ā̄t ſic dn̄o
ſuo obuiā̄ti occurret ipe rex celeſtis. ⁊ ample

xans illū dicet ei. Ego ſum frater tu⁹ noli ti/
mere. Heſter. xv. Hec igit̄ fuit pma vtilitaſ
natiuitatꝭ dn̄i nr̄i ihu xpi. q̄ frat̄ nr̄ effect⁹ ē.
Quā q̄dē poſt ꝯceptōēꝫ ſuā deſiderabat ſctā
mr̄ eccl'ia. di. illō Can̄. viij. Quis mihi det te
frēm meū ſugentē vbera mr̄is mee vt iueniā
te foꝛas: q. d. licꝫ p icarnatōꝫ frat̄ me⁹ factus
ſis. deſidero tn̄ te foꝛas videre. ſ. ex vtero iaꝫ
egreſſuꝫ p natiuitatē vt te deoſculer ⁊ te ado
rem. ¶ Secūda fructificatio dr̄ ſblimatiōis.
O, hūana natu/ra nobilitata ⁊ exaltata ē. — Nō eſt eīm adeo paupcl'a ⁊ infirmi generis
mulier q̄ nō nobilitet̄ ſi a nobili ducat̄ i mr̄i
moniū. ⁊ vtiq̄ iuxͣ nobilitatē viri ē etiā nobi
litas vxoꝛꝭ ſm leges. C. de legib⁹. l. mulieres
⁊. ff. de ſenatoꝛib⁹. l. femine. Cū ꝯ natura nr̄a
iūcta ſit mr̄imonialit̄ ipi regi regū ⁊ dn̄o do/
minātiū. Apoc̄. xix. c. ⁊ ꝑe iūcta dei filio q̄s di
gne poſſit exṗmere ipi⁹ exaltatōꝫ. De h̄ enim
mr̄imonio ait apl's Eph. v. Sacm̄ hoc ma
gnū ē i xpo ⁊ i eccl'ia. traſſūptiue i. c. debitum
ex̄ de biga. Hāc ei ſibi copulauit xps. ſ. natu
rā nr̄aꝫ i thalamo vteri ꝟginal'. Hic Greg.
ait. Jā itelligit charitas vr̄a q̄s eſt rex regis
filij pr̄. ille vtiq̄ cui p pſ. dr̄. De⁹ iudiciū tuū
regi da: ⁊ iuſticiā tuā filio regꝭ. Qui fec̄ nu/
ptias filio ſuo. Tūc ei de⁹ pr̄ deo filio nuptiaſ
fec̄. qn̄ hūc i vtō ꝟgis hūane nature ꝯiunxit
qn̄ dn̄m an̄ ſecl'a fieri voluit hoīeꝫ i fine ſecu
loꝝ. vter⁹ ā̄t genitricꝭ ꝟgis h⁹ ſpōſi thalam⁹
fuit. de q̄ dr̄ pſ. xviij. Tāq̄ ſpōſus pcedēs de
thalamo ſuo. De h̄ ⁊ Leo papa i ſer. i natali
dn̄i ait. In natali ei dn̄i frēs chariſſimi q̄ſi i
nuptijs ſpūalib⁹ ſpōſe ſue eccl'ie xps adiūct⁹
eſt. Tūc ꝟitas de t̄ra oꝛta ē. tūc iuſticia de ce/
lo reſpexit. tūc pceſſit ſpōſus de thalamo ſuo
h̄ eſt ꝟbū dn̄i de vtero ꝟginali. pceſſit eīm de
ſpōſa ſua eccl'ia. i. hūanā carnē ſuſcepit. Cuꝫ
itaq̄ ex nobilitate ſpōſi ſpōſe mereat̄ nobili/
tas. q̄ta ē nobilitas nr̄e nature q̄ dei ꝟbo ē cō
iūcta: vn̄ tāta vnitas ē int̄ hoīeꝫ illū ⁊ deum
vt de⁹ dicat̄ h̄ hō. O magna nobilitas. o mi/
ra nr̄e nature ſblimitas. ⁊ i tāte ſublimitatis
⁊ exaltatōis ſignū angeli q̄ an̄ natiuitateꝫ ſe
ab hoib⁹ adoꝛari patiebāt̄: vt patꝫ Gen̄. xvj
⁊ in plurib⁹ alijs locꝭ. h̄ eſt xpi incarnatiōem
⁊ natiuitatē nō patiunt̄. vt pꝫ Apoc̄. vl. vbi
qn̄ b. Johēs euāgeliſta voluit angelū adoꝛa
re. phibuit angel⁹ di. Uide ne fecerꝭ. ꝯſeru⁹
eīm tu⁹ ſum ⁊ fratꝝ tuoꝝ. Un̄ Grego. i ome.
ſup illud. Erant appropinquantes ⁊c̄. Sic
ait. Timet angelus ab homine adoꝛari quā
do naturam humanam videt in deo ſic ſbli/
matam vt fieret vna pſona. ⁊ ideo ꝯſideran
tes p incarnatiōem filij dei humanā naturā

tãtũ nobilitatã ⁊ exaltatã iſtruimur vt eã di
ligẽter ↄſuem⁹ ne eã inq̃nem⁹ ⁊ maculemus
peccãdo. Vñ Aug. i lib. de ṽa reli. ſic ait. De
mõſtrauit nob de⁹ q̃ꝫ excelſum locũ int̃ crea
turas habeat natura hũana i h̃ q̛ hoib; i ṽo
hoie apparuit. Et Leo papa i ſmõe de nati
uitate dñi ſic dic̃. Agnoſce o xp̄iane dignita
tẽ tuã. ⁊ diuie ↄſors fact⁹ nat̃e noli i veterẽ vi
litatẽ degeneri ↄũſatõne redire ⁊c̃. Et q̃ꝫuis
hec ↄiũctio. int̃. ſ. pſonã diuinã ⁊ hũanã na
turã ſit fctã i ↄceptõe. i natiuitate tñ inotuit:
tãq̃ꝫ ſi i ↄceptõe facta fuiſſꝫ deſpõſatio. h̃ ṽo
Aug. ex tollit na tiuitatez chriſti — bãnũ nuptiarũ ⁊ etiã traductio. Quapropt̃
Aug. magnificat iſtã natiuitatẽ i ſmone pri
mo de accedẽtib; ad grãm di. Hec natiuitas
mira ẽ. q꞉ qualẽ genuit talis ⁊ genuit. iõ vir
go mr̃. q꞉ ṽbũ caro factũ ẽ. ſi em̃ hec q̃ genuit
talis eſt: illꝺ q̃ꝺ genuit q̃le eſt: Vis noſcere
q̃lis eſt q̃ ſic nat⁹ ẽ: Audi q̃s ⁊ q̃ꝫt⁹ eſt. Ver
bum pr̃is. artifex mũdi. lumẽ celi. par t̃re. ite
gritas ṽgis. fecũditas mr̃is. angelorum laus
hoim ſal⁹ deſertoꝝ via. errãtiũ venia. vulne
ratoꝝ medicina. bonoꝝ iocũditas. martyrũꝫ
victoria. infantiũ palma. Adhuc ampli⁹ au
di. Qui ſic nat⁹ ẽ extinctor mortꝭ. oppreſſor
diaboli. petra fundamenti. lapis angularis
mons dei. ſcala celi. ianua padiſi. ciuitas regꝭ
magni. agn⁹ ⁊ paſcua. ſpõſus ⁊ ſpõſa. reſurre
ctio ⁊ eterna vita. q̃m p ipm ⁊ ex ipo ⁊ in ipo
ſunt oĩa. hec ⁊ q̃cũq̃ꝫ dixerim⁹ de deo pua ſũt.
Nõ em̃ ſufficit lingua enarrare vel laudare
quã mẽs pauida ⁊ infirma nõ valet ↄphẽde
re. hec tñ Maria q̃ talẽ pepit ṽgo ⁊ mr̃. grã
fecũdata. ſpũſcõ impgnata. nouũ germẽ. no
uus part⁹ agnoſcit. videt oculis. mirat̃ mẽte
integra pſeuerat i carne. Amplectit̃ manib;
quẽ portat mundũ regentẽ. Lac infudit cele
ſti potu. figit dulciſſima oſcula pia mr̃ verbo
q꞉ miſcdia ⁊ ṽitas occurrerũt ſibi. ⁊ quẽ ocu
lis carnis intuet̃ filiũ: mẽte ↄſpicit deũ. ſuſce
piſſe ſe gaudet ppetuã poſteritatẽ nõ amiſſa
integritate. vitã fert i gremio. veritatem por
tat in corde. q̃m veritas de terra orta eſt: ⁊ iu
ſticia de celo pſpexit. Maria de hoie pr̃ terra
xp̄s ex maria ſine hoie p̃c. ṽitas ex terra. hec
ille. ¶ Qm̃ igit̃ iſta oĩa ↄueniũt xp̄o ſm hũa
nitatẽ: p꞉ꝫ q̛ natura hũana ex icarnatione ⁊
3 Maria dilectio ad nos oñdit̃ in natiuita te xp̄i — natiuitate filij dei ml't̃ũ ſit ſblimata. ¶ Ter
tia vtilitas i hac pte d꞉ oñſiõis. ſ. dilectionis
dei ad nos. Cũ em̃ eſſet ex magnitudine doni
argui ſoleat magnitudo amoris. Iuxta illꝺ
Greg. in omel'. pẽthecoſtes. Probatio dile
ctiõis exhibitio ẽ opis. vñ ad h̃ ppoſitũ dñs
approbauit ſniam phariſei Lu. vij. Certe ex
xp̄i icarnatõe ⁊ natiuitate maxim⁹ amor dei
ad nos oñdit̃. Quid em̃ mai⁹ q̃d ſblimi⁹ no
bis dare potuit q̃ꝫ filiũ ſuũ eq̃lẽ ſibi: Vñ et
ipe xp̄s ex h̃ arguẽs ait Joh. iij. Sic de⁹ dile
xit mũdũ vt filiũ ſuũ vnigenitũ darꝫ vt oĩs
q̃ credit i illũ ñ peat ſꝫ hẽat vitã et̃nã. Hinc
bñ exclamat Gre. di. O iextimabil' dilectio
charitatꝭ: vt ſuũ redimeres filiũꝫ tradidiſti.
Inde ẽ q̃ꝺ canit eccia. Propt̃ nimiã charita
tem ſuã q̃ dilexit nos de⁹: miſit filiũ ſuũ i ſili
tudinẽ carnis pctĩ. vt h꞉ Eph. ij. ⁊ Ro. viij.
Magnã em̃ charitatẽ de⁹ nob oñdit in eo q̛
miſit legatũ ad nos. iux̃ illꝺ Abdie. j. Audi
tũ audiuim⁹ a dño ⁊ legatũ ad gẽtes miſit.
De q̃ d꞉ Prou. xiij. legat⁹ fidel' ſanitas. Et. j.
Joh. iiij. d꞉. In h̃ appuit charitas dei i nob:
q̃m de⁹ filiũ ſuũ vnigenitũ miſit i mũdũ vt
viuam⁹ p eũ. Maria ṽo. q꞉ miſit eũ i ſilitu
dinẽ carnis pctĩ. vt ſplẽdor pr̃ne gl'ie nõ ſolũ
carnis nube velaret̃ ſꝫ etiã ſilitudie pctĩ dene
graret̃. vt pctõr ei circũciſus ẽ ⁊ redemptus.
Lu. ij. Hinc itez. j. Jo. iiij. d꞉. In h̃ ẽ chari
tas ñ q꞉ nos dilexerim⁹ deũ ſꝫ q̃m ipe p̄or di
lexit nos. ⁊ filiũ ſuũ miſit ppiciatõꝫ p pctis
nr̃is. Vere nõ video quõ mai⁹ ſignũ dilectĩ
onis de⁹ pt̃ nob oñdere potuiſſꝫ. Vñ Bern. ĩ
li. de diligẽdo deo. excellẽtiã h⁹ dilectõis cõſi
derãs ait. Multũ meruit de⁹ de nob q̃ ⁊ i me
ritis ſeipm dedit nob. Quid em̃ meli⁹ ſeipſo
poterat dare: g̃ ſi dei meritũ q̃rit̃: illꝺ eſt pci
puũ q̃m ipe p̄or dilexit. dign⁹ plane vt rea
met̃. pſertim ſi adũtat̃ q̃s: q̃s: q̃re ⁊ q̃ꝫtũ ama
uerit: q̃s ei: nõne is cui oĩs ſpũs ↄfitet̃. deus
me⁹ es tu q̃m bonoꝝ meoꝝ ñ eges: ps. xv. ṽa
h⁹ charitas maieſtatꝭ q̃ ppe nõ q̃rẽtꝭ q̃ ſua ſt̃.
j. Cor. xiij. Quib; ãt tãta charitas exhibet̃:
Cũ adhuc inq̃t iimici eſſem⁹ p mortẽ filij ei⁹
recõciliati ſum⁹. vt d꞉ Ro. v. Dilexit g̃ nos
de⁹ g̃tis ⁊ iimicos. ſꝫ q̃ntũ dilexit: ſic vt filiũ
ſuũ vnigenitũ daret. Sup q̃ ait Chryſ. Ne
mo amator carnaliũ: etiã ſi ſit ſup modũ in
ſaniẽs ita exardeſcere pt̃ in amorẽ dilecte ſue
queadmodũ de⁹ effundit̃ i amorẽ aĩaꝝ nr̃aꝝ.
⁊ certe nõ puũ donũ. nõ pua vtilitas ẽ oſten
diſſe ſe tãtũ hoiem diligere. Quapropt̃ Au
gu. in ſer. ix. de natiuitate dñi ait. Sic g̃ pec
catũ ⁊ pẽa pctĩ q̃ p ſcel⁹ corrupte mlierꝭ itra
uit i mũdũ. p iuiolate ṽgis ptũ aufert̃. ⁊ q꞉ ĩ
ↄditõe generꝭ hũani p mlierez q̃ de ſolo viro
facta ẽ ↄtingit vt mortꝭ vinclo teneremur ob
ſtructi. h̃ i redẽptõe hũani generꝭ diuia boni
tas egit: vt p viꝝ q̃ de ſola mlier͛e nat⁹ ẽ vita
hoib; redderet̃. Illic humanã naturã neq̃ſſi
ma deceptione ſibi diabol⁹ in peccati ſimilitu

dine ſociauit humanā. hic de⁹ naturā in vnitate pſone ſuſcepit. ibi femia decepta ē vt fieret filia diaboli. h̄ v̄go grā repleta ē vt fieret mr̄ ſummi atq̧ incōmutabilis vnigeniti dei. Ibi angelus deiect⁹ p ſupbiā ſeducte mulieris aīm obtinuit. hic de⁹ humiliās ſe p miſericordiā: vtez īcorrupte v̄gīs ex ea naſcitur⁹ impleuit. Dei em̄ fili⁹ Jh̄s xp̄s q̄ ī forma dei erat. ipe ſm aplm ſemetipſum exinaniuit formā ſui accipiēs. formā ſerui .i. naturā ſerui ī ſuā accepit ille de⁹ pſonā. atq̧ hoim factoꝛ in ſimilitudinē hoīs fact⁹. habitu inuentus vt hō. ⁊ hūiliauit ſemetipm fact⁹ obediēs patri vſq̧ ad mortē cruc̄. Hec ille. ¶ Quarta vtilitas dr̄ adoptiōis. Nō ei ſufficere diuīe maieſtati viſum eſt ſi nos viſitaret: ſi nr̄am ſibi naturā mr̄imonialiť copularet. ſi ſe nos diligere ſumme demōſtraret. ſ; vt oēm dilectōis gradū expleret. Nos quoq̧ voluit adoptare in filios vt ɔfidēter dicere poſſem⁹. Pr̄ nr̄ q̄ es in cel' ⁊c̄. Mat. vj. c. qđ an̄ incarnatōz nō poterā: dicere ſcti. Ob h̄ em̄ vt ait Aug. in quodā ſmone de natiuitate dn̄i. Unigenitus q̄ eſt in ſinu pr̄is dignat⁹ eſt naſci ex hoīe ver⁹ hō: vt nos naſci faceret ex deo. Hoc aūt apl's oñdit dicēs ad Gal'. iiij. Cū aūt venit plenitudo tp̄is: miſit de⁹ filiū ſuū factum ex muliere factū ſub lege: vt eos q̄ ſub lege erāt redimeret: vt adoptōem filioꝝ reciperemus. Ecce em̄ ſm Aug. vbi ſ̄. quēadmodū natus deus hō fecit vt nos hoīes naſceremur ex deo. Qđ etiā oñdit b. Joh. j. c. euāgelij ſui dicēs. Quotq̄t aūt receperūt eū dedit eis ptātē filios dei fieri hiis q̄ credūt ī noīe ei⁹. Et hanc adoptōem recepim⁹ in hoīe ſcđo quā pdideram⁹ in pmo. Hec ille. Per xp̄m ḡ hoīem filij facti ſum⁹ ſaltē meritoꝛie. Et h̄ tāgit ſcūs Bonauē. ⁊ alij doctores ī. iij. diſ. xxvj. ⁊ in. iij di. x. maxime ipe ſ. Bonauē. ar. vl. q. ij. dicēs ꝙ ſi querať an ſim⁹ filij adoptōis p chriſtuz. Hoc pōt dupl'r intelligi. aut ſm cām effectiuam. aut meritoꝛiā. Si ipoꝛtat cām meritoriam vel diſpoſitōem. abſq̧ dubio vez eſt ꝙ ſum⁹ filij adoptōis p xp̄m. Ipe em̄ nob meruit grām p quā ſum⁹ filij adoptiui. inq̧tuz eſt caput eccl'ie. vt h̄r Col'. j. ⁊ ad Eph. v. ⁊ i cle. vnica. in pn. de iureiu. ⁊ in c. vnico. § ſed vbi. de ſa. vnc. ⁊ h̄ nō ſolū reſpicit diuinā naturam. ſ; etiā naturā aſſumptā. Si v̄o ipoꝛtat cām effectiuā adhuc vez eſt. De⁹ em̄ pr̄ nos adoptauit p filiū ⁊ ſpm̄ſctm̄ q̄ ad ɔſummationē. Ad nr̄am em̄ adoptōem duo ɔcurrunt. ſ. redēptio q̄ facta eſt p filij miſſionem: ⁊ gratificatio que facta eſt p miſſionē ſpirit⁹

k

Adoptati ſum⁹ ī filios per xp̄i natiuitatem.

Dupl'r ſum⁹ filij adoptiui

ſancti. Et h̄ eſt qđ dicit Aug⁹. ī lib. de ſpū et aīa. c. vj. A pr̄e p filiū ⁊ ſpm̄ſctm̄. ad nos diuina deſcēdūt. pr̄ ſiquidē tradidit filiū q̄ redimeret ſuos. miſit ſpm̄ſctm̄ q̄ ſuos adoptarz in filios. filiū dedit ī pciū redēptōis. ſpm̄ſctm̄ in puilegiū adoptōis. Hec ille. Hāc aūt vtilitatē extollit Joh. apl's ī. j. cano. c. iij. dicēs. Uidete qlē charitatē de⁹ pr̄ nob oñdit vt filij dei nominemur ⁊ ſim⁹. Sic ⁊ apl's Paulus Gal'. iij. dic̄. Oms em̄ filij dei eſtis p fidez q̄ eſt in xp̄o Jeſu. Et vt oñdat q̄ta vtilitas tibi inde pueniat etiā vltra dignitatē filiationis. Arguit ſic Ro. viij. dicēs. Nō em̄ accepiſtis ſpm̄ ſeruituť iteꝝ in timoꝛe. ſ; accepiſtis ſpūm adoptiōis filioꝝ dei. Ipe em̄ ſpūs teſtimoniū reddit ſpūi noſtro ꝙ ſum⁹ filij dei. Si aūt filij ⁊ heredes: heredes q̄dē dei: coheredes aūt xp̄i. Ecce q̄nta vtilitas vt heredeſ dei ſim⁹. Hāc eandē ſniam ɔfirmat ad Gal'. iiij. c. dicēs. Jā nō eſt ſeru⁹ ſ; fili⁹. ꝙ ſi filius ⁊ heres p deū. ⁊ merito. Nā nō ſolū fili⁹ naturalis. ſ; etiā adoptiu⁹ eſt heres pr̄is adoptātis. l. pe. C. de adopt. ⁊. l. ſi pr̄. ff. eo. ti. ⁊. § itē adoptiuos. inſti. de here. que ab inteſta. defe. Ex pdictis etiā pt; q̄tū nos diligat pr̄ nr̄ celeſtis filios ſuos. Nā fili⁹ dr̄ a filos grece qđ eſt amoꝛ latine. vt nō. inſti. q̄ dari tu. poſ. §. fi. Itē q̄nta ſit dignitas nr̄a. Nā fili⁹ adoptatus ɔſequiť nomē dignitatis paterne. l. cū adoptiuū. C. de decu. li. x. vñ fili⁹ regꝭ vel comitis dr̄ rex vel comes. xxiij. q. j. c. vl. Et iō nobis inq̄t pſ. Ego dixi dij eſtis ⁊ filij excelſi omēs. O q̄nta grā. cū vt ait Aug. Qui ſerui digni nō eramus filij efficimur. ⁊ ſic patz quarta vtilitas. ¶ Quinta v̄o dr̄ ɔſolatōis ſc; fidei nr̄e. Cū em̄ vt inq̄t apl's Ro. x. ex v̄bis Iſa. liij. c. Fides ſit ex auditu. audit⁹ aūt p verbū xp̄i. Reuera niſi xp̄s pſonaliter veniſſet: vix fuiſſent credita q̄ pphete pdixerūt. Tā ardua em̄ ſunt credibilia nr̄e fidei ꝙ eaz homini aſſerēti vix vel vnq̄ hō crediſſet. vñ neceſſariū fuit vt ipſa veritas p ſe deſcenderet. nobiſq̧ viſibilis appareret. vt ex viſibilibus ad inuiſibilia raperemur. ⁊ mēs noſtra tāto iam firmi⁹ audita crederet q̄nto cū a quo audiſſet fallere nō poſſe minime dubitaret. Hinc cām natiuitatis ſue ipe teſtat⁹ ē Joh. xviij. di. Ego ī hoc nat⁹ ſum ⁊ in h̄ veni ī mundū vt teſtimoniū phibeam veritati. Et iō nūc tāto infidelitatis peccatū maius eſt q̄to ⁊ is q̄ hāc pdicauit veritas eſt. Hinc ait Joh. xv. Si nō veniſſem ⁊ locut⁹ eis nō fuiſſem: peccatū non haberēt. nunc aūt excuſationem non habent de peccato ſuo. Sic eti

Fili⁹ adoptiu⁹ ē eſt heres

L

Per xp̄i natiuitatē de fide noſtra cōſolamur

ſtm vt fidē antiquoꝝ patꝝ ꝯfirmaret viſibil̄
voluit apparere i ſpecie ignis ⁊ flāme. Exoď
iij. ⁊.xx.c. vos inq̄t audiſtiſ qꝛ de celo locut⁹ ſū
vob. Quia igit̄ fides nr̄a magiſ certificat̄ ex h̄
ꝙ nō angelo vel hoī: ſʒ ipī deo loquēti credit
voluit fili⁹ dei incarnari. Vñ Aug. xj. ď ciui
tate dei ait. vt hō fidēti⁹ ambularet ipa ṽitaſ
dei fili⁹ hoie aſſumpto ꝯſtituit atqꝫ fundauit
M Hec ille. ⁊ ſic pʒ. v. vtilitas. ¶ Sexta aūt dꝛ
Per xp̄z ꝯfirmatōis .ſ. ſpei nr̄e. Quis em̄ nūc pt ēē de
natū con ſperatōis loc⁹. vbi ſe videt hō effectū dei filiū
firmatur illūqꝫ ſuū frēm effectū. De h̄ Bern̄. ait. Me
ſpes nr̄a rito mihi ſpes magna ē in xp̄o. puto em̄ ꝙ iā
me ſpernere nō poterit os de oſſib⁹ meis ⁊ ca
ro de carne mea. H̄ ei mouit frēs ioſeph ne eū
interficerēt. Gen̄. xxxvij. cū Judas dixit Ca
ro em̄ ⁊ frat̄ nr̄ ē. ſic xp̄s ih̄s ex q̄ hō fact⁹ eſt ⁊
frater nr̄ miſereť nr̄i: etiā ipo iure ꝓpinq̄tatiſ
Nemo em̄ carnē ſuā vnqꝫ odio habuit ſʒ nu
trit ⁊ fouet eā. vt ait apl's Eph̄. v. ⁊ trāſſumpti
ue in .c. nō eximem⁹. xiij. q. ij. Itē omnis hō
naturaliter diligit ꝓximū ſibi. Ecci. xiij. ⁊ te
neť eū diligere. xxiij. q. iiij. c. dʒ hō. ⁊ de pe. di.
ij. §. ꝓximos aūt. ⁊. §. pinde. Dic aūt Mō
tanari⁹ in luna celeri. quiſquis amat ſeruit. ğ
xp̄s dʒ nob ſuccurrere tāqꝫ noſter ꝓxim⁹. oēs
em̄ hoīes rōne eiuſdē nature dicunť ꝓximi.
de pe. di. ij. c. charitas. §. item nō illi. Vñ nob
p beatā ṽginē fact⁹ eſt debitoꝛ ex quo fact⁹ eſt
homo. Ait em̄ Caſſiodor⁹ li. xij. epiſtolaruʒ.
epl'a. v. Gratificāte natura illis ampli⁹ debe
mus q̄ nobis aliqua ꝓximitate iungūť. Poſ
ſumus aūt inducere dn̄m Jh̄m ad ſbueniē
dum nob: ⁊ eū rogare ne ꝑmittat nos ꝯburi
igne infernali. dicēdo illi illud Oracij i. ij. li.
epl'aꝝ. epl'a. xix. Nā tua res agiť paries cum
ꝓxim⁹ ardet. Preterea p h̄ ꝙ fili⁹ dei eſt vni
tus nob nr̄am aſſumēdo carnē. maxime ſpes
nr̄a erigiť ꝙ diligamur ab eo. Vñ Aug. xiij
de trini. ait. Quid eſt ei ꝙ tātū mētes erigat:
⁊ ab imortalitatiſ deſperatōe ſbleuet qꝫ ꝙ nos
tāti fecit de⁹ vt ei⁹ fili⁹ imutabiliter bon⁹ in ſe
manēs qď erat ⁊ a nob accipiēs qď non erat
digneť noſtꝝ inire ꝯſortiū mala nr̄a morien
do ꝑferre. Et. x. de ciui. dei. c. xxix. ait Gratia
dei nō potuit grati⁹ cōmēdari qꝫ vt ipe vnic⁹
dei filius in ſe incōmutabiliter manēs indue
ret hominē ⁊ ſpem dilectōis ſue daret hoib⁹
hoie medio q̄ ad illū ab homib⁹ veniret. qui
tn̄ lōge erat imortal'a mortalib⁹: incōmuta
bilis a cōmutabilib⁹. iuſt⁹ ab impijs. beat⁹ a
miſeriſ. ⁊ qꝛ naturaliter indidit nobis vt bti
immortaleſqꝫ eſſe cupiam. manēs beatus. ſu
ſcipienſqꝫ immortalitatē: vt nobis tribueret
qď amam⁹ ꝑpetiēdo ꝯtēnere docuit qď time
mus. Hec ille. ¶ Preterea charitas nr̄a ad N
deū p incarnatōē ⁊ natiuitatē filij dei marie Caritas
excitať ⁊ inflāmať. Vñ Aug. in li. de catheci noſtra ex
zandis rudib⁹ ait. Que maioꝛ eſt cā aduēt⁹ citať per
dei niſi vt oñderet dilectōʒ ſuā in nob. Et pri xp̄i nati
mo ſubdit. Si amare pigebat: ſaltē non rea uitatem.
mare pigeat. Itē p natiuitatē filij dei regula
ta eſt nr̄a opatio. qꝛ p ipam nob exempluʒ ꝑ
buit recte viuēdi ⁊ recte opandi. Vñ Aug⁹.
in q̄dā ſer. de natiui. dn̄i ſic ait. Hō ſequēd⁹
nō erat q̄ videri nō poterat. vt ğ exhiberetur
hoi ⁊ q̄ ab hoie videreť ⁊ quē hō ſequeretur.
de⁹ fact⁹ eſt hō. Et in lib. de agone xp̄iano ait
Hec medicina hoīm tāta eſt q̄nta nō pōt co
gitari maioꝛ. Nā que ſupbia ſanari pt: ſi hu
militate filij dei nō ſanať: ⁊ q̄ auaricia ſana
ri pōt ſi pauptate filij dei nō ſanať. Que ira
cundia ſanari pt: ſi patiētia filij dei nō ſanať
q̄ ipietas ſanari pt. q̄ caritate filij dei n̄ ſanať
Poſtremo que timiditas ſanari pt: ſi reſur
rectione xp̄i nō ſanať: Erigat ğ ſpem ſuam
gen⁹ humanū ⁊ recognoſcat naturā ſuā. Vi
deat q̄ꝫtū locū habeat in opib⁹ dei. Hec ille.
Poſtremo ex natiuitate filij dei ꝑducitur hō
ad ſui plenā fruitionē. Nā p humanitatem
xp̄i collata eſt nobis ad plenū ꝑticipatio di
uinitatiſ q̄ ṽe eſt btitudo hoīs. Vñ Aug⁹. in
quodā ſmōe de natiuitate dn̄i ſic ait. Factus
eſt de⁹ hō vt hō fieret de⁹. De iſta aūt ⁊ alijs
ꝑdictis vtilitatib⁹ ait idē Aug. in ſmōe. viij
de natiuitate dn̄i. Ceſſat oīs ſollicitudo: xp̄s
ad nos caritas venit. ceſſet omis infirmitas
hodie ſaluatoꝛ apparuit. ceſſent bella deſināt
lites. hodie pax ṽa de celo deſcēdit. ceſſet ho
minis amaritudo. hodie p totū mūdū melli
flui facti ſunt celi. Fugiat mors. qꝛ vita nob
eſt data de celo hodie ſup terrā. gaudēt ange
li. letāť archangli. gl'iant ꝓphe. iuitāť ſancti.
turbanť mali. ğulanť boni. In pn̄ti p grāz.
⁊ i futuro p gl'iaʒ i ſecl'a ſecl'oꝝ Amē.

¶ De eadē btiſſime ṽgis parturitōe
Sermo. iiij.

NE dimittas le
n gem mr̄is tue. Prou. j. Nulla
res ē adeo difficil' quā nō repu D
ter pficere matern⁹ amoꝛ. Exēplū videmus
in gallina. q̄ cū ſit aīal infirmū ⁊ debile. p libe
ratiōe tn̄ pulloꝝ aggrediť fortioꝛa ſe vt canē
imo ⁊ hoiem. ⁊ pariť p educatōe filioꝝ ſolli
cite laboꝛat. hoc pꝛo tanto dictum eſt vt oſtē

datur: ꝙ mr̄ feruēti affectu filios diligit ſpū/
alr̄. Pctōꝛ ī pn̄ti vita oīm ē ꝯſilio deſtitutus
niſi v̄gīs mr̄is (q̄ ſingulari ꝓgatiua dr̄ mr̄
pctōꝝ ⁊ aduocata) adiuuet̄ īteruētu. Hec ei

Quomō Maria ſe īterpo/nit ꝑ peccatoꝛe

omī ſollicitudīe ſe īterponit ꝑ filijs ſuis. etiā
ꝯ fortioꝛē ſe. qꝛ cū pctōꝛ ꝑ culpā mereat̄ moꝛ/
tem: ipa tot̄ viribꝰ deū īuadit pcibꝰ et ſuf/
fragijs: ⁊ ꝑ pctōꝛe ītercedit. iō ſi q̄s eiꝰ ꝯſilio
acq̄euerit. de filio ꝑditiōis filiū faciet heredē
glīe. Cuiꝰ figura hr̄ Gen̄. xxvij. vbi Rebec/
ca dedit Jacob filio ſuo ꝯſiliū de habēda here
ditate ꝓmogeniture. vide ibi hiſtoriā. Per
Rebeccā nāq̄ȝ q̄ interp̄tat̄ mlt̄ū accepit .ſigni
ficat̄ b. v̄go Maria .q̄ ſup om̄es alios pluſ
grē accepit. cui dr̄ illō Proū. xxxj. Tu ſuper
greſſa es vniūſas. Per p̄rem Jacob Jſaac q̄
interp̄tat̄ riſus: ītelligit̄ xp̄s diſpēſatoꝛ here/
ditat̄ ſupne. Sȝ nota ꝙ hec hereditas debet̄
ſctō ⁊ iuſto. de q̄ inq̄t deꝰ ꝑ pſ̄. Et ego ꝓmoge
nitū ponā illū ⁊c̄. Per Jacob āt lenē. i. poli/
tum. ītelligit̄ pctōꝛ v̄tutibꝰ ſpoliatꝰ. Jgitur
hec pijſſima mr̄ cupiēs hūc pctōꝛē ducere ad
pn̄iam ⁊ ad hereditatē celi obtinēdā: dicit ei
Audi ꝯſiliū meū fili mi. iux̄ illō pſ̄. xxxiij. Ve
nite filij audite me. poꝛta inq̄t duos edos. ſ.
ꝯtritiōem ⁊ ꝯfeſſiōȝ. ⁊ ego eos igne charita/
tis decoquā. dabiſq̄ȝ eos pr̄i tuo xp̄o vt tibi be
nedicat an̄ moꝛtē. Sȝ r̄ndet pctōꝛ. Ego ſuȝ
lenis. ſ. ſenſualitatibꝰ ⁊ delicijs. ⁊ ſpoliatꝰ v̄tu
tibꝰ ac merit̄. Qui v̄o hereditatē ꝓmogeni
ture vult obtinere dȝ eſſe piloſus. i. v̄tutibuſ
plenꝰ. cognoſcet ḡ me pctōꝛē ⁊ ſine v̄tutibuſ
ac maledicet mihi. Sȝ ꝯfoꝛtat eum mr̄ ſua. ⁊
ſic eiꝰ ꝯſilio obediēs: ꝑgit ad gregē fidelium
⁊ rediēs ad p̄rem xp̄m tāgit̄ ab eo. Qui inue
niens eū veſtitū v̄tutibꝰ ꝑ hūilitatē: ⁊ hn̄tē
manū piloſam ꝑ effectū boni opis: dic̄. Vox
q̄dē vox Jacob eſt: ſȝ manꝰ manꝰ ſunt Eſau.
ac ſi dicat. Vox q̄ intonuit ꝯ te ꝑpt̄ pctā tua
erat vox peccātis. ſȝ manꝰ tua videt̄ manꝰ iu
ſti. ⁊ ſic nō cognoſcit ipm̄. qꝛ ipe ait Ezechiel
xviij. Jn q̄cūq̄ȝ hoꝛa īgemuerit pctōꝛ: oim̄ ī/
iquitatū eiꝰ q̄s opatꝰ fuerat non recoꝛdaboꝛ.
Bn̄dicit ḡ eū in roꝛe celi ⁊ pinguedīe terre.
tribuēs h̄ ei grām ⁊ ī futuro glīam. Quia igi
tur bonū eſt ꝯſiliū mr̄is nr̄e: ad illā recurrere
debemꝰ. Vn̄ Bern̄. in q̄dā ſmōe ait. O pec/
catoꝛ: ſi ad maieſtatē filij dei nō audes accede
re vt nō liqueſcas quaſi cera a facie ignis: va
de ad mr̄em miſcdie ⁊ oñde illi tua vlcera. et
filius oſtendet pr̄i latꝰ ⁊ vulnera. Pr̄ nō ne/
gabit filio poſtulāti. nec filiꝰ negabit mr̄i īter
pellāti. nec mr̄ negabit pctōꝛi ploꝛāti. hec ille
Jpſa cm̄ ſēꝑ ꝑ nobis oꝛat ſuū dilectiſſimū fi/
lium. De cuius parturitiones tres ꝯſidera
tiones faciemus.
Prima dicet̄ appellationis.
Secūda meritationis.
Tertia v̄o filiationis.
¶ Pars ꝓma huiꝰ ſermonis que dicit̄ ap/
pellationis.

Ro expeditiōe huiꝰ ꝑtis querit̄. nū/
q̄d btā v̄go ꝑ eo ꝙ pepit dn̄m nrm̄
Jhm̄ xp̄m v̄e appellāda ſit mat̄ dei.

Q, maria ſit vera mr̄ dei

Et r̄ndet Ric. nr̄ in. iij. di. iiij. ar. ij. ꝙ btā v̄/
go vere appellāda eſt mr̄ dei. qꝛ oīa q̄ req̄run
tur ad rōem maternitat̄ fuerūt ī ipa reſpectu
Jhu xp̄i. vn̄ ſic̄ xp̄s dr̄ verꝰ filiꝰ v̄gis. ita ipa
dr̄ eiꝰ v̄a mr̄. ꝓmū pȝ Lu. j. cū ei dixit angelꝰ
Paries filiū ⁊c̄. Et Lu. ij. dr̄. pepit filiū ſu/
um ꝓmogenitū. ⁊ ī eodē. c. etiā hr̄. ꝙ btā v̄go
dixit dn̄o Jhu xp̄o. Fili q̄d feciſti nob ſic̄.
Scd̄m v̄o pȝ Mat. ij. vbi angelꝰ dixit Jo/
ſeph. Accipe puez ⁊ mrē eiꝰ. ⁊ Lu. ij. dr̄. Di
xit mr̄ eiꝰ ad illū ⁊c̄. ⁊ Joh. ij. ſcp̄tū ē. erat mr̄
Jeſu ibi. Jō Joh. damaſcenꝰ inq̄t. Theoto/
con v̄e ſctām mariā p̄dicamꝰ v̄ginē. ⁊ ī. c. Cy
rilli approbat̄ ī epheſina ſinodo dr̄. Si q̄s
nō ꝯfitet̄ ſctām v̄ginē genitricē dei: anathēa
ſit. Et ſancta mr̄ eccl'ia in diuīs officijs illam
ſic crebro noīat. vn̄ in officio miſſe induc̄ ꝑn
cipium cuiuſdā ſalutatōnis Sedulij poete
q̄ ait Salue ſancta parēs enixa puerpa regē
Qui celū terrāq̄ȝ regit ꝑ ſecula: cuiꝰ Numen
⁊ eterno cōplectens omnia giro. Jmperiū ſi
ne fine manet. q̄ vētre btō Gaudia mr̄is ha
bens cū v̄ginitatis honoꝛe. Nec ꝓmā ſilem
viſa es nec hr̄e ſequentē. Sola ſine exemplo
placuiſti femīa xp̄o. Et iteꝝ. Virgo dei geni
trix quē totꝰ nō capit oꝛbis. Jn tua ſe clauſit
viſcera factus hō. Jn eadē etiam miſſa canit
eccl'ia. Poſt partū virgo inuiolata ꝑmāſiſti:
dei genitrix intercede ꝑ nobis. Et in veſpert̄
Aue maris ſtella dei mr̄ alma. Et ī ꝯpletoꝛio
Sub tuū p̄ſidiū ꝯfugimꝰ ſancta dei genitrix
Et ī letanijs. Sctā dei genitrix oꝛa ꝑ nobis.
Si ei eiꝰ filiꝰ nō fuiſſȝ deꝰ ⁊ hō. quō. xl. die/
bꝰ ſteriſſȝ ī deſto ſine coꝛpali cibo: Mat. iiij.
⁊ ſup vndas maris ſiccis pedibꝰ ambulaſſȝ
Matth. xiiij. ⁊ ꝑpria v̄tute reddidiſſet ceco
nato viſum. Joh. ix. ⁊ quadriduano moꝛtuo
vitā. Joh. xj. ⁊ faciē ſuā in ſolis claritatē trāſ
foꝛmaſſet ī trāſfiguratōe. Mat. xvij. ⁊ furē/
tes iudeos ⁊ Pylati milites vnica voce ad
terrā ꝓſtraſſet. Joh. xviij. ⁊ quō proximus
moꝛti tam foꝛtiter clamaſſet vt petre ſcinde/
rentur. Matth. xxvij. Et iō filio v̄ginis dr̄
Jſa. xlv. Vere tu es deus abſcōditꝰ. Meri/

to igiť gl'ioſa dꝛ ꝯcepiſſe ⁊ ꝑpiſſe deū ¶ Qua
Quō il/ la ſit ꝟ̄ga. Maria eſt mr̄ dei — re aũt hec ſit ꝯueniēs ⁊ ꝓꝑa locutō: declarat ſ.
Bonauē.in.iij.di.iiij.⁊ b.Tho.i.iij.parte.q
xxxv.ar.iiij.qꝛ oē nomē ſignificās in cõcreto
naturā aliquā: pōt ſupponere ꝓ q̄libet hypo
ſtaſi illꝰ nature. Cū aũt vnio incarnationis
ſit facta ĩ hypoſtaſi: manifeſtū eſt ꝙ h̄ nom̄ de
us pōt ſupponere ꝓ hypoſtaſi hn̄te humanā
naturā ⁊ diuinā. ⁊ iō quicq̄d ꝯuenit diuine
nature ⁊ humane pōt attribui illi ꝑſone ſiue
hypoſtaſi. ſm̄ ꝙ ꝓ ea ſupponit nomē ſignifi/
cans humanā naturā. Cōcipi aũt ⁊ naſci per
ſone attribuiť ⁊ hypoſtaſi ſm̄ naturā illā in q̄
ꝯcipiť ⁊ naſciť. Cū ḡ in ip̄o ꝑncipio ꝯceptio/
nis fuerit humana natura aſſumpta a diuia
ꝑſona: ꝯueniens eſt ꝙ vere poſſit dici deū eſſe
ꝯceptū ⁊ natū de ꝟ̄gine. Ex h̄ em̄ dꝛ aliq̄ mu
lier alicuꝰ mater. qꝛ eū ꝯcepit ⁊ genuit. Qua
re ⁊ btā ꝟ̄go vere dꝛ mater dei. nō ꝙ ſit mr̄ di
uinitatis. ſꝫ qꝛ ꝑſone hn̄tis diuinitatē ⁊ hu/
manitatem eſt mater ſm̄ humanitatē. ⁊ ideo
dꝛ mater dei ꝓpter cõmunicationē idiomatū
Et ita exponi debent verba que ponit Augꝰ.
in li. de eccleſiaſticis dogmatibꝫ di. Natꝰ eſt
ſm̄ veritatē diuine nature ex deo dei filꝰ. na/
tus eſt ſm̄ veritatē hūane nature ex hoīe ho
minis filꝰ. vt nō adoptōe. nō appellatōe. nō
nūcupatōe: ſꝫ natura ĩ vtraqꝫ natiuitate na/
Q
Q, ma/ ria ſit ꝟ̄ga ⁊ natura liſ mr̄ xp̄i — ſcēdo filij nomē hr̄et. Hec ille. ¶ Fuit ḡ ꝟ̄go
ſctiſſima vera ⁊ naturalis mr̄ xp̄i. qđ ꝓbať ex
dictis b. Tho. in. j. pte ſum. q. xxvij. ⁊ in. iij.
pte. q. xxxij. ar. iij. Nā ad rōnem ꝟ̄e paterni
tatis vel maternitatis ⁊ filiatōis ꝯcurrūt ꝑ
cipue tria. Primū ē generatio viuētiū. vt vi
uū generet viuū. ⁊ ꝓpterea qꝛ ignis generāſ
nō eſt qđdā viuēs. nō dꝛ pr̄ aut mater ignis
generati. Scōm eſt collatio ſb̄e. Naꝫ faber
lignoꝝ nō dꝛ pater ſcamni: aut cuiuſlibet al/
terꝰ artificij qđ ip̄e fabricat. qꝛ nō cõicat ſibi
ſb̄am ſuā. Tertiū eſt materie ꝑparate admi/
niſtratio. ꝓpterea terra nō dꝛ ꝓprie mr̄ hoīs
qꝛ eſt materia remota. Quartū ꝟ̄o addi pōt
quod eſt aſſimilatio in natura ſpecifica. Iō
capillus ab hoīe generatꝰ nō dꝛ filius hoīs.
qꝛ nō aſſimilať hoī ſpecifice. Cū ḡ beata vir/
go viuēs genuerit xp̄m viuentē. cõicaueritqꝫ
ei corpulentā ſb̄aꝫ. adminiſtraueritqꝫ ad for
mationē corpis eiꝰ materiā ꝑparatā ⁊ xp̄s ab
ea genitus fuerit ei ſil'is in ſpecie. qꝛ ꝑfectus
homo fuit ex aīa rōnali ⁊ humana carne ſb̄ſi/
ſtens. ſequiť ꝙ fuit eiꝰ natural' filius. ⁊ ipſa
ip̄ius vera mater. Si aũt aliq̄s obijceret: ꝙ
xp̄s ex btā ꝟ̄gine miraculoſe natꝰ eſt. ſꝫ mira
culoſa generatio nō ſufficit ad rōnem mater
nitatis vel filiatōis. nō em̄ dicimꝰ Euā fuiſ/
ſe filiā Ade. ḡ videť ꝙ xp̄s nō debeat dici fili/
us ꝟ̄ginis. Rn̄dere poſſumꝰ ſm̄ Damaſ. in
iij. li. ꝙ natiuitas tp̄alis q̄ xp̄s natꝰ eſt ꝓpter
noſtrā ſalutē eſt qđammō ſm̄ nos. qm̄ natuſ
eſt hō ex muliere ⁊ tp̄e ꝯceptōis debito. ſuper
nos aũt: qm̄ nō ex viri ſemīe ſꝫ ex ſp̄uſctō et
de ſctā ꝟ̄gine ſup legē ꝯceptōis. Ex q̄ vt inq̄t
b. Tho. in. iij. pte ſum. q. xxxv. ex pte mr̄is na
tiuitas illa fuit natural'. ſꝫ ex pte opationis
ſp̄uſſancti fuit miraculoſa. vn̄ ip̄a ꝟ̄go bn̄di
cta eſt vera mr̄ dei. Quis ḡ explicare valeat
q̄to affectu filiū ſuū geſtauit ĩ vtero. pepit ĩ
diuerſorio. reclinauit ĩ ꝑſepio ſuoqꝫ lacte pa
uit vbere de celo pleno. Quis enarrare ſuffi
ciat quāto gaudio eiꝰ infantilia mēbra ꝯtre/
ctabat. dū inuoluebat pānis ⁊ ſtricta cinge/
bat faſcia. Quis inſup excogitare q̄tāqꝫ gra
tiſſima fuerit amboꝝ ꝯuerſatio amoris pin
guedine plena. Cōuiuebant ꝑfecto dulciť:
colloq̄banť ſuauiť. ⁊ ꝟ̄go ore melliſluo fili mi
ſepꝰ ĩgemīabat. audiebatqꝫ rn̄dentē filium
cū oī reuerētia. Genitrix mea colēdiſſima. mr̄
mea dulciſſima. parēs mea amātiſſima. ſua
uiſſimaqꝫ ſibi inuicē oſcula ꝓpinabāt

¶ Pars ſecūda huius ſermonis que dici
tur meritationis.

PRo expeditiōe huꝰ ptis queriť. nū/ — R
q̄d beata ꝟ̄go meruerit fieri mať dei.
Et rn̄deť ſm̄ Ric. in. iij. diſ. iiij. art. — An ma/ ria meru erit fieri mater dei
iij. q. j. ꝙ incarnatio filij dei pt̄ ꝯſiderari du/
pliciter. ſ. q̄tū ad eſſentiā ⁊ q̄tū ad circūſtā/
tiam. Primo modo nullꝰ vnq̄ potuit mere
ri incarnatōem filij dei. qđ ꝓbari pt̄ multipli
citer. ſꝫ ad pn̄s ſolū ꝓbabimꝰ duobus modiſ
Primo: qꝛ fundamentū meriti nō pōt cade
re ſub merito. ſꝫ incarnatio filij dei ſemꝑ fuit
fundamentū omīs meriti poſt lapſum hūa/
ne nature: inq̄tū ſine fide eiꝰ implicita vl' ex
plicita nunq̄ potuit q̄s mereri vitā eternaꝫ
Vn̄ Aug. in li. enchiridion. c. penul. di. Nec
antiquoꝝ quicūqꝫ iuſtoꝝ p̄ter fidē xp̄i ſalutē
potuit inuenire. ḡ ⁊c̄. Iō inq̄t ap̄ls ad Titū
iij. Apparuit benignitas ⁊ humanitas ſalua
toris noſtri dei. nō ex opibꝫ iuſticie q̄ fecimuſ
nos: ſed ſm̄ ſuā miſericordiā ſaluos nos fec̄.
Et ꝯfirmať p̄dicta ꝑ illud q̄đ dꝛ Roma. xj
ſcꝫ ſi gr̄a dei iaꝫ nō ex opibꝫ. alioq̄n iā non ex
gr̄a. Hec ibi. Que em̄ nō dať gratis non eſt
gr̄a. c. gr̄am. j. q. j. ſed ſm̄ Aug. xiij. de trini. c.
xix. In rebus ꝑ tempꝰ ortis illa ſumma gra/
tia fuit. ꝙ homo in vnitate ꝑſone ꝯiunctꝰ eſt
deo. ḡ nullius merito eſt deus incarnatus ſed
ex mera gratia. Cuius incarnatōem non po/

tuiſſe ab aliquo mereri ꝓbat̃ alio mõ ſic. Nã
incarnatio filij dei fuit infinita. tum quia de/
us eſt infinite excellẽtie. iuxta illud pſ. xlvij.
Magnꝰ dñs ⁊ laudabil' nimis: ⁊ magnitu/
dinis eiꝰ nõ eſt finis. Tum quia fuit ad repa
randã humanã naturã. q̃ q̃zuis non habue/
rit infinitatẽ indiuiduoꝝ i actu. habuit tñ i
potẽtia. vt ait Porphiriꝰ in vniuerſalib9. qꝛ
niſi deꝰ ꝓfixiſſet numeꝝ: erat apta nata ꝯmu
nicari in infinitũ. Ergo meritũ nulliꝰ hoĩs
puri: imo nec oĩm hoĩm ſimul: ſufficere potu
it ad imperrandã filij dei incarnatiõem. per
Incarnatio q̃zũ ad circũſtãtiã tẽporis cadit ſb merito — quã humana natura erat reparanda. ¶ Si
aũt loquamur de ꝓdicta incarnatõne ſecũdo
mõ. ſ. q̃zũ ad circũſtãtiã. h̃ põt eſſe duplicit̃.
ſcꝫ aut q̃ztum ad circũſtãtiã tp̃is. aut q̃ztum
ad circũſtantiã pſone i qua debebat incarna/
ri. Primo mõ põt dici ꝙ ſcti pr̃es veteris te
ſtamẽti meruerũt ꝙ filiꝰ dei naturã humanã
aſſumeret eo tp̃e quo incarnatus eſt. Ipi eñ
feruẽtiſſimis deſiderijs ⁊ orõnib9 ꝓſuppoſita
filij dei incarnatione futura meruerunt eius
acceleratõem. Nam ſm oẽs theologos ma
xime ſctm̃ Bonauẽturã in. iij. di. iiij. ⁊ Ric.
ibidẽ. ar. iij. q. ij. ⁊ in. iiij. di. xv. ar. iiij. q. vij.
⁊ b. Tho. ij. ij. q. lxxxiij. ar. xvj. Ille q̃ orat pie
humiliter ⁊ reuerẽter: fideliter ⁊ pſeuerãter
⁊ petit neceſſaria ad ſalutẽ: meretur exaudiri
a deo Iuxta illud Mat. vij. Om̃is qui petit
accipit. ⁊ q̃ querit inuenit: ⁊ pulſanti aperiet̃
Sꝫ ſancti pr̃es q̃ fuerũt ante xp̃i aduentuꝫ:
ſic petierũt filij dei incarnatõem eis neceſſari
am ad ſaluteꝫ: dicentes illud. pſ. Iſaie. xlv.
Rorate celi deſup ⁊ nubes pluãt iuſtũ: aperia
S — tur terra ⁊ germ̃et ſaluatorẽ. ꝗ ⁊c̃. ¶ Si ſo
loquamur q̃ ad circũſtantiã pſone diſtinguẽ
dum eſt de merito ſm theologos. maxĩe Ri/
char. ⁊ ſan. Bonauẽ. i. iij. di. iiij. ⁊ etiã i. ij. di.
xxvij. ar. ij. q. ij. Vñ ꝑ maiori declaratõe pter
mittẽdo hic q̃s dicat̃ benemeritꝰ ſm legiſtas
de quo late p Bald. in. l. iubemus. C. de ſacro/
ſan. eccle. vbi allegat multa iura Et ſm cano
niſtas. de quo p glo. in. c. ſi quos de huis. xij.
q. ij. ſequendo ſolũ doctrinã theologicã. dico
ꝙ eſt meritũ cõdigni. meritũ ꝯgrui. ⁊ meritũ
Triplex meritũ ſcꝫ condignum dignum et ꝯgruum — digni. Meritũ condigni eſt illud in q̃ repe
ritur pfecta rõ merendi. q̃ñ ſcꝫ eſt adequatõ
meriti ad p̃miũ. vtputa ſi quis p vnum dieꝫ
ſeruit alicui laborãdo fideliter. meret̃ de ꝯdi/
gno certã mercedẽ ſiue premiũ. vtputa groſ/
ſum vel carlinũ. Meritũ digni ⁊ cõgrui eſt
q̃ñ nõ eſt pfecta adequatio meriti ad p̃miuꝫ
Sed differentia eſt inter meritũ digni ⁊ cõ
grui. quia meritũ digni eſt cõpletuꝫ in actu.

Meritum ṽo cõgrui eſt meritũ nõ omnino
pfecte cõpletũ. ſꝫ tñ exiguũ habens defectum.
Vel eſt pfecta diſpoſitio ⁊ ꝓpinquitas ad cõ
ſequendã aliquã mercedẽ in futuro. Exem/
plũ aũt vtriuſqꝫ ſic dare poſſumꝰ. Quidam
rex potentiſſimꝰ ꝓ ſua magnificẽtia ꝓclama
ri facit. ꝙ ſi quis ꝑ vnã diẽ ei ſeruierit dabit
ei decem milia talenta auri. tũc ſi quis ei ſer/
uierit ꝑ illam diẽ: merebitur ipa deceꝫ milia
talenta: non merito condigni: quia maius ẽ
p̃mium q̃z ſit meritũ laboris. ⁊ ſic non eſt ad
equatio meriti ad p̃mium. merebit̃ tamẽ ipa
talenta merito digni. quia cũ ſic placuerit re
gi promittere ille q̃ ei ſeruiuit ꝑ diem factus
eſt dignus ipo p̃mio ex regia liberalitate pre
parato. Sed poſito ꝙ quis ſeruierit ꝑ illam
diẽ: ſꝫ ex laſſitudine ꝑ aliquã horẽ morulam
quieuerit a ſeruitio ſiue laborẽ. licꝫ nec meri/
to ꝯdigni nec merito digni mereat̃ ipa talen
ta: qꝛ nõ laborauit pfecte ꝑ integrũ diem. tñ
merito ꝯgrui dicet̃ mereri illd̃ p̃miuꝫ. qꝛ qd̃
minimũ eſt ꝓ nihilo reputat̃. l. qd̃ minimũ. ff. de
re. iu. c. reuera. vbi glo. de ꝯſe. di. ij. Et ſimili
ter ſi q̃s cũ a principio diei ceperit feruent̃ la
borare ⁊ pſeuerauerit vſqꝫ ad. xxiij. horã et
vlterius pſequat̃ laborãdo. ille q̃ videbit euꝫ
ꝓpe finẽ laboris dicet. Iſte meretur deceꝫ mi
lia talẽta auri. Vel dicet. Ille lucratꝰ ẽ deceꝫ
milia talenta auri. quia eſt ꝓpe ꝯplemẽtum
meriti. ⁊ paꝝ deficit. ⁊ eſt diſpoſitꝰ ad pficien
dum ⁊ ꝯſequendũ p̃miuꝫ. Vñ poſito caſu ꝙ
aliquo ſupueniente impedimẽto ſine culpa
ſua nõ potuerit pficere. licet nec merito cõdi
gni nec merito digni mereat̃ ipa talẽta. tamẽ
ipſe merebit̃ merito ꝯgrui. ¶ Modo ad ꝓ
poſitũ nr̃m dico. ꝙ licet btã ṽgo Maria nõ — Q quomõ Maria meruit i/carnationem xp̃i.
meruerit merito condigni cõcipere chriſtuꝫ
quia beneficium incarnationis eſt ſupra me/
rita omniũ angeloꝝ ⁊ cunctarũ creaturarũ.
vnde ⁊ ſupra merita ipſius virginis benedi
cte: tamen quia ex benignitate ſua deus diffi
niuit ꝓ ſalute humani generis carnẽ aſſume
re de vna muliere. ipſa beatiſſima ṽgo a pn/
cipio ſue vite vſqꝫ ad incarnatõeꝫ filij dei me
rebatur eſſe mater dei merito congrui. qꝛ ꝓ/
pter excellentiã ſanctitatis ſue ⁊ pfectõem ṽ
tutũ: ad hoc erat magis idonea et diſpoſita
q̃z oẽs alie mulieres que vnq̃z fuiſſent aut
future eſſent in mũdo. At vbi ṽba illa ſan/
ctiſſima ꝓtulit. ſ. Ecce ancilla dñi. ⁊ ſuũ con/
ſenſum ṽbo firmauit: illico meruit merito di
gni ꝯcipere xp̃m ⁊ effici mater dei. Tunc eñ
inuẽta eſt excelliſſe merita oĩm electoꝝ. Et
maxime ꝓpter eminẽtiã quatuoꝝ ṽtutum

Prima fuit obedientia dū dixit. Ecce. exhi
buit naq̄ꝫ ſe tantū ꝑmptiſſimā ad obediēdū
deo q̄ꝫto fieri poteſt a pura creatura. ꝛ inten
ſiſſima fuit illius voluntas quātū intēdi po
tuit. vñ nō tantū intēſa fuit volūtas Abrae:
dum voluit filiū imolare. aut quorūcunq̄ꝫ q̄
ꝓ dei obedientia dura ꝛ aſpera queq̄ꝫ pati n
recuſarunt. Secūda virtus fuit humilitas
quā demōſtrauit dū ait: ancilla dñi Tūc em̄
tātū deſcēdit i nihilū reſpectu dei ꝙ nulla vn/
q̄ꝫ creatura ita viluit ſibiipſi ꝓ deo ſicut ipa. ꝛ
licet magna fuerit hūilitas Abrae cum dixit
Gen. xviij. c. Loquar ad dñm meū cuꝫ ſim
puluis ꝛ cinis. Et Job cū dixit. xvij. c. ſui li.
Putredini dixi. pater meus es: mater mea
ꝛ ſoror mea vermib₉. Et Dauid pſ. xxj. dū
ait. Ego āt ſum vermis ꝛ nō hō: opprobriū
hominū ꝛ abiectio plebis. Tñ humilitas ꝟ
ginis bñdicte ſupauit iſtoꝝ ꝛ quorūcūq̄ꝫ ali
orum humilitatē Propterea in cantico ſuo
cecinit Lu. j. Reſpexit humilitatem ancille
ſue: ecce em̄ ex hoc beatā me dicēt om̄es gene/
ratiōes. Tertia fuit eius fides: quā explica/
uit dū ꝓſecuta eſt. Fiat mihi. Tūc em̄ capti/
uauit omnē intellectū in obſequiū dei. credi/
ditq̄ꝫ ſimpliciter ꝛ puriſſime queceūq̄ꝫ fuerāt
ſibi ꝑ angelū intimata. Hinc Elizabeth cō/
mendans illā dixit. Beata que credidiſti: q̄
niam ꝑficient̄ in te que dicta ſunt tibi a dño
Quarta ꝟtus fuit charitas: quā demonſtra/
uit dū ait. ſm verbū tuū Tūc em̄ om̄e cor ſu
um. ꝛ om̄e eſſe atq̄ꝫ om̄e obtulit volūtarie deo
Quapropter tantā dei grām in hoc actu rece
pit ꝙ ſicut ꝑfectiones diuiñe omni intellectui
ſunt incōphēſibiles. ſic ꝑfectiones gratiaruꝫ
quas beata ꝟgo ſuſcepit in conceptione filij
dei ſolo diuino intellectui ꝛ anime xp̄i fuerūt
cōphenſibiles. Unde credit̄ ꝙ ad illaꝫ ab
yſſum inꝑſcrutabilē oīm chariſmatū ſpūſſci
que i ipam dei genitricē deſcēderūt in hora cō
ceptionis filij ſui: intellect⁹ hūan⁹ vel ange/
licus nunq̄ꝫ potuit attingere. Multa naq̄ꝫ
plura operatus eſt de⁹ i ꝟgine. ꝛ q̄deꝫ grandia
q̄ꝫ ea que ſcripta ſunt aut excogitata ſm ſentē
tiam diuini Hiero. i ſmone ad Euſtochiuꝫ
Pro ꝯcluſione aūt hui⁹ ptis dico ꝙ q̄ꝛ brā ꝟ — Cōclūo
go fuit puriſſima ꝛ nunq̄ꝫ aliqua peccati ſor/
de maculata. atq̄ꝫ omnib₉ ꝟtutib₉ redimita.
meruit effici mater dei merito ꝯgrui. Juxta
illud Anſel. in li. de conceptu virginali. De/
cuit vt ꝯceptio illius hoīs de matre fieret pu/
riſſima tāta puritate qua ſub deo neq̄at ma/
ior intelligi ꝛc. Unde canit eccleſia. Beata
viſcera Marie ꝟginis q̄ meruerūt portare
eterni patris filium.

¶ Pars tertia huius ſermonis que dicit̄
filiationis.

V
Ut patere pōt ex ꝓdictis. ſicut beata
ꝟgo eſt vera mater dei. ita ꝛ dei fili⁹ — U
eſt verus filius virginis. ita ꝙ ipa be
nedicta ꝟgo hꝫ vnū ꝛ eundeꝫ filiū cum deo.
¶ Notandū tñ ꝓ maiori declaratōe ꝓdictoꝝ — Tripleo
ꝙ q̄ꝫtum ad pñs ſpectat triplex reperit̄ filia/ — ē filiatio
tio. ſ. naturalis. legalis. ꝛ ſpiritualis. licꝫ q̄n
q̄ꝫ genera filioꝝ diſtinguant̄ a iuriſtis. vt ꝑ
glo. inſti. de adopt. in prin. ꝛ in auten. quib⁹
mo. na. effi. ſui. §. ij. ¶ Filiatio naturalis eſt.
qua quis efficit̄ filius ꝑ carnalē generatōem
Filiatio legalis eſt que fit ꝑ imperialem ad/
optiōem. Filiatio ſpūalis eſt q̄ fit ꝑ ſpūaleꝫ
baptiſmi regeneratiōem. Et ſm hāc triplicē
filiatiōem ꝟgo Maria habuit tres filios. — Maria
Prim⁹ fuit xp̄s quē ꝑ naturalē generatōem — hūit treſ
habuit. q̄ꝛ eū de ſuis viſceribus generauit. vñ — filios.
Gal. iiij. dicit aplus. Miſit de⁹ filiū ſuū na
tum ex muliere ꝛc. Et Roma. j. Qui factus
eſt ex ſemine Dauid ſm carnē. Ex q̄b₉ ꝟbis
habet̄ ꝙ beata ꝟgo ex ꝓgenie dauid duxit ori
ginem. Si em̄ xp̄s ſm carnē ex ſemīe dauid
natus eſt. ꝛ in carne xp̄i nō fuit niſi ſemē vir
ginis: manifeſtū eſt ipam ex ſemine Dauid
deſcēdiſſe. Nō ſolū aūt hoc oñdit̄ ex apoſto/
lica autoritate: ſꝫ etiā ex teſtimonio eccleſie q̄
errare nō poteſt. Ait em̄. Natiuitas glorio/
ſe ꝟginis Marie ex ſemine Abrae: orta de
tribu Juda clara ex ſtirpe Dauid. Oſtēdit̄
etiā h̄ ex voce ipſi⁹ Dauid ꝓphe ipam exorā
tis vt Gabrieli aſſentiat. dicens ei pſ. xliiij.
Audi filia ꝛ vide ꝛc. Quia igit̄ beata virgo
fuit mr̄ filij dei. ꝛ ipe dei filius: ex tali materni
tate tria ꝯſecuta eſt. ¶ Primo materne auto
ritatis imperiū. Vñ Lu. ij. d̄r. Et erat ſbdi/ — Maria
tus illis. Jō Aug. inq̄t. Hoc ſingulare illa — ex filiati
femina habuit vt ſibi habeat naſcēdi huma/ — one ſua
nitate ſubditū quē nō ſolū humana: verꝫ eti/ — tria cōſe
am angelica natura venerat̄ ꝛ adorat altiſſi — cuta eſt
mū. Scd̄o ꝯſecuta eſt miſcd̄ie ꝛ pietatis ꝑfe
ctū affectū. Vñ Bern. in q̄dā ſmone iquit.
Quātū viſcera illa ꝟtus pietatꝫ affecit: q̄b₉
nouē mēſib₉ pietas requieuit: nā ꝛ añ mētē q̄ꝫ
ventrē repleuit. ꝛ cū ex vtero ꝓceſſit ab aīmo
non receſſit. Tertio ꝯſecuta eſt ſublimatōeꝫ
ad filium. Unde Damaſcenus inq̄t. Decu/
it matrē ad filiū ſublimari. vt ad ipm aſcen/
deret ſicut ipe ad illam deſcenderat. ¶ Secū — W
dus filius beate ꝟginis fuit Johes euange/
liſta. q̄ fuit eius filius ꝑ impialē adoptōem.
Eſt autem adoptio quedam legalis filiatio:

inducta ad ſolatiũ eoꝝ q̇ filios nõ habent. l.
cum eũ. C. de adop. ⁊ l. adoptio. ff. eodem ti.
Quia aũt btiſſima ꝟgo erat ĩ morte nr̃i ſal/
uatoris ꝓuãda ſuo dilectiſſimo filio. ĩdõ ad
aliqualẽ ↄſolatõem eius ipe imꝑatoꝛ celeſtꝭ
in tribunali crucis exñs: publico edicto Jo/
hannem mr̃i ſue in filium adoptauit dũ ait
Johes hꝫ tria ꝓui/legia — Mulier ecce fili⁹ tu⁹. Ex illa aũt adoptiõe
Johes tria ꝓuilegia habuit. Primũ eſt ꝙ fa
ctus eſt Gabriel' archangeli ſoci⁹. Vñ Pe/
trus Damian⁹ inq̇t. Johes archanglõ Ga/
brieli ad cuſtodiã dei mr̃is ſoci⁹ ẽ dat⁹ vt ille
integrã ꝟginẽ inuiſibiliter cuſtodiret. et iſte
foꝛinſecus fragilitati femĩe obediẽtie ſue mi
niſteriũ exhiberet. Scdm ẽ. ꝙ fact⁹ eſt ꝟbo
dei magꝭ itim⁹. Vñ idẽ doctoꝛ ait. Quanto
Johes familiarioꝛ cũ matre dei ↄſeruať. tan/
to vicinioꝛ verbo efficiť. Tertiũ eſt ꝙ factus
eſt quadã ſpũali gratia frater ſaluatoꝛis. di/
cente eodẽ doctoꝛe. Sicut dixit domin⁹ ma/
tri. Hic eſt filius tuus. ita dixit diſcipulis.
Hoc eſt corpus meũ. ⁊ cauſatuꝫ fuit in illis
verbis effectus: vt illico panis ille dñicũ fie
ret coꝛpus. Ex quadã itaqꝫ ſimilitudine (ſi
dicere audeamus) beatus Johes non ſolũ fi
liȷ̇ poſitus eſt nomĩe: ſꝫ ꝓpter iſta ꝟba domi/
nica quoddã maius neceſſitatꝭ ſacrm̃ apud
beatã ꝟginẽ meruit obtinere. ¶ Tertius fili⁹
y fuit Johes baptiſta. qui fuit eius fili⁹ ꝑ ſpũ/
alem baptiſmi regeneratõem. Ipa em̃ eũ ba
ptizauit nõ baptiſmo flumĩs: ſed baptiſmo
flamis. ſicut dicit Chꝛy. Cũ em̃ beata virgo
Maria ſalutauit Elizabeth: vox ſalutatõis
ꝑ aures eius ingrediẽs ad pueꝝ deſcendit. ꝟ
tute cui⁹ ſalutatõis puer ſpũmſctm̃ accepit.
Vñ dixit Elizabeth benedicte virgini. Ecce
em̃ vt facta eſt vox ſalutatõnis tue in auribꝫ
meis: exultauit ĩ gaudio infans in vtro meo.
Per illã g̃ ꝟginis ſalutatõem recepit Johes
ſpũſſcti infuſionẽ. ſicut ꝑdixerat Gabriel an
gelus pr̃i ſuo Zacharie Lu. j. di. Spũſctõ
replebiť adhuc ex vtero matris ſue. Per illã
aũt ſpũſſancti repletõem meruit a pctõ origi
nali emũdatiõem. Si g̃ ad vocẽ ſalutatõis
Marie puer ſpũſancto replet⁹ eſt ⁊ ab ori/
ginali pctõ purgatus: aperte claret ꝙ btẽ ꝟ/
ginis ſpũalis filius effectus eſt. qꝛ ꝑ ſpiritũ/
Johes baptiſta q̃tuoꝛ ꝑ/rogatiua accepit — ſanctũ ꝑ eã fuit baptizat⁹. ¶ Sciendũ ẽ igiť
ꝙ beat⁹ Johes ĩ vtero materno exñs: virtute
ſalutatõis btẽ ꝟgis q̃tuoꝛ ꝓrogatiua accepit
Primo exultatõem. qꝛ exultauit in vtro ma
tris audiẽs melliflua verba beate virginis.
Secũdo a peccato originali purgatõem: vt
ſup dictũ eſt. Tertio ſpũſſancti receptiõem.
qꝛ deũ in vtero ꝟginali eſſe cognouit. ⁊ illum
vt potuit ꝑ illã exultatiõeꝫ ĩ vtero adoꝛauit.
Quarto ſpũſſcti repletiõꝫ. qꝛ nõ ſolũ ipſe re
pletus eſt ſpũſctõ ꝓphetico: ſꝫ etiã matreꝫ re
pleri fecit. Vñ Luc. j. Poſtqꝫ dictũ ẽ ꝙ exul
tauit infans ĩ vtero ei⁹: ſequiť. ⁊ repleta ẽ ſpi
ritu ſctõ Elizabeth. ⁊ ꝓphetauit ⁊c. Sꝫ his
duabꝫ vltimis filiatõibꝫ dimiſſis ↄcludam⁹
noſtꝝ ſmonẽ ĩ filiatiõe naturali dñi nr̃i Jhu
xp̃i ex ꝟgine. de q̄ ⁊ de ei⁹ effectu loq̄ns Bern
inq̇t. Quãuis de⁹ cũ oibꝫ ſit: ſpãlit tñ eſt cuꝫ
Maria. cũ q̄ tãta vtriqꝫ ↄnexio ei fuit vt illi
us nõ ſolũ volũtatẽ ſꝫ etiã carnẽ ſibi ↄiũge/
ret. ⁊ de ſua ꝟginea ſubã vnũ xp̃m efficeret. vł
poti⁹ vn⁹ xps fieret. q̇ licet nec tot⁹ de deo. nec
tot⁹ de ꝟgine. tot⁹ tñ dei ⁊ tot⁹ ꝟginis eẽt nec
duo eſſent filiȷ̇ ſed vnus vtriuſqꝫ filius. qui
eſt benedictus in ſecula ſeculoꝝ Amen.

¶ De eiuſdẽ btiſſime ꝟgis parturitõe
Sermo .v.

GRatia mulie/ꝝ
g ris ſedule delectat virum ſuum
Ecci. xxvj. Multũ honorꝭ cõ
fert viro ſua vxoꝛ ſollicita. ſi ↄtingat ꝑegri/
nos ad domũ ſuã declinare q̇ cõmode nõ poſ
ſet illis miſtrare niſi vxore mediãte. Quedã
em̃ mulieres ſunt ita prompte. ⁊ (vt vulga/
riť dꝛ) auiſate ꝙ dicto citi⁹ (vt ita loquar) vi
dẽt oĩa ad viri nutũ miſtrare. Spũaliter pr̃
familias dom⁹ ẽ de⁹ pr̃: q̇ volens moꝛtalibuſ
ꝑegrinis nimio frigore fatigatꝭ ꝓuidere de
cibo. voluit ꝟginẽ mariã ſuã eſſe ſpõſam. cu/
ius ſollicitudinẽ eccl'ie filiȷ̇s ad ↄuiuiũ diui/
num veniẽtibꝫ ꝑpararet neceſſaria. De qua
ſpõſa dꝛ pſ. cxxvij Vxoꝛ tua ſicͧ vitꝭ abũdãs
in lateribꝫ dom⁹ tue. Et figuratť Geñ. xviȷ̇.
vbi dꝛ. ꝙ cũ tres angeli ĩ foꝛma triũ viroꝛuꝫ
veniſſent ad tabnaculũ abꝛae. vocauit abra
am vxoꝛẽ ſuã Sarã ⁊ dixit ei. Accelera tria
ſata ſimile cõmiſce: ⁊ fac ſubcinericeos pães.
Per tres aũt viros intelligunť tres potẽtie
aĩe. q̇bꝫ ipa aĩa deo ⁊ angelis aſſilať. Vel per
tres viros intelligiť triplex hominũ genus.
ſeu triplex tps. ſ. tps legꝭ nature. ſcripture. ⁊
gr̃e. In om̃i em̃ tpe fuerũt om̃s potẽtie aĩme
peregrine a deo poſt lapſum ade. Itẽ oẽs ho/
mines cuiuſcũqꝫ generꝭ ⁊ ↄditõis fuerũt pe/
regrini. ⁊ neceſſe habuerunt applicare ad ta/
bernaculũ abꝛae. i. ad fidẽ ei⁹ quã habuit de
Meſſia vẽturo. Volẽs g̃ de⁹ oibꝫ hoibꝫ tam
veteris q̄ꝫ noui teſtam̃ti ꝓuidere de vero pa/

ne.i.de filio ſuo.q̄ eſt panis viuus de celo de/
ſcendens.Joh.vj. Elegit virginē bñdictam
que tria ſata ſimile cōmiſcuit (vt inq̄t Bern̄)
dum in vtero ſuo nouū: antiquū ꝛ eternum
ꝯiunxit.nouū.ſ.animā xpi de nouo creatam.
antiquū.i.corpus eius de natura veterꝭ Ade
productum.ꝛ eternū.i.dei verbum.qua con/
iūctōe mirifica oēs fideles refecit.nō ſolū po
ſteros p ſacramēti ſuſceptōem: ſed etiā ꝑmos
p credulitatē. Unde inquit Leo papa i quo
dam ſermone. Verbi incarnatio hoc contu/
lit faciendo que fecit ꝙ ſacramentuꝫ ſalutis
humane in nulla vnqꝫ antiquitate ceſſauit.
Nam que p̄dicauerūt apoſtoli: hec annūcia
uerunt prophete.nec ſero eſt impletū: quod
ſemꝑ eſt creditū.nec minꝰ adepti ſunt q̄ in il
lum crediderūt ꝓmiſſuꝫ q̄ꝫ q̄ receperūt dona
tum. Hec ille. Fuit ḡ btā ꝟgo Maria mu/
lier illa ſedula: q̄ viꝝ ſuū.i.ſpōſum celeſtē deū
oblectauit: dum veniētibꝫ ad eū ꝑegrinis.i.
hominibꝫ p fidē.panē dulciſſimū.id eſt fili/
um ſuū concipiēdo ꝛ parturiēdo ꝓtulit. De
qua dei matre ꝛ eius partu q̄nqꝫ cōſiderati/
ones faciemus.

Prima dicetˀ conditionis
Secūda cōmendationis.
Tertia oſtenſionis.
Quarta inductionis.
Quinta ꝟo expoſitionis

¶ Pars ꝑma huiꝰ ſmonis que dicitˀ cōdi/
tionis.ſ.partus virginalis ꝛ ipſius ꝟginis
parturientis.

A
Dīa ptꝰ marie et aliarum mulierū

Pro expeditiōe ꝑme ptis ſmonis no
ſtri: eſt ſciēdū ꝑmo.ꝙ partꝰ beate ꝟ/
ginis fuit diſſimilis a partu aliarū
mulierū. Cetere eñ mulieres an̄ partuꝫ hn̄t
timorē ne i partu periclitentˀ. In partu habēt
dolorē.ꝛ poſt partū icurrunt languorē. Btā
aūt ꝟgo nec an̄ partū timoreꝫ habuit.nec in
partu dolorē.nec poſt partū languorē. Prio
eñ an̄ partū timere nō potuit.q̄ ſe ab eterno
a patre celeſti electā ſciebat in ſponſam. Juxͣ
illud pſ̄.cxxxvij. Elegit dñs ſion: elegit eaꝫ
in habitatōnem ſibi. Per ſion nāqꝫ itelligitˀ
beata ꝟgo.q̄ ſp dei gl'iam ſpeculabatˀ. Syon
eñ ſpeculatio interp̄tatˀ. Nō etiā debuit time
re que dei filiū in vtero habebat. Eccl. xxiiij.
Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo
Timere nō potuit in quā ſpūſſctūs cū pleni
tudine grē ſupuenit. Lu.j. Spūſſctūs ſup/
ueniet in te.ꝛ quā dei angelꝰ cuſtodiebat. An
gelus eñ eā cuſtodiuit ꝛ i mundū venientem
ꝛ in mūdo exiſtētē.ꝛ de mūdo recedētē. Un̄
ipa dicere poterat illud Judith.xiij. Viuit
dñs q̄m cuſtodiuit me angelꝰ eiꝰ.ꝛ hinc eun/
tem.ꝛ ibi cōmorantē.ꝛ inde reuertentē. Se
cūdo in ptu nō habuit dolorē.ꝛ h̄ ꝯueniens
fuit multꝭ rōnibꝫ.de q̄bꝫ tractaui i q̄nta pte
huiꝰ opis ſmone.vij.pte.j.de q̄bꝫ vnā tāgit
Hugo de ſctō vict.dicēs. Eua poſtq̄ꝫ mala de
lectatōem cōcepat: ꝙ filios i dolore paritura
eſſet audiuit.vt apte demonſtraretˀ ꝙ non id/
circo pariat cū dolore eo ꝙ a viro: ſꝫ q: ex li/
bidine ꝯcepit. Btā aūt ꝟgo nō ſolū ſine libi
dine ꝯcepit ſꝫ nec de ſemine viri accepit.ꝛ iō
ſine dolore filiū edidit. Aliā etiā rōnem tan
git p̄dictus doctor dicēs. Abſit vt triſticia ꝛ
gemitꝰ ibi interuenerit vbi gaudiū oīmode
p̄dicatˀ. Gaudebat eñ i immēſum de tanta ꝓ
lis maieſtate.de ꝯſeruata ſibi ꝟginitate.de
humani generꝭ ſaluatōe.ꝛ de angelica iubila
tione.q: ibi angeli aderāt q̄ epitalamū decā/
tabāt. Et iteꝝ idē ait. Abſit vt ibi triſticia i/
teruenerit.ad cuiꝰ ptū mltitudo angeloꝝ ce/
cinit. Tertiā rōnem aſſignat Damaſ.q̄ inq̄t
Btā ꝟgo dolores q̄s effugit pariēs.h̄ in xpi
paſſione ſuſtinuit. Tertio poſt partū nullū
ſenſit languorē. Nō eñ potuit lāguere q̄ me
dicinā celeſtē.i.filiū dei i vtero portauit.qui
(ſicut dr̄ Mat.iiij.) ſanat om̄es languores
ꝛ oēs infirmitates. Itē nō potuit lāguere il/
la cū q̄ erat gigas fortiſſimꝰ: q̄ oēm imbecilli
tatē ſuſtētauit.de q̄ dr̄ pſ̄.xviij. Exultauit vt
gigas ad currēdā viā ꝛc. Un̄ Aug.in q̄daꝫ
ſmone i pſona ꝟgis loquitˀ dī. Qui natꝰ ē ex
vētre meo exiuit vt gigas magnificꝰ.ꝛ venē
meꝰ nō eſt pudore euacuatꝰ. Nō potuit etiā
lāguere illa cū q̄ erat dei ꝟtus q̄ ipam ꝯforta
bat ꝛ firmiter roborabat.de q̄ dr̄ Jſa.xl.q̄ la/
pſis dat ꝟtutē: ꝛ his q̄ nō ſunt fortitudinē et
robur multiplicat.q̄ ſibi refrigeriū p̄ſtabat ꝛ
nullā pati moleſtiā ꝑmittebat. Un̄ dixit ei
angelꝰ Lu.j. Virtꝰ altiſſimi obūbrabit tibi

¶ Scd̄o ꝑncipaliter in hac pte eſt ſciēduꝫ
ꝙ partꝰ b.ꝟgis fuit mlt'e puritatꝭ.ꝛ h̄ duplr
ſcꝫ ex pte mr̄is ꝛ ex pte ꝓlis. Primo enim in
mr̄e fuit tāta puritas ꝙ nec i ꝯceptu neci par
tu ꝟginali ſua potuit violari ꝟgitas.ſꝫ ſua/
ta puritate ꝟgīali ipa eū ꝯcepit ꝛ pepit. nec
mirꝫ: q: ipa ē ſydꝰ dei: iō pepit filiū tāqꝫ diui
ni ſplēdorꝭ radiū. Sydꝰ eñ radiū ſuū emit/
tit ſine ſui corruptōe.ꝛ ꝟgo pepit filiū ſuū ſi
ne violatōe. vñ canit eccl'ia. Sic ſydꝰ radiū
ꝓfert: virgo filiū pari forma. neqꝫ ſydus ra/
dio: neqꝫ mater filio fit corrupta. Hinc etiā
eſt ꝙ ꝓpha ortū xpi aſſimilat luci: dicēs.pſ.
xcvj. Lux orta eſt iuſto. Et.pſ̄.cxj. iterum
ait. Exortum eſt in tenebris lumen rectis

B
Partus Marie fuit mlt'e puritatꝭ

corde. Itē qꝛ btā ꝟgo eſt campus dei. ideo fi
lium ſuū generauit tanqꝫ florē amenū. Sic
eñ flos de campo orit̄ ſine campi foſſiōe. ſic
xp̄s de ꝟgine natus eſt ſine mr̄is corruptiōe.
Vñ ipe inq̄t Can̄. ij. Ego flos campi. Quia
ꝟo eſt lyban⁹ dei. iō generauit thus odorife
rum. Sicut aūt thus qđ emanat cortice nō
inciſo eſt magis odorifeꝝ ⁊ p̄cioſum. ſic fili⁹
ꝟginis q̄ egreſſus eſt nō inciſo cortice .i. non
violato virginali pudore totū orbē ſuo odo/
re repleuit. Vñ ipa ꝟgo inq̄t illđ Ecci. xxiiij
Quaſi lybanus nō inciſus euaporaui habi/
tatōem meā. Secūdo iſta puritas attendit̄
ex parte prolis. In xp̄o eñ eſt diuinitas. aīa
⁊ corpus. Eius aūt diuitas eſt puriſſima. de
qua Sap. vij. đr. Candor eſt lucis eterne: ⁊
ſpeculū ſine macula. Eius quoqꝫ aīma a deo
fuit puriſſima creata. Vñ ipe filius ꝟginis
dicere poteſt illud Sap. viij. Sortitus ſuꝫ
aīam bonā. Eius etiā caro fuit pura. qꝛ đ pu
riſſimis ſanguinibꝫ ꝟgis aſſumpta. Unde
Damaſ. ait. Tēplū ꝯſtruxerat ſibi xp̄s ex ca
ſtis ⁊ puriſſimis ſanguibꝫ ꝟgis aīa rōnali/
⁊ intellectuali animatū p̄mitias maſſe nr̄e.

L Partus marie fuit multe paupertatis

¶ Tertio i hac p̄te dico ꝙ part⁹ ꝟgis fuit mlt̄
te paupertatis. vt ſup̄ declaratū eſt in ſecundo
ſermone hui⁹ p̄tis. p̄te. iij. Caruit eñ btā ꝟ/
go omnibꝫ illis q̄ cetere mulieres in p̄tu ſuo
deſiderāt habere. Primo nāqꝫ caruit ſeruicti
um peritia qꝛ nullā ſeruitrice habuit. ſꝫ ipſa
(vt inq̄t Hiero. ꝯ Heluidiū) puerū pannis
inuoluit ⁊ i p̄ſepio collocauit. Nulla eñ mu
lier aſſiſtere voluiſſet paupcule p̄egrine i di
uerſorio poſite ⁊ i media nocte. loco autē do/
micellaꝝ habuit bouē ⁊ aſinū. Scđo caruit
pānoꝝ copia q̄bꝫ ſe ⁊ pueꝝ tegere poſſꝫ. Vñ
Beda in q̄dā ſmone de dn̄o nr̄o ait. Qui to
tum mundū vario veſtit ornatu: pānis vili/
bus inuoluit̄. Tertio caruit ignis p̄ſentia
q̄ multū vtilis fuiſſet p̄pter hyemē ⁊ noctē:
tā ad calefactiōem pueri ⁊ mēbroꝝ ꝯſolatōꝫ
q̄ꝫ etiā ad illuminatōeꝫ loci tenebroſi. Quar
to caruit ciboꝝ abūdantia. qꝛ cū eſſet pauper
cula parce viuebat. ⁊ pueꝝ nō nutricibꝫ da/
bat lactandum ſꝫ p̄prijs vberibꝫ nutriebat.
Vñ canit eccl'ia. Ipm regē angeloꝝ ſola vir
go lactabat vbere de celo pleno. Quinto caru
it camere pulcritudine ⁊ lecti mollicie. Naꝫ
p̄ camera habebat ſtabulum: qđ nō eſt habi/
taculū hoīm ſꝫ iumentoꝝ. p̄ lecti mollicie pu
er habuit p̄ſepe ⁊ fenū. Iſtā aūt tātā paupta
tem xp̄s i ſe ⁊ i mr̄e eligere voluit vt diuituꝫ
ſup̄biā ꝯfunderet. ⁊ paup̄ibꝫ ꝯſolatōꝫ daret
Vñ Bern̄. inq̄t. Nimiꝝ ſi voluiſſet venire

poterat mouēdo celū. ꝯcutiēdo terrā. ⁊ emit/
tendo fulgura. nō ſic aūt p̄ceſſit. ſꝫ nō tm̄ ho/
mo fact⁹ eſt: ſꝫ etiā paup̄. ⁊ pauperē mr̄eꝫ ele
git q̄ careret cunis q̄bꝫ infantē reclinarꝫ. ⁊ h̄
fecit humanā volēs ꝯculcare ſup̄biā. Hec il
le.

P Partus marie fuit multe nouitatis

¶ Quarto p̄ncipalit̄ dico ꝙ part⁹ ꝟginis
fuit multe nouitatꝭ. accipiēdo nouū p̄prie
Nō eñ đr nouū qđ al's eſt vſitatū .i. non eſt
nouū. vbi doct. ff. de legi. nec đr nouū qđ ali/
q̄n̄do factū eſt. licet mō renouet̄. c. achaci⁹.
xxiiij. q. j. ⁊. c. ſatis. xxxiiij. q. j. ⁊. c. p̄ceptꝭ. xij
di. ſed illud p̄prie đr nouū qđ nūqꝫ fuit. ca.
auaricie. ⁊ ibi Archid. de elec. li. vj. Iſta aūt
nouitas maxime fuit triplex. Nā p̄mo fuit
nouitas generatiōis. noua eñ ⁊ iaudita ge/
neratio fuit qn̄ de ſola mr̄e voluit naſci. Vñ
dic̄ Aug⁹. in ſmone de natiuitate dn̄i. Pre/
ceſſerat p̄ma generatio ſine viro ⁊ femia ſicꝫ
Adam. Scđa de viro ſine femia ſicut Eua.
Erat tertia de viro ⁊ femina ſicut i nob. Re/
ſtabat ḡ quarta ſine viro de femina cūctꝭ vi/
uētibꝫ deſiderata. q̄ tres p̄dictas libauit. Se
cūdo fuit ibi nouitas vnionis. qꝛ ſm̄ Bern̄.
in vnā p̄ſonā vnita ſunt tria. ſ. nouū. ātiquū
⁊ eternū. vt. ſ. dictū eſt. ſ. aīa. caro ⁊ diuitas.
Itē vnita eſt ſup̄ma natura. ſ. ipa diuinitas
⁊ natura media. i. anima. ⁊ natura infima. i.
caro. Tertio fuit ibi nouitas ſignoꝝ. de q̄ in
q̄t Bern̄. in ſmōe de natiui. dn̄i. Innoua do
mine ſigna. īmuta mirabilia. qm̄ ipa ꝯſuetu
dine viluerūt p̄ora. plane ſol' ort⁹ ⁊ occaſus.
terre fecūditas. tēpoꝝ viciſſitudo. miracula
magna ſunt. ſꝫ totiēs viſa viluerūt. Ecce in/
q̄t noua facio oīa. ⁊ ꝟe noua miracl'a. ꝯcept⁹
fuit ſine pudore. partus ſine dolore. ⁊ mr̄ ſine
corruptōe. ꝟgo pep̄it. ⁊ p⁹ p̄tū ꝟgo inuiolata
p̄mālit. fecūditatē mr̄is hn̄s cū ꝟginitatꝭ ho
nore. De iſta etiā mirabili nouitate đr Au/
guſtin⁹ i li. de ſimbolo. Parit mr̄ ⁊ ꝟgo. feta
⁊ intacta. factor oīm fit creatura. portat̄ māīt
bus q̄ regit oīa. lābit vbera regēs ſidera. tacꝫ
⁊ ꝟbū eſt. necdū q̄s eēt demōſtrabat. ⁊ vniūſa
creatorē ſuū indicabāt. Et hec ſufficiāt q̄ ad
ꝯditōes part⁹ ꝟginal'.

E Maria fuit chriſto valde vnita

¶ Quātū ꝟo ad ꝯdi/
tiones ipi⁹ ꝟgis mr̄is p̄turiētis eſt ſciēnduꝫ
ꝙ mr̄ xp̄i p̄mo fuit filio valde vnita. Vñ ipa
inq̄t Can̄. ij. Dilect⁹ meus mihi ⁊ ego illi. et
vij. eiuſdē li. c. itēꝝ ait. Ego dilecto meo ⁊ ad
me ꝯūſio ei⁹. Intantū aūt fuit mr̄ filio vni/
ta. ꝙ ſine ea nō ꝯcipit̄. Nā Lu. j. dixit ei an
gelus. Ecce ꝯcipies i vtero ⁊ paries filium.
Nec miꝝ. qꝛ ei⁹ vter⁹ erat flos puritatꝭ. Iuꝫ
illud Can̄. j. Lectul⁹ nr̄ florid⁹. ſine mr̄e fili
us nō inuenit̄. Unde Mathei. ij. dicitur.

Intrãtes domũ inuenerũt puez cũ Maria
matre eius. Nec miz q2 ipa eſt via veritat.
que Acci.xxiiij.inqt. In me om̃is gr̃a vite et
veritatis. Sine matre filius non crucifigit.
Vñ Joh.xix.d2. Stabat iuxta crucem Jhu
mater eius ⁊c. Nec miz.quia ipſa eſt mater
pietatis.⁊ ex pietate materna ibi ſtabat.⁊cũ
filio crucifigi parata erat. Nã ei p̄dictũ fue/
rat Luce.ij. Tuã ipſius animã ptrãſibit gla
dius. Sine matre ſpũſſanctus a filio nõ de/
ſtinat. Vñ Act.ij.d2. Erãt om̄es pſeuerãtes
in oratione cũ mulierib9 ⁊ Maria mr̃e ieſu
⁊ ſic orãtes receperũt ſpũmſctm̃. Nec mirũ:
quia ipa eſt aqueductus gratie ſpũalis. Ju/
xta illud Acci. xxiiij. Ego quaſi aqueduct9
F
Maria
fuit xpo
valde ca
ra
exiui de paradiſo. ¶ Secũdo dico q mr̃ chri
ſti fuit filio valde chara. qḋ q̇dẽ ille oſtendit
qñ in cruce exñs tantã curã de ea habuit q il
lam Johãni recõmendauit. Chriſtus nãq3
in hac vita quinq3 habuit ⁊ poſſedit. Habu
it q̇dem aliquãdo quandã (licet paruam) p
expenſis ſibi datã pecuniã. Habuit corpus
⁊ animã.habuit matrẽ ⁊ eccl'iam. Ea autẽ q
fuerunt viliſſima: cuſtodi viliſſimo. ea vero q
fuerunt chara ⁊ chariſſima: cuſtodibus cha
ris ⁊ chariſſimis cõmendauit. Nam pecuni
am quã ↄtemptibilẽ ⁊ viliſſimaz reputauit:
cuſtodi viliſſimo: id eſt Jude ſcarioth recõ/
mẽdauit. Corp9 vero ſuũ charis cuſtodib9 di
miſit.ſ. Joſeph de arimathia ⁊ Nicodemo.
Eccl'iam aũt quã habebat chariorẽ: chariori
cuſtodi tradidit.ſ. Petro apl'o: ſ3 mr̃em quã
habebat chariſſimã: chariſſimo cuſtodi ↄmẽ
dauit.ſ. Johi euãgeliſte. Animã vero quã ha
bebat ſupchariſſimaz: cuſtodi ſupchariſſimo
recõmendauit.ſ. patri eterno: dicẽs Lu.xxiij
Pater in man9 tuas cõmendo ſpũm meum
Ex hoc aũt q Johes a xp̄o ſup omnes alios
diſcipulos dilectus: vt Joh.xxj.habet Ma
riam in cuſtodiam accepit: oſtenditur q ipa
benedicta Maria filio ſuo chariſſima fuit.
¶ Tertio dico q fuit in maxima reuerẽtia fi/
G
Maria
fuit i ma
xima reue
rẽtia xp̄o
lio. Qḋ p3 ex q̇nq3. Primo q2 ſibi ſubdit9
eſſe voluit. iuxͣ illud Luc.ij.⁊ erat ſb̄dit9 illiſ
Secũdo q2 eius voci protin9 obediuit. ſic
patet Joh.ij. Aũ em̃ vinũ in nuptijs defeciſ
ſet.⁊ virgo dixiſſet miniſtris. Qḋcũq3 dixerit
vobis facite: ſtatim vt filius cognouit q ma
ter hoc dixerat: miraculũ fecit: ⁊ aquã i vinũ
mutauit. Tertio ex eo q filius in occurſuz p
rexit. quando ſc3 ipſa de hac vita tranſiuit.
Quarto ex hoc q ipam ad ſuã dexterã collo/
cauit. Quinto ex hoc q eã nr̃am petitionari
am fecit. De quib9 trib9 vltimis hr̃.iij. Re.

ij. ſub figura berſabee matris Salomonis:
vbi dicit. Surrexit rex in occurſum matris:
adorauitq3 eã. Ecce quia reuerenter ſibi ob/
uiauit. poſitusq3 eſt thronus matris regis: q
ſedet ad dexterã eius. Ecce quia eã ad ſuã de/
xterã collocauit. Deinde ſubdit. Dixitq3 ei
mater. Petitionẽ vnã paruulã ego deprecor
a te: ne cõfundas faciẽ meam. Dixitq3 ei rex.
Pete mater mi: neq3 em̃ fas eſt vt auertã fa
ciem meã a te. Ecce quia nr̃am petitionariã
eã fecit ¶ Quarto dico q beata virgo fuit dei fi
H
Maria
fuit vera
mr̃ dei
lio mater vera. qḋ patet ex eo q ſibi carnis
ſb̄am miniſtrauit: atq3 ↄuenientẽ locũ ac cõ/
ueniens nutrimentũ ei exhibuit. ⁊ nouẽ mẽ/
ſibus eũ in vtero portauit ⁊ fouit. ⁊ ei nato
de neceſſarijs pͥuidit. Jõ ipe dñs noſter Sa
pientie.vij.inq̇t. In vẽtre matris figuratuſ
ſum caro. Ecce locus ↄueniens nouẽ mẽſiuz
tp̄e coagulatus ſum in ſanguine. Ecce quia i
eius vtero nouẽ menſib9 ſtetit. ita q ſicut di
cit Auguſtin9 ⁊ Damaſcen9 de decimo aliq̇d
tetigit. Poteſt em̃ mulier portare filiũ decez
menſib9 in vtero ⁊ nõ plus niſi p duos dies
vltra decimũ mẽſem.l.in teſtamento.§.fi.ff.
de ſuis ⁊ legi.he.⁊.§.mulier. vbi glo. in au/
ten.de reſti.⁊ ea que pa.colũ.quarta.⁊.l.gal/
lus.in prin.vbi glo.in verbo menſes.ff.de li/
be.⁊ poſthu.⁊ ibi p Bal.⁊.ff.de ſtatu homi.l.
ſeptimo menſe. vbi glo. Poſtea ſequit ex ſe/
mine hois. Ecce quia ei ſubam carnis mini/
ſtrauit.⁊ dicit hois nõ hominũ. Ceteri enim
ſunt nati ex ſemine hoim. xp̄s aũt ſolũ ex ſe/
mine hois.i.virginis. vñ xp̄s nõ vocat ſe filiũ
hoim: ſ3 filiũ hois. vt habet Mat.xvj.⁊.xx
vj.⁊ Mar.ij.ix.⁊.x.⁊ Lu.v.⁊.vj.⁊ Jo.xiij
c.⁊ vocatur ibi ſemẽ eius ſanguis virgineus
a ſpũſancto totaliter depuratus. Deinde ſb̄/
dit. Et delectamẽto ſomnij cõuenientis. Ecce
ↄueniens nutrimentũ ⁊ miſteriũ. Ipa enim
vt vera mater eũ natũ pãnis inuoluit ⁊ ſuo
lacte pauit. Vñ canit eccl'ia. Membra pãnis
inuoluta virgo mater alligat. ⁊ man9 pedeſ
q3 crura ſtricta cingit faſcia. Et iterz. Ipſum
regẽ angeloz ſola virgo lactabat ⁊c. Ideo qñ
ipa virgo vult nobis filiũ placare: põt dicere
illud.ij. Mach.vij. Fili miſerere mei que te
in vtero nouẽ menſib9 portaui.⁊ lac triennio
dedi ⁊ alui.⁊ in etatẽ iſtam pduxi. ¶ Quinto
I
Maria
fuit tota
mat xp̄i.
dico q beata virgo fuit xp̄i tota mr̃ q2 ei totam
ſubam corporalẽ miſtrauit. ita q null9 pater
aliquid ſibi dedit. Ideo dicit Hierem.xxxj.
Nouũ faciet dñs ſuper terrã: femia circũda
bit viz. Solet aũt homo circũdare qḋ ſuuz
ppͥũ eſt. Nulla ergo mulier inq3 puez per

fecte circūdedit.qꝛ caro pueri tota ſua nō fu it.ſ3 pr̄ ibi ꝑte habuit. Uirgo aūt b̄tiſſima filiū ſuū i vtero circūdedit.qꝛ ibi de alieno nihil fuit.vn̄ fuit ſic̄ figura circularꝫ. Nā alie figure ſ̄m Aug.ex pluribꝰ lineis ꝑficiunt.figura v̄o circularꝫ vna t̄m linea claudit.corp⁹ aūt xpi formatū ē t̄m vna linea.i. ſola carne v̄ginea. Illō etiā qō eſt circūdatū ex oī ꝑte eſt clauſu3. Nā ſi aliq̄ apturа ibi fuerit:bene circūdatū nō erit. Nulla igit̄ mli'er puer̄ in vtero circūdedit.qꝛ nulla clauſa i ꝯceptōe ſ3 oīs apta fuit.ſola āt v̄go filiū circūdedit:qꝛ ex oī ꝑte clauſa fuit.ſ.an ꝑtū.i ꝑtu ꝛ poſt ꝑtū Et iō dꝛ Can̄.iiij. Ortꝰ ꝯcluſus.fons ſigtus ꝛc̄. Sexto fuit filio ſuo pia ꝛ ſtudioſa mr̄ qꝛ ei ſollicite oīa pietatꝫ officia exhibuit.vt diffuſe tractaui i.iij.ꝑte h⁹ opis.ſer.j.ꝑte.ij. Et ideo hic ꝑtrāſeo.

¶ Pars ſecunda huius ſmonis que dꝛ cōmendationis.

k Extollens vocem quedā mulier dn̄o nr̄o Jhū xp̄o.vt h̄r Lu.xj. Beatus vēter q̄ te portauit ꝛ vbera que ſuxiſti. Et cōiter tenet̄ ꝙ hec mulier fuit b̄tā Marcellina pediſſeq̄ ſc̄te Marthe. In q̄bꝰ v̄bis cōmēdat ventrē illū ſacratiſſimū q̄ dn̄m noſtrū Jeſum xp̄m pepit.ꝛ vbera ei⁹ ſc̄tiſſima q̄ ipm̄ v̄gineo lacte nutrierūt. De p̄mo aūtē.ſ. de vētre v̄ginali dixit de⁹ ſpōſe ſue Can̄.vij. Uēter tu⁹ ſic̄ aceru⁹ tritici vallat⁹ lilijs. Ei⁹ em̄ vēter fuit plen⁹ illo tritico de q̄ dꝛ Jo.xij. Niſi granū frumēti cadēs in terra mortuu3 fuerit ꝛc̄. Hoc aūt triticū fuit inſtar acerui. Aceru⁹ em̄ tritici i imo eſt lat⁹.i medio ꝑtim latus ꝛ partim anguſt⁹. Xp̄s aūt q̄tū ad naturā infimā.i.humanā fuit nobis maīfeſt⁹: q̄tum v̄o ad naturā mediā.i.aiam.fuit partim occultus ꝛ partim manifeſt⁹.ſed q̄tum ad naturā ſummā.i.diuinā.fuit nobꝭ valde anguſtus.i.occult⁹. Iſtud aūt triticū fuit generatū in vētre ipſi⁹ b̄ndicte v̄gis q̄ fuit vallatus lilijs. Et dicit lilia in plurali.qꝛ oīa q̄ in ipſa fuerunt pura ꝛ mūda fuerūt.habuit em̄ mūdas cogitatōes:intētiones:locutōes ꝛ opationes. Et dicit vallat⁹.qꝛ venter eius lilijs puritatis ꝛ mūdicie vndiq3 fuit circūdatus.ſ.int⁹ ꝛ extra.ſurſum ꝛ deorſum.a dextris ꝛ a ſiniſtris.an̄ ꝛ retro.ita ꝙ hoſtis i ei⁹ cor nunq̄3 intrare potuit.nec aliquā impuritatē immittere valuit. Nā int⁹ inueniebat lilium puritatis.extra liliū caſtitatis.ſurſum liliū ꝯtemplatiōis.deorſum liliū hūilitatis. a dextris liliū tempantie.a ſiniſtris lilīu3 patientie.ante liliū ꝓuidentie de futuris.retro liliūm iuſticie de p̄teritis. Ex q̄bꝰ ꝑ3 q̄3 vere locuta ſit p̄dicta mulier dicens. Beatus vēter q̄ te portauit. Nos v̄o dicere poſſumus Beatus venter Marie v̄ginis q̄ fuit thalamus xp̄i.iux̄ illō pſ.xviij. Tāq3 ſpōſus ꝓcedens de thalamo ſuo.q̄ fuit req̄es ſaluatoris ſui. Un̄ ipa v̄go inq̄t Ecc̄i.xxiiij. Qui creauit me req̄euit in tabernaculo meo. Qui fuit fons oīm gratiarum.iuxta illud Can̄.iiij. Fons ortoꝝ:pute⁹ aquaꝝ viuentiū ꝛc̄. In h̄ aūt diſtat ille fons ab alijs fontibꝰ ꝙ alij fontes aquā hauriūt ab inferiori.ꝛ redundant ad ſupius. Iſte v̄o fons celeſtis aquas ſuaꝝ graꝝ h̄uit a ſupiori.i.ab altitudine trinitatꝫ ꝛ fluit ad nos inferius per dona ſue largitatis. O b̄tiſſime vēter mr̄is dei.ꝑfecto tu fuiſti apotheca oīm chariſmatū dei. Un̄ Ber. inq̄t. Apotheca ē Maria oīm graꝝ in q̄ celeſtis pigmētari⁹ cū oībꝰ ſuis vnguētis ſe collocauit.ꝛ cū oīmibꝰ delicijs accubuit. Tu fuiſti ſpūſſc̄ti habitaculū.vn̄ inq̄t angel⁹ Lu.j. Spūſſc̄tus ſupueniet in te.v̄e em̄ ſupuenit qꝛ ſup oēm aliā creaturā i te deſcēdit. Tu fuiſti armariū diuīe ſapie.ꝯtinēs illū de quo dꝛ ad Col'.j. In q̄ ſunt oēs theſauri ſapientie ꝛ ſcie dei abſcōditi. Tu fuiſti receptaculū lucꝫ eterne:ꝯcipiēs illū de q̄ ſcriptū eſt Sap.vij. Candor eſt lucꝫ eterne ꝛ ſpeculū ſine macl'a. Et Heb.j. Qui cum ſit ſplēdor glie ꝛc̄. Tu mūdo ꝓduxiſti ſuauitatē diuini odorꝫ. Un̄ dicere potes illud Ecc̄i.xxiiij. Ego q̄ſi vitis fructificaui ſuauitatē odoris.iō adoleſcentule.i.aīe deuote.clamāt ꝛ dicunt illud Can̄.j. Trahe me poſt te:in odorē curremꝰ vnguentoꝝ tuoꝝ. Tu pepiſti paradiſi dulcorē:illu3 vic3 q̄ dixit Can̄.j. Spūs me⁹ ſup mel dulcis. Tu ꝓtuliſti ignē et̄nū diuini amorꝫ.illū ſc3 de q̄ ſcp̄tū ē ad Heb.xij. De⁹ nr̄ ignis ꝯſumens eſt. Qui q̄dē ignis in te nouē mēſibus habitās:totā te charitatis ardore incendit. Un̄ Hiero.in ſmone ad Euſtochium ait. Mariā totā impleuerat ſpūſſanctus ac totam incanduerat diuin⁹ amor.ita vt i ea nihil eſſet qō mūdanus violaret affect⁹. Sic̄ em̄ auꝝ ad p̄ſentia3 ignis liqueſcit.ſic ꝛ eius aīa ad p̄n̄tiā ignis diuini tota liq̄facta fuit. Un̄ ipa v̄go beatiſſima dicebat illud Can̄.v. Anima mea liquefacta eſt. Eius q̄3 vēter dulcedine indicibili repletus eſt. Et ad hoc exponi poteſt illud quod ipſa ſponſa dei iq̄t Can̄.v.ſ.venter meus intremuit ad tactum eius.ſc3 ex nimia ꝛ inſolita ſuauitate quam ſenſit in conceptiōe illius. De h̄ ſc̄tiſſimo vētre exponi poſſunt illa v̄ba Prouerb.xviij.ſ.

Venter Marie ꝯmēdat.

Eſt thalam⁹ ſpōſi.

Eſt apotheca.

attribuant deo.ſ.de fructu orꝫ mei replebitur
vẽter eiꝰ. Iſte ẽ ille vẽter btiſſimꝰ q̇ nob pe/
perit fructũ ⁊ mercedẽ ſalutis eterne Unde
Dauid pſ.cxxvj.inq̇t.Cũ dederit dilectꝭ ſu
is ſomnũ.ecce hereditas dñi filij merces fru
ctus vẽtrꝭ.De q̄ fructu ad dei dexterã exaltã/
do potuit deꝰ dicere ipi btẽ ꝟgi illð .pſ.cxxxj
ſ.De fructu vẽtrꝭ tui ponã ſuper ſedem meã
De ſecretꝭ aũt ꝯſolatõibꝫ huiꝰ btiſſimi ven/
tris ꝟginalis poſſumus dicere illud Prouẽ.
xj.Quis inueſtigabit oĩa ſecreta ventris: De
iſto etiã vẽtre pleno aq̄ diuie dulcedis pnci/
palit̃ itelligi debẽt ꝟba ſaluatorꝭ nr̃i Joh.vij
dicẽtꝭ.De vẽtre eiꝰ fluẽt aq̄ viue. Talẽ ḡ ꝯſi
deremꝰ ventrẽ ⁊ replebimꝰ mentẽ.Exclame
mus q̄ꝫ cũ deuota mlĩere p̄dicta.⁊ dicamus
dño nro Jeſu xp̄o.Btũs vẽter q̇ te portauit
vẽter.ſ.imaculatꝰ.vẽter intactꝰ.vẽter ſanctꝰ.
puritate plenꝰ.innocẽtia decoratꝰ. vterꝰ illi/
batus.vterꝰ mũdiſſimꝰ.venter impollutus.
Btũs vẽter q̇ eterne btitudis aditũ reſera/
uit.btũs vẽter q̇ orbẽ vniũſum bñdictiõe re/
pleuit.btũs vẽter p̄ quẽ pctõres veniã.iuſti
grãm.angeli leticiã.filiꝰ dei humane carnis
ſbam.totaq̄ꝫ trinitas gl'iam pcepit.¶De bea
titudine ꝟo vberꝫ ſequit̃.⁊ vbera q̄ ſuxiſti.ſ.
ſunt btã.ipa em̃ pauerũt paſcẽtẽ oĩa.Sꝫ ſci/
endũ eſt ꝙ btã ꝟgo hꝫ vbera ſpũalia. q̄ ſunt
eius pietas ⁊ charitas q̇bꝫ nos ꝯſolatur ⁊ nu
trit.Iuxͣ illud Iſa.lxvj .Satiami ab vberi
bus ꝯſolatõis veſtre¶Habẽt aũt vbera vim
attractiuã.ꝯuerſiuã ⁊ effuſiuã. Primo hñt
vim attractiuã:cum ſint ſpongioſa ⁊ poroſa
Et eodẽ modo vbera ꝟgis bñdicte hñt vim
attractiuã:quia nos ad ſe ⁊ ad deũ trahunt.
Sũt aũt quattuor que naturalit̃ trahũt.ſcꝫ
ſimile.calidũ.⁊ quedã pprietas rerꝫ.ſic patꝫ
in adamãte.⁊ vacuũ.⁊ ſil'r iſta q̄ttuor iducũt
btãm ꝟginẽ:vt p vbera ſue charitatꝭ ⁊ pieta
tis nos ad ſe trahat.Uñ ppt̃ iſta q̄ttuor poſ
ſumus ſibi dicere illð Cañ.v.Aperi mihi ſo/
ror mea.amica mea.columba mea. ⁊ imacl'a
ta mea.Primũ quidẽ qð attrahit eſt ſimile.
⁊ ideo ipa nos debet attrahere ppt̃ ſilitudinẽ
nature.vñ ei dr̃ Soror mea.Ut em̃ ſcriptum
eſt Eccĩ.xiij.Omne aĩal diligit ſimile ſibi.
Secundũ qð attrahit ẽ calidũ.⁊ iõ ipa nos
debet attrahere ppter calidũ charitatꝭ itime.
⁊ hac rõe dr̃.amica mea.i.que me intime di/
ligit.Uñ ipa inq̇t Cañ.v.Ego dilecto meo
ſcꝫ intẽdo p amorem.⁊ ad me conuerſio eius
Tertiũ qð attrahit eſt pprietas naturalis.
ſicut apparet de calamita attrahente ferrum
⁊ ideo ipa virgo nos ferreos.i.in malo obſti/
natos ⁊ duros dꝫ attrahere ppter pprietatẽ
ſue miſericordie.Sicut em̃ deo ẽ pprium miſere
ri ſp ⁊ pcere.ſic etiã mr̃i eiꝰ.⁊ iõ ſubditur.Co
lumba mea.Sicut em̃ colũba caret felle.ſic et
ipa nõ hꝫ fel amaritudis:ſꝫ tota plena ẽ dul
cedine pietatꝭ.Iõ ei dr̃ Cañ.j.Meliora ſũt
vbera tua vino:fragrãtia vnguẽtis optimis
Ubera em̃ Eue fuerũt plena vino.i.ſentẽtia
mordacis iuſticie.Sꝫ vbera beate ꝟgis fue/
runt meliora.q̄r plena ſunt lacte dulcꝭ miſe/
ricordie.Quartũ qð attrahit eſt vacuũ.⁊ iõ
ipa nos dꝫ attrahere ppt̃ vacuũ hũilitatꝭ p
funde.vnde ſubdit̃.Immaculata mea.Ipa
em̃ oĩno ſe euacuauit ab oĩbꝫ macul' mundi.
maxime a macula ſupbie.Sicut em̃ ſuperbia
cor fac̃ inflatũ.ſic hũilitas cor facit vacuum.
Quia aũt illud dr̃ vacuũ in q̄ nihil eſt.l.ſi.ff.
de iniuſto.rup.irritoq̄ꝫ te.Ipſa ꝟgo bñdicta
recte vacua ab omni ſuperbia fuit.que nihil
elationis vnq̄ꝫ in ſe habuit.⁊ iõ a tali vacui/
tate regine noſtre debemus attrahi.vt nõ al/
ta ſꝫ humilia ſentiamꝰ.¶Scðo dico ꝙ vbe
ra hñt vim ꝯuerſiuã. ſunt em̃ poſita i pecto/
re vt cordi ſint vicina.vt ſic p calorẽ cordis
fiat decoctio ſanguinis.⁊ ĩ materia lactis fa/
cilius ꝯuertat̃.Uñ lac dr̃ ſanguis bis coctꝰ
ſemel in venis ⁊ ſemel in mãmillis.⁊ ſm̃ Pa
piam dr̃ lac a leucos grece qð eſt albũ latie.
q̄r ſanguis in mãmillis efficit̃ albꝰ.vt iquit
Archið.in.c.deniq̄ꝫ.iiij.di. Iſtam autẽ vim
ꝯuerſiuã in nobis hñt vbera virginis gl'ioſe
faciũt em̃ in nobis q̄ttuor ꝯuerſiones.ppter
quas ipa dicit Eccl'i.xxiiij.Ego mater pul/
cre dilectõis ⁊c̃.Primo nãq̄ꝫ p vbera ſue ca/
ritatis ⁊ pietatis ipa ꝯuertit frigus noſtꝫ in
calorẽ.qñ a nobis expellit torporẽ.⁊ nob dat
feruentẽ amorẽ.Iõ dic̃.Ego mr̃ pulcre dile/
ctiõis.i.q̄ frigus ⁊ torporẽ expello ad calorẽ
diuini amoris iduco.Scðo ꝯuertit noſtrũ
merorẽ in gaudiũ ⁊ delectatõꝫ.qñ.ſ.aufert tri
ſticiã ſeculi.⁊ dat timorẽ dei.ſ.filialẽ.q̄ quidẽ
eſt delectatio cordis.Iuxͣ illð Eccĩ.j.Timor
dñi delectabit cor.⁊ dabit leticiã ⁊ gaudiũ ĩ
longitudinẽ dierꝫ.Iõ ſequit̃.⁊ timoris.De
iſta aũt delectatõe dr̃ Iſa.xv.Delectabit̃ in/
fans ab vbere.q̄uis ſi in ppria ſignificatiõe
accipiat̃ infans.ſ.p eo q̇ fari nõ põt.vt in.l.
mulier.ff.de verbo.ob.Unde puer ſtatim cũ
egreditur de vtero matris dicit̃ infans.l.arc
truſa.ff.de ſta.ho.Iſta verba principaliꝰ in/
telligi poſſint de domino noſtro Jeſu xp̄o in
fante qui delectabatur ſugere vbera ſuauiſſi/
ma matris ſue benedicte.Tertio ꝯuertit te/
nebras noſtras in lucem quando ſcilicꝫ expel

Commen/
dãt vbã
marie:q̄
tria hñt.

Ubera
hñt vim
ꝯuerſiuã

lit a nob ignorãtiã ⁊ errorẽ.⁊ dat verã dei co
gnitionẽ. Jõ ſbdit.⁊ agnitõis. De hac ãt ỽ/
tute exponi põt illud Jſa.lv.mãmilla regu;
lactabimi. Reges em̃ fuerũt apl'i ⁊ ſacri ex/
poſitores. Horũ ỽo regina fuit beata virgo
Maria. Tũc aũt iſtoꝝ regũ mãmilla lacta
mur qñ coꝝ ſacris doctrinis ac meritꝫ ⁊ exẽ
plis i dei erudimur cognitõe. Quarto ꝯtulit
tẽpeſtatẽ i trãquillitatẽ.qñ.ſ.aufert dubieta
tẽ vacillãtẽ.⁊ dat ſpem aĩe ⁊ trãq̃llitatẽ.idõ
ſbdit.⁊ ſancte ſpei. Spes em̃ aĩam firmat et
trãquillã fac. Juꝫ illõ Heb.vj. Cõfugim⁹
ad tenendã ꝓpoſitã nobis ſpem.quam ſicut
anchora anime habem⁹ tutã ac firam. Jſtam
ſpe; ꝓpha ab vberibꝰ beate ỽginis ſe recepiſ
ſe gloriabaꝰ dicẽs ps.xxj. Spes mea ab vbe
ribꝰ mr̃is mee. ¶ Tertio vbera hñt vim effuſi — Ubera hñt vim effuſiuã.
uam.q: lac effundũt.eſt aũt lac candidũ.ni/
tidum.frigidũ ⁊ pingue. ⁊ ſignificat q̃ttuor
bñficia q̃ recepim⁹ ab vberibꝰ charitatꝫ ⁊ pi/
etatꝫ btẽ ỽgis Marie.de q̃bꝰ dr̃ Tren.iiij.
Cãdidiores nazarei ei⁹ niue.nitidiores lac/
te.rubicũdiores ebore antiq̃.ſaphiro pulcrio
res. Eſt em̃ lac candidũ.q: nazarei.i. eius de
uoti.ab ipa recipiũt cãdorẽ innocẽtie.idõ dr̃.
Cãdidiores nazarei ei⁹ niue. Scdõ lac ẽ mũ
dum.q: ei⁹ deuoti recipiũt ab ea nitorẽ mun/
dicie. Jdeo ſubdiꝰ.nitidiores lacte. Tertio
lac eſt natura frigidũ.q: recipiũt ab ea refri
gerium ꝯtra eſtũ ꝯcupiſcẽtie. Jõ ſubdiꝰ Ru
bicũdiores ebore antiq̃. Ebur em̃ eſt natura
frigidũ. Quarto lac eſt pingue.q: ab ei⁹ vbe/
ribꝰ recipiũt pinguedinẽ deuotiõis interne.
Jõ ſubdiꝰ.ſaphiro pulcriores. Saphir⁹ em̃
hꝫ colorẽ ethereũ.vñ ſignificat celeſte deſide
rium. Eapropter vnuſqſq; deuotus ad alteꝝ
dicat illud Prouerb.vij. Ueni inebriemur
vberibꝰ.ſ.bñdicte ỽgis. Jpa em̃ dat nob tri
plex lac ſpũale. Primũ eſt lac celeſtis doctri
ne.ſicut em̃ nutrix groſſa cibaria comedit et
ſibi incorporat.⁊ in lac ꝯuerſa puero infũdit
Sic btã ỽgo magnas ⁊ difficiles ſnias me/
morie cõmendabat. Juxta illõ Lu.ij. Ma
ria ꝯſeruabat oĩa ỽba hec ꝯferẽs in cordꝫ ſuo
Et illa poſtmodũ ſic digeſta diſcipulis effũ/
dit:vt ait Beda ſup Luca. Secũdo dat no
bis lac pietatis ⁊ miſericordie.ſanguis em̃ i
nobis ſepe accendiꝰ.⁊ ſic cor ad iracundiã cõ
citatur. Sꝫ in beata ỽgine tot⁹ ſanguis ira/
cundie ꝯuerſus fuerat i lac dulcis miſericor/
die.q: nihil in ea ſeueꝝ vel auſteꝝ fuit.ſꝫ to/
ta lactea ⁊ mellea.i.dulcis ⁊ piiſſima extitit
Juꝫ illud Cañ.iiij. Mel ⁊ lac ſb lingua ei⁹
Uñ Bern̄.ait. Reuolue totã ſcripture ſeriẽ

⁊ ſi qd̃ in Maria auſteꝝ inueneꝛꝭ: de cetero
eam ſuſpectã habeas:⁊ ad ipam accedere ve
rearis. Tertio ipa dat nobis lac ſpũalis gr̃e
Uñ dicere põt illud Jſaie.lv. Uenite emite
abſq; argẽto ⁊ abſq; vlla cõmutatõe vinũ ⁊
lac. Per q̃ intelligim⁹ grãm dei letificantẽ et
dulcorantẽ aĩam Ad pſtandũ aũt iſtã grãm
nõ req̃rit beata ỽgo a nobis magnã pcu; ſo/
noritatẽ:ſꝫ tm̃ mẽtis affectũ.⁊ idõ dic. Abſq;
argẽto. Nec req̃rit vt cũ ea ꝯmutatõem ali/
quã faciam⁹:ſꝫ gratis donat.⁊ idõ inq̃t.⁊ abſ/
q; vlla ꝯmutatõe. Nec miꝝ ſi de hoc vino et
lacte ipa nobis abũdãter effundit:cũ co ple
na ſit. Uñ Cañ.v.ait. Bibi vinũ meũ cum
lacte meo. ¶ Sciendũ aũt ꝙ ſanguis q̃ ꝯuer
titur in lac.ex illa duplici decoctiõe de qua ſ.
dictũ eſt:nõ ſolũ trahit albedinẽ:ſꝫ etiã ſapo
roſitatem ⁊ vbertatẽ. Lac igiꝰ btẽ ỽgis ꝓmo — Lac marie habuit tria
habuit albedinẽ quã traxit a duplici decocti/
one. Prima decoctio fuit facta ab igne ſpiri/
tusſancti in vtero mr̃is ſue:qñ ſpũſſctũs ea;
ſanctificauit. Scdã ỽo i filij dei ꝯceptõe qñ
in eã ſpũſſctũs ſupuenit. Scdõ ei⁹ lac habu/
it ſaporoſitatẽ quã traxit a ſpũſſcti depuratio
ne. Nũq; em̃ aliqua mulier habuit lac tã ſa/
poroſum ſicut ipa. Et rõ eſt:q: lac aliaꝝ mu/
lierum hꝫ multũ impuritatꝫ.⁊ idõ nõ põt eſſe
multũ magni ſaporꝫ. Lac aũt btẽ ỽgis ſic fu
it a ſpũſctõ depuratũ ꝙ factũ eſt dulciſſimu;
⁊ nimiũ ſaporoſum.⁊ q: fuit optimi ſaporis
ideo fuit optimi nutrimẽti. De q̃ lacte iquit
Aug⁹.in ſmone annũciatõis. Lacta maria
creatorem tuũ.panẽ celi.pciũm mũdi. Pre/
be lambẽti mãmillã vt ille ꝓ te pcutiẽti prebe
at maxillam.lacta eũ q̃ fecit te talẽ vt ipe fie/
ret in te. Tertio eius lac habuit vbertatẽ a
celeſti ſubminiſtratõne.nõ em̃ lac ſuũ fuit a
natura ꝓpinatũ:ſꝫ de celo largiter ſubminiſtra
tum. Uñ canit eccl'ia. Jpm regẽ angelorũ ſo
la ỽgo lactabat vbere de celo pleno. Jpa igiꝰ
ỽgo tã dulci ac ſaporoſo lacte mãmillas ple/
nas hñs de filio ſuo nato gaudebat.dicẽs il/
lud Cañ.j. Jnter vbera mea cõmorabitur.⁊
ipi filio ſuo blandiẽdo dicebat illõ Cañ.vij
Dabo tibi vbera mea. De iſtis aũt vberibus
predixerat ſponſus celeſtis.qui in eodem.c.i
quit. Erunt vbera tua ſicut botri vinee. Hãc
autẽ matrẽ lactantẽ filium dei ⁊ ipſum par/
uulum Jeſum deſiderabat videre ſinagoga
que dicebat Cañ.viij. Quis det mihi te fra
trem meũ ſugentẽ vbera matris mee? Jpſi
quoq; virgini dicebant patres veteris teſta
menti illud Canticoꝝ.j. Exultabim⁹ ⁊ leta
bimur in te.meõres vbeꝝ tuoꝝ. De iſtis eti/

am vberibꝫ exponere poſſumꝰ illud Jſa.lxvj
Sugetꝭ:⁊ ad vbera portabimi.⁊ ſup genua
blãdiet̃ nob ſic mr̃ blãdit̃ filio ſuo.
❧ ¶ Pars tertia huius ſmonis que dicitur
M oſtenſionis.

Natiuitas chriſti oibꝫ ē oſtenſa

INcarnatio ⁊ natiuitas filij dei oibꝫ
creaturꝭ rõnabilibꝫ ē poſteſa. Prio
angel'.vt inq̃t Aug.v.ſup Geñ.ad
lram.⁊ ſ.Ber.ſup Jone.j.c.di.ꝙ Lucifer co
gnouit naturã hũanã debere puenire ad hãc
dignitatẽ vt eẽt deꝰ. Hoc q̃ꝫ myſteriũ preco/
gnitũ fuiſſe angel' declarat b. Tho.ij.q.q.ij.
ar.vij.¶ Scd̃o h̄ myſteriũ fuit oñſum pr̃iar
chis.videlicꝫ i abel.in q̃ fuerũt tria iuſticie p̄
conia.ſ.ṽginitas.ſacerdotiũ ⁊ martyriũ.qui
bus ipe p̄mꝰ geſſit figurã xp̄i.vt inq̃t Aug.i
li.diuſaꝝ q̃ſtionum ad Oroſiũ ⁊ etiã ſuper
Mat. Uidit etiã h̄ myſteriũ Noe in archa
federꝭ.de quo Geñ.ix.dixit deꝰ. Hoc erit ſi/
gnũ federꝭ int̃ me ⁊ terrã. Arcũ meũ ponã i
nubibꝫ celi. Qd̃ exponẽs Johes euangeliſta
Apoc.x.c.dicit. Uidi alteꝝ angelũ fortẽ de/
ſcendentẽ de celo amictũ nube ⁊ iris in capite
eiꝰ. Jſte aũt angelꝰ eſt filiꝰ dei. Nubes ṽo le/
uis ẽ humanitas de ṽgine ſumpta. Uñ Jſa.
xix.dr̃. Aſcẽdet dñs ſup nubẽ leuẽ. Arcꝰ autẽ
iſte eſt diuinal' miſeratio. Nã in arcu ſr̃ due
ptes.p̄ma q̃ eſt fortꝭ eſt lignũ.ſcd̃a debilis eſt
linũ. Et tñ ps debilior.ſ.linũ ſiue corda incli
nat ptẽ fortiorẽ.ſ.lignũ. Et ſil'r in xp̄o huma
nitas tñq̃ ps debilior inclinauit diuitatem
fortiorẽ ad ſagittãdũ diabolũ ⁊ miſerẽdum
hoĩ. Et iſte arcꝰ appuit in celo.i.in vtero vir
ginali.in ſignum federꝭ.i.noſtre ſaluationis
Abraã q̃ꝫ vidit h̄ myſteriũ.de quo dr̃ Gene.
xv. Eleuãs aũt oculos ſuos abraã cũ occubu
iſſet ſol:apparuit clibanus fumans.⁊ lãpas
ignis tranſiẽs p diuiſiones illas. Per cliba/
num aũt fumantẽ intelligit̃ vterꝰ virginal':
ſpũſancto obumbratꝰ. Lu.j. Per lampadeꝫ
ṽo intelligit̃ xp̄s. Juxta illud Jſa.vj. Sal/
uator eiꝰ vt lãpas accendat̃. Jdeo gauiſus ẽ
Abraã vt dr̃ Joh.viij.vidẽs diẽ dñi incar/
nandi.¶ Jſaac etiã vidit h̄ myſteriũ p figu/

N Figura incarnationis et natiuitatis chriſti

ram que habet̃ Geñ.xxv.vbi dr̃.ꝙ Abraam
dixit ad ſeruũ ſeniorẽ domꝰ ſue. Nõ accipies
vxorẽ filio meo i terra quã habito.ſꝫ ad ter/
ram ⁊ cognatõem meã pficiſceris.⁊ inde ac/
cipies vxorẽ filio meo Jſaac. Et iſta ſponſa
tandẽ fuit Rebecca.de qua in eodẽ.c.dicit̃.ꝙ
eo tp̄e Jſaac ambulabat p viam que ducẽ ad
puteum.cuiꝰ nomẽ eſt viuẽtis.⁊ egreſſus fu/
erat ad meditandũ in agro inclinata iã die.
Cumq̃ꝫ leuaſſet oculos:vidit camelos veniẽ/
tes procul. Rebecca quoq̃ꝫ inſpecto Jſaac de/
ſcendit de camelo.⁊ tollẽs cito palliũ operu/
it ſe. Seruus aũt cuncta que geſſerat narra
uit Jſaac. Qui introduxit eã in tabernacl'm
Sare matris ſue.⁊ accepit eam in vxoreꝫ.⁊
intantũ dilexit eam ꝙ dolorẽ q̇ ex morte ma
tris ſue acciderat temperauit. Allegorice au
tem exponẽdo dico.ꝙ p Abraã qui interp̄ta
tur pater multaꝝ gentiũ ſignificat̃ deus.qui
eſt pater oim p creatiõem. Seruus aũt ſuuſ
fuit Gabriel.cui deus dixit cũ incipere vellꝫ
myſteriũ incarnatõis ſue. Nõ accipies vxo/
rem filio meo in terra quã habito.i.de celo in
quo principaliter habitat.vbi ẽ angelica na/
tura. Non eñ fuit voluntas dei patris ꝙ fili
us ſuus angelicã naturã aſſumeret ſꝫ huma
nam. Unde ad Hebre.ij.dr̃. Nuſq̃ꝫ eñ an/
gelos apprehẽdit ſꝫ ſemen Abrae. Jgit̃ acce
pit filius dei vxorem in alia terra in qua nos
cognati eius.ſ.p animã creatã ab eodem pa
tre habitamꝰ. Hec aũt vxor Rebecca ſignifi
cat humanã naturã ſiue eccl'iam. Rebecca eñ
interp̄tatur multũ accepit.qr magnum fuit:
immo maximũ ꝙ filius dei ſe ei ſociareꝫ.⁊ plꝰ
q̃ꝫ ſi totũ mundũ ⁊ totũ celũ ſibi daret. Jſa/
ac ṽo qui interp̄tat̃ riſus.eſt dei filius.qui ri/
ſus eſt ⁊ gaudiũ oim electoꝝ.⁊ q̇ in ſua nati/
uitate totũ mundũ letificauit. Jpe ṽo egreſ
ſus eſt ad meditandũ in agro.i.in mũdo.qñ
diſpoſuit oĩa que ptinent ad ſalutẽ noſtram
Ambulabat autẽ p viã que ducit ad puteuꝫ
Hec ṽo via eſt charitas.de q̄ Aug.de laudi/
bus eius inquit. Uia igitur es o charitas.
Qualis via:ſupexcellẽs. Cuiꝰ via:hoĩs ad
deũ:⁊ dei ad hoies. Per iſtã viam venit filiꝰ
dei ad puteum. Puteus aũt fuit virgo bene
dicta. Puteus certe plenus aquis ſalutari/
bus. Unde ipſi inquit angelus. Aue gratia
plena. Puteus inquã altus cõtemplatione
⁊ pfundus humilitate. puteus latus chari/
tate.puteus irriguus ſanctitate.puteꝰ apertꝰ
omnibꝫ gratioſitate. Puteus eñ eſt apertus
l.fluminũ.§.fi.ff.de dam.infec.⁊ al's allegat̃.
l.ſi damni.§.item videamus.eodẽ ti.cuꝫ ibi
nõ. Jſte eſt puteus qui appellatus eſt viuen
tis ⁊ videntis. Geñ.xvj. Hic eſt puteus aq̃
rum viuentiũ. Cañ.iiij. Et ideo cuilibet no/
ſtrum dr̃ Prouer.v. Bibe fluenta putei tui.
Sequitur aũt in p̄dicta hyſtoria. Et inclina/
ta erat iam dies.id eſt vltima etas ⁊ finis tẽ
porum erat. Cumq̃ꝫ leuaſſet oculos ſuos in/
tendens in finem mũdi.vidit camelos.id ẽſt
gentiles ad fidem venientes dorſo curuo.qr
idolis erant dediti. Rebecca vero.i.eccleſia.

viſo Iſaac.i.xpo.deſcendit de camelo.i.de cõ/
uerſatione veterẽ vite.ꝛ pallio ſe operuit.qꝛ
p̄ſtinam ꝯuerſatõem erubuit:ꝛ pallio hone
ſtatis ſe cooperuit.quã Iſaac.i.xp̄s intãtuꝫ
dilexit ꝙ eã ſibi in ſpõſam copulauit.ꝛ dolo/
rem q̃ ex morte mr̄is.ſ. Eue vel ſynagoge ac/
ciderat ꝑpter p̄uaricatõem tẽperauit. Hanc
aũt meditatõem Iſaac.ſ.ꝙ tunc cognouerit
xp̄m incarnandũ:declarat eccl'ia que canit de
xpo. Vergẽte mũdi veſpere vti ſponſus de
thalamo:egreſſus honeſtiſſima ꝟginis mr̄is
clauſula. Quibꝫ ꝟbis aliqualiter tãgit hãc
figurã. ¶ Iacob etiã vidit hoc myſterium.qꝛ
vt habet̃ Geñ.xxviij. Vidit ſcalã ſuꝑ terraꝫ
cuius cacumẽ ꝑtingebat ad celũ:ꝛ dominuꝫ
innixũ ſcale.ꝛ angelos dei aſcendẽtes ꝛ deſcẽ/
dentes ꝑ eã:ꝛ ait. Vere dñs eſt in loco iſto.ꝛ
iterꝫ Geñ.xxxij.inquit. Vidi dñm facie ad
faciem ꝛ ſalua facta eſt aĩa mea. Per hãc aũt
ſcalam intelligit̃ humanitas xp̄i:cui ꝯiũcta
eſt diuinitas q̃ eſt leticia angelorꝫ. Joſeph q̃ꝫ
cognouit myſteriũ dñice incarnatõis qñ ex/
poſuit ſomniũ pincerne Pharaonis de tribꝫ
ꝑpaginibꝫ in vite:di. Tres ꝑpagines tres
adhuc dies ſunt:poſt quos recordabit̃ Pha
rao miſterij tui.ꝛ tunc reſtituet te in graduꝫ
p̄ſtinum. Geñ.xl. Tres eñ dies ſignificant
tria tempora.ſ.legis naturalis.ſcripte et gra
tie. In tertio aũt tp̄e deus pater miſertus eſt
generi humano:ꝛ ip̄m reſtituit ad ꝑticipan/
dũ glĩam diuinitatẽ i xp̄o. ¶ Tertio p̄ncipa/
liter dico ꝙ ꝑphete viderũt hoc myſterium.
Moyſes videlicet i rubo ardẽre ꝛ non cõbu
ſto. Exo.iij. Per ignẽ eñ figurabat̃ ſp̄ũſſan
ctus.cuiꝰ ꝟtute ꝟgo ꝯcepit.q̃ igne deſiderat
eccleſia aduri dicẽs deo. Vre igne ſancti ſpi/
ritus renes nr̄os ꝛ cor nr̄m dñe ꝛc̃. Per ru/
bum ꝟo figurabat̃ vterꝰ virginalis. Iuxͣ il/
lud qđ canit eccl'ia dicẽs. Rubũ quem vide
rat Moyſes incõbuſtũ ꝯſeruatã agnouimꝰ
tuã laudabilẽ ꝟginitatẽ:dei genitrix interce/
de ꝓ nobis. Aaron aũt vidit h̄ myſteriũ:qñ
virga ſua ſicca ꝛ arida floruit.frõduit.ꝛ fru
ctum amigdalinũ fecit. Numeri.xvij. Per
hãc eñ virgã figurabat̃ btã ꝟgo.de q̃ Iſa.xj.
p̄dictũ fuit. Egrediet̃ ꝟga de radice Ieſſe:et
flos de radice eius aſcendet.ꝛ h̄ nõ naturali/
ter ſed ꝟtute dei. ¶ Gedeon quoqꝫ h̄ myſteri
um vidit in vellere:qñ pluuia deſcẽdit in vel
lere terra nõ madefacta. Iudicum.vj. Per
pluuiã eñ figurabat̃ dei filius q̃ deſcendit in
vellere.i.in vtero virginis. Iuxta illud.p̄s.
lxxj. Deſcendit ſicut pluuia in vellꝰ terra nõ
madefacta.i.virginitate matris incorrupta

Prophetis oñſa ẽ incarnatio xp̄i.

Iuxta illud qđ canit eccl'ia Qñ natꝰ es ieffa
biliter ex virgine:tũc implete ſunt ſcripture
ſicut pluuia in vellus deſcẽdiſti vt ſaluũ face
res genus humanũ ꝛc̃. Joſue etiã vidit hoc
myſterium i ſtatione ſolis quãdo dixit. Sol
ꝯtra Gabaon ne mouearis.ꝛ ſtetit ſol ſpa/
cio vnius diei in medio celi. Joſue.x. Quia
ſol.i.filius dei.de quo Malach.iiij.dr̄. Vob
timentibꝫ nomẽ meũ oriet̃ ſol iuſticie.ſtetit ĩ
medio celi.i.in vtero virginali. Vñ p̄s.inq̃t
Suſcepimus deꝰ miſericordiã tuã in medio
templi tui. Dauid quoqꝫ h̄ myſteriũ p̄uidit.
qñ ꝑphetauit p̄s.lxxxiij.di. Veritas de terra
orta eſt.id eſt filius dei:qui inq̃t Johis.xiiij.
Ego ſum via veritas ꝛ vita.eſt ortus de ter/
ra.id eſt de virgine Maria. Silr̄ hoc myſte
rium cognouit Daniel ꝑpheta:qui ait ſui li
bri.c.vij. Aſpiciebã in viſione noctis.ꝛ ecce
in nubibꝫ celi quaſi filius hominis veniebat
ꝛ dedit ei dñs poteſtatẽ:honorẽ ꝛ regnũ.po/
teſtas eiꝰ poteſtas eterna q̃ nõ auferet̃.et re/
gnum qđ nõ corrumpet̃. ¶ Quarto p̄ncipa/
liter cognouerũt hoc myſteriũ duodecim ſy/
bille. Quarũ p̄ma ſcꝫ p̄ſica:depingit̃ veſtita
aurea veſte cũ velo albo in capite. Scđa ꝟo
ſcꝫ lybica:depingit̃ ornata ſerto viridi florꝫ
in capite:veſtita pallio honeſto ꝛ non multũ
iuuenis. Tertia aũt Delphica veſtita veſte
nigra.ꝛ capillis circũligatis capiti.in manu
cornu tenens:ꝛ iuuenis. Quarta ꝟo chimi/
ca:veſtita celebina veſte deaurata.capillis ꝑ
ſcapulas ſparſis:ꝛ iuuenis. Quinta autem
ſcꝫ Erithrea monachali veſte induta.nigro
velo in capite.manu geſtans gladiũ nuduꝫ
non multũ antiqua:mediocriter facie turba
ta.habens ſub pedibus circulũ aureũ orna/
tum ſtellis ad ſimilitudinẽ celi. Sexta vero
ſcꝫ Samia iuuenis:habens formoſuꝫ pectꝰ
ſubtili velo capite cooperto.manũ ad pectuſ
tenẽs:enſem nudũ ſub pedibꝫ habens. Se/
ptima aũt ſcꝫ Cumana:veſtita aurea veſte:
librũ apertũ ꝛ altũ in manu geſtans.ꝛ aliuꝫ
librũ in ſiniſtra habẽs ſuꝑ genu capite diſco
operto. Octaua ꝟo.ſ. Heleſpõtina vetula ꝛ
antiqua:veſte rurali induta.ligato velo an/
tiquo:capite ſub gula circumuoluto vſqꝫ ad
ſcapulas q̄ſi deſpecto habitu. Nona autẽ.ſ.
Frigia:induta veſte rubea.nudis brachijs.
ãtiqua facie ſaturnina.crinibꝫ ſparſis ꝑ dor/
ſum:digito indicãs. Decima.ſ. Tyburtina:
mltũ ſenex.veſte rubea induta.deſuꝑ ad col
lũ pellẽ hircinã ꝑ ſcapulas hñs.capillis diſ/
coopertis.breue i manu tenẽs. Undecima.ſcꝫ
Europa.decora.iuuenis.facie rutilãs.velo

Sybille etiã cognouerũt icarnatiõem chriſti

ſubtiliſſimo capite ligato . induta veſte au/
rea: breue in manu tenens. Duodecima. ſcȝ
Agrippa: veſtita roſea veſte: nō multū iuue
nis. manū tenēs in gremio q̄ſi admirās. ⁊ ſi/
niſtrā manū tenēs oñdens dorſum cū breui
ſcripto. Quaꝝ dicta hic nō refero. quia ſup̄
poſui in p̄mo ſmone huiꝰ ptis. Et in prima
pte roſarij ſermonū. ſermone. xiiij. ¶ Quīto
p̄ncipaliter dico ꝙ hoc myſteriū fuit oſtēſum
⁊ declaratū viſibiliter patribꝫ noui teſtamen
ti. quibꝫ inq̄t ipſe ſaluator Luc. viij. Vobis
datū eſt noſſe myſteriū regni dei. Unde etiā
apoſtolis dicebat Luce. x. Beati oculi q̄ vi/
dent q̄ vos videtꝭ. ſ. filiū dei hūanatū ⁊ natū
ex ꝟgine.

¶ Pars quarta huius ſmonis que dicit̄ inductionis.

R. Xps vēit i carnē vt eſſet mgr̄ noſter

Si queraẗ q̄d induxerit filiū dei veni
re in hūc mundū: Rñdeẗ vltra p̄di
cta ſm ſanctū Bonauē. in vltima q̄/
ſtione plogi ſniaꝝ ꝙ ipſe dñs venit vt eſſet
magiſter noſter. Si em̄ ipſe nō doceret . fru/
ſtra quis legendo laboraret. Legerat ipſe in
illo ſtudio celeſti ſubtilē theologiā. theologi
caſqȝ altiſſimas ſpiritibꝫ angelicis i throno
diuinitatis in medio trinitatis. Et nunc ve/
nit practicare ſtādo inẗ Mariā ⁊ Joſeph in
medio bouis ⁊ aſini. Quia em̄ hō p peccatuȝ
factus erat vt beſtia. iuẗ illud ps̄. Cōparatꝰ
eſt iumētis inſipientibꝫ ⁊ ſimilis factꝰ eſt ill̄.
Ideo in ſtabulo ⁊ inter beſtias eum queſiuit.
ibiqȝ poſuit ſuā cathedrā ad legēdū oēs ſciē/
tias. taliter ꝙ q̄libet de quacūqȝ ſciā ibi poſſet
diſcere.

Quō oēs artes di/ſcantur a chriſto

O grāmatice veni ſi vis audire tuā
lectōem. Dicit ille p̄ceptor interrogās pueꝝ.
Quot ſunt partes orōnis: Et ipſe reſpōdet
Octo. ſ. Nomē ꝟbum ⁊c̄. Et ego dico tibi ꝙ
inuenies practice oms has ptes in h̄ puero.
Primo em̄ eſt nomē. qꝛ Jhs. Scdo ꝟbū. ſ.
eternū. Tertio pticipiū. qꝛ capit nomē ⁊ ver
bum. i. hūanitatē ⁊ diuinitatē. Quarto eſt p
nomē. qꝛ appellaẗ xps. ⁊ nos nunc dicimur
xpiani a xpo. ⁊ in paradiſo appellabimur ie
ſuani a Jeſu. Quinto eſt p̄poſitio. cui vnuȝ
tm̄ accidit. i. qꝛ ſeruit caſui. ⁊ tm̄ accuſatiuo
⁊ ablatiuo. nō nominatiuo. i. illis q̄ appetūt
nominari ⁊ exaltari ſup alios ex ſupbia. Nō
genitiuo. i. illis q̄ gloriant̄ d̄ genere. vel q̄ ge
nerationi laſciue. i. luxurie deſeruiunt. Non
datiuo. i. his qui dant ad rodendū proximo
Nec vocatiuo. i. adulatoribus ⁊ ſimulatori/
bus ac hypocritis q̄ dicunt domine domie ⁊c̄
Seruiuit tamē accuſatiuo. qꝛ orauit p accu
ſatoribus ⁊ crucifixoribus . Et ablatiuo. id ē
his qui ſibi abſtulerūt honorē . p quibꝫ apd̄
p̄rem interceſſit. vt habetur Luc. xxiij. ⁊ p̄di
ctum fuerat Iſa. liij . O rethorice ⁊ tu q̄d q̄/
ris: Nonne ita ornate eloq̄ vt corda flectere
poſſis: Sȝ q̄d tantū inflexit mundū q̄tum
doctrina xpi: Unde humanū genus pōt di
cere de xpo illud quod dicit̄ in. iiij. eney. So
lus hic inflexit ſenſus animūqȝ labantē Im
pulit. O dialetice quid q̄ris: Certe ꝟitatē.
Ueni igit̄ ad pueꝝ iſtum q̄ eſt ꝟitas Johis
xiiij. ⁊ c. qui ꝯtempta. viij. diſ. O ariſmetri/
ce quid queris: Nōne numeꝝ: Uñ incipis
numerare dicēs. Unus. duo. tres ⁊c̄. Ecce ꝙ
in hoc puero eſt vnus. i. vna pſona. duo. i. di
uinitas ⁊ humanitas. ⁊ tres. i. anima. corpꝰ:
⁊ eterna maieſtas. O geometra: q̄d q̄ris niſi
figuras circulares ⁊c̄. Audi quid de deo dicit
Triſmegiſtus Deus eſt ſicut ſpera intelligi
bilis cuius centrū eſt vbiqȝ: circūferentia ꝟo
nuſq̄. Sed in ipſo quadraẗ circulus. qꝛ ipſe
deus factus eſt homo q̄ eſt de quattuor elemē
tis ⁊ humoribꝫ. O muſice: veni ſi vis audi/
re melodiā dulciſſimā Nunq̄ em̄ audiſti tā
ſuauē armoniā de fa nature acute. i. factoris.
in fa nature grauis. i. facture. ⁊ inter has no
tas cantāt om̄es angeli ⁊ ſancti. O aſtrono/
me: vis bene diuinare: veni ad preſepiū ⁊ in
uenies pulcerrimū aſtrolabiū in q̄ poterꝭ vi
dere tuā fortunā. vade ⁊ inſpice ⁊ videbis ſo
lem in ꝟgine inẗ ſcorpionē ⁊ librā. i. deū iratū
⁊ iuſte punientē. O nobilis intellectꝰ: vis al
tas res addiſcere: vade ad ſcolā iſtiꝰ bambi/
ni. qꝛ ipe eſt infinite ſapie. Nā ſapie eiꝰ non
eſt numerꝰ. ps̄. cxlvj. O phe q̄d q̄ris niſi ſa/
pientiā humanoꝝ vel celeſtiū. veni ḡ ad p/
uulū iſtū q̄ oñdet tibi mūdanaꝝ ⁊ tpaliū re/
rum vanitatē. Juẗ illud Ecc̄s. j. Uanitas
vanitatū ⁊ oīa vanitas. ac faciet amare cele/
ſtia: dicēs. Que ſurſum ſunt querite: nō que
ſup terrā. Col. iij. O iuriſta q̄ optas ſcire iu/
ſticiā bñ admiſtrare. i. ius ſuū vnicuiqȝ tribu
ere ⁊c̄. l. iuſticia. ff. de iuſti. ⁊ iu. veni ad gym
naſiū huiꝰ paruuli q̄ tibi oſtendet hoc facere
dicens. Reddite que ſunt ceſaris ceſari: et q̄
ſunt dei deo. Mat. xxij. O medice: ecce ꝙ al/
tiſſimus de terra. i. de ꝟgine Maria: creauit
medicinā. Ecci. xxxviij. Nā puer iſte factus
eſt oīm lāguētiū medicina. q̄ ſolo ꝟbo curat
oīm infirmitatū genera. Uñ Sapie. xvj. i/
q̄t Salomon illi. Tuꝰ dñe ſmo ſanat omīa
O theologe: vis veram ſciam de deo: Ecce ꝙ
puerulus iſte deꝰ eſt: qui docet hoīem ſciam.
ps. xciij. Iſte autem omniuȝ doctorum opti/
mus non in throno ſedet aureo: vt faciebat

Hiarchas bragmanus.ſicut refert Hiero. i
ep'la ad Paulinū.docēs de natura ⁊ de mori/
bus.ac de curſu dierꝫ ac ſyderꝫ. Non in regali
requeſcit ſolio.ſic̄ Salomon.j.Paral'.xxviij.
diſputās ſup lignis.a cedro lybani vſqꝫ ad
iſopū.⁊ diſſerēs de iumētis ⁊ volucribus.re/
ptilibuſqꝫ ⁊ piſcibꝫ ⁊c̄.iij.Re.iiij.Ecce enim
pl' q̄ꝫ Salomō hic Matth.xij. Sed eius
ſchola eſt diuerſoriū.eius cathedra p̄ſepium
Ipſius ſedes eſt fenū. O digniſſima ſchola
o ſacratiſſima cathedra. ¶ Currite om̄es ⁊ p
gite ad audiendū iſtū paruulꝫ qui multas
legit lectiones. Prima eſt q ipſe verus deus
⁊ homo eſt ſup om̄ia diligēdus. Ratio ē:q̄a
ipſe prior dilexit nos:⁊ tradidit ſemetipſum
p nobis.j.Joh.iiij. Sc̄da q ei eſt inſtanter
obediendū:quia ip̄e p nobis fact' eſt obediēs
⁊c̄.ad Phil'.ij. Tertia q p ipſo ⁊ proximo ē
moriendū.j.Pe.ij. Chriſtus p nob paſſus
eſt vobis relinquēs exemplū: vt ſequamini
veſtigia eius. Quarta q oportet ſemp orare
⁊ nunq̄ꝫ deficere. Luc.xviij. Ipſe em̄ non ſo/
lum i vita:ſed etiaꝫ p̄rimus morti orauit in
cruce.vt d̄r ad Heb.v. Quinta q a pctō eſt
abſtinendū. Ip̄e em̄ venit effundere ſangui
nem: vt nos lauaret a peccatis noſtris. Apo/
cal'.j. Sexta q mūdus eſt ſpernendus: ſicut
ip̄e poſtea fecit fugiens:cū iudei vellēt eum
facere regē. Joh.vj. Septima q inimicꝫ eſt
parcendū: ſic̄ ip̄e poſtea fecit ſuis occiſoribꝫ.
Lu.xxiij. Octaua q ab incepto opere bono
nō eſt ceſſandū.ſicut ipſe poſtea egit qui ab ī
cepto humane redemptōis ope nunq̄ꝫ ceſſa/
uit donec pfecte compleuit. Unde i cruce di/
xit. Cōſummatū eſt. Joh.xix. Item licꝫ ſibi
a iudeis ſuggeretur vt deſcenderet de cruce.
Matth.xxvij. Ip̄e tn̄ noluit:ſꝫ i cruce volu
it mori ⁊ terminare. Nona q pene ⁊ aduer/
ſa ſunt patiēter tolerāda.quod poſtea oñdit
facto. Ipſe em̄ in tot tribulatiōibꝫ nō aperu
it os ſuū: vt p̄dictū fuerat Iſa.liij. Decima:
q caro eſt macerāda. Juxta illud ad Col'.iij.
Mortificate mēbra vr̄a ⁊c̄. Ip̄e em̄ vt nos
ad p̄dicta animaret: venit ad tolerandū mul
ta mala.⁊ ſponte ſubdidit corpus multis af/
flictiōibꝫ. Un̄ inq̄t Iſa.l. Corp' meum dedi
pcutiētibꝫ ⁊ genas meas vellētibꝫ. Faciem
meā nō auerti ab increpātibꝫ ⁊ ꝯſpuentibꝫ i
me. An̄ em̄ q̄ꝫ deus incarnaret̄ dicebāt homi
nes. Dio a ha bon tempo. Non prouo mai
vno affano al mūdo. Et ideo ipſe venit expe
riri ⁊ probare vt exēplo ei' diſcam' aſpera ſuf
ferre:et ſenſualitatē mortificare et refrenare
Et ppter hoc etiam in magna ſiti potari vo/
luit aceto ⁊ felle. Joh.xix. Undecima lectio
fuit q ꝯtinue debem' aīam nr̄am recomenda
re. Qd̄ ip̄e poſtea fecit q̄ in cruce ſpūm ſuum
p̄ri ꝯmēdauit. Luc.xxiij. Duodecima lectō
fuit de omnibꝫ virtutibꝫ. Supbis em̄ legebat
de humilitate quā i ſeipſo oñdebat.quia exi/
naniuit ſeipm ⁊c̄.ad Phil'.ij. Auarꝫ de euā/
gelica pauptate.q2 inuolutus erat vilibus
pāniculis.⁊ ſic de ſingulis. Stabat autē ad
pedes Salomonis regina Sabba.i.virgo
bn̄dicta.audiēs ſapiam ei' q̄ fact' eſt nob ſa/
piētia a deo.j.Cor.ij. Has aūt lectiōes cepit
legere mgr̄ iſte exími' i diuerſorū gymnaſio.
q̄s repetiuit poſtea i doctorꝫ medio i templo.
Lu.ij. Sꝫ lecturā ſuā ꝯpleuit i crucꝫ pulpi
to. ¶ Uenit q̄ꝫ fili' dei i mundū vt infinitaꝫ
ſuā charitatē ⁊ clementiā demonſtraret. Ut
em̄ dic̄ Pe.dami.in tertio In h̄ xp̄i myſterio
pfundū pelagus diuine clemētie demōſtrat̄
Apte ſunt em̄ catharacte celi.⁊ deſcēdit abun
dātia bonitatis diuīe. Un̄ apl's Eph.ij.ait.
Propter nimiā charitatē ſuam qua dilexit
nos deus:cū eſſemus mortui peccatis: cōui/
uificauit nos xp̄o:cui' grā ſaluati ſumus: vt
oſtenderet abundātias diuitias grē ſue i bo/
nitate ſup nos i xp̄o ieſu. Et.j.Joh.iiij.dicit̄
In h̄ apparuit charitas dei in nobis q̄m fili
um ſuū vnigenitū miſit i mūdū vt viuam'
p eū. O xp̄iane:ama benignū filiū ꝟgis quē
amor trāſportauit de celo ad terrā. O chari/
tas om̄ipotēs ligās om̄ipotentē. O dulciſſi/
me paruule.o benigniſſime Jh̄u.o clemētiſſi
me dn̄e celi ⁊ terre.quare in mundū veniſti?
Certe ſi digneris mihi r̄ndere: dices. Per
farte inamorare. Fecerat nāq̄ꝫ de' hominem
ad imaginē ſuā. Gen.j. Sed videns q nec
ſic amabat eū:ait. Ego faciā me ad imaginē
⁊ ſil'itudinē ei'.vt vl' ſic amet me in ſeipſo.i.
in ſua imagine ⁊ ſil'itudine.q2 ſil'itudo ē cau
ſa dilectōis.viij.eth. Ama ḡ frēm tuū et car/
nem tuā.⁊ dic paruulo Jeſu illud Can.viij.
Quis mihi det te frēm meū ſugentem vbera
matris mee vt inueniā te ⁊ deoſculer.⁊ iā me
nemo deſpiciat? Nō pt aūt q̄s ſe excuſare: q2
fact' eſt viſibil' ⁊ oibꝫ ſenſibꝫ ſenſibilis. vade
igit̄ ⁊ amplectere eū. ¶ Sed dicet aliquis.
Si fuiſſem ego in bethleē qn̄ natus eſt rece/
piſſem eū ⁊c̄. Sed quō recepiſſes tunc cum
nō cognoſceret̄ ſi nūc cognitū nō recipis? Et
q̄s eius corpus i hac feſtiuitate ea q̄ conuenit
deuotiōe ⁊ pparatōe recepit? Tātam ergo
clementiā demonſtrauit deus ſciens q ad fa/
ciendum ſe amari nulla melior ē via q̄ꝫ ama
re. Et dixit. Et quo hō me nō amat. tanta ſi/

Quomō xp̄s legit m'ltas lectiones

Propt̄ caritatē venit in mundū

gna amoris ei oſtendā ꝙ me amabit. ligabo
em̄ eū cathena aurea dilectiōis ⁊ charitatis.
Qui aūt ab oib⁹ dꝫ amari: iō voluit aduen
tum ſuum toti mūdo intimari. Vn̄ ſicut qn̄
dn̄s papa vult egredi de palacio: tota roma/
h̄ intelligit ad excuſſiōꝫ bombarde de caſtel/
lo ſcti angeli. Ita egreſſus maximi pape .i. fi/
lij dei de vtero ꝟginali īrimat⁹ fuit ꝑ itonatōꝫ
impial' edicti. Vn̄ dꝫ Lu.ij. Exijt edictuꝫ a
ceſare auguſto ⁊c. Et ſic tot⁹ orbis cognouit
aduenisse ſuū dn̄m. vn̄ celū miſit ſtellaꝫ. aer
ſplēdorē. Sol ꝟo (vt ait Amb.) accelerauit
ortū ſuū vt ad marie nuptias veniret. Per
gam⁹ igit̄ ⁊ nos ad viſitādū pueꝝ bn̄dicte ꝟ
ginis. Et ne timeam⁹ ad illā ire q2 aliqn̄ eū
offenderim⁹. Scim⁹ em̄ ꝙ puer turbat⁹ d̄ fa
cili placat̄. Da ei pomū. ⁊ pax facta erit. Va/
de ḡ ⁊ da iſti puulo pomū .i. cor tuū inflāma
tū ⁊ rubicūdū ꝑ feruorē. qđ ipe appetit dicēſ
illud Prouer.xxiij. Prebe mihi cor tuum: ⁊

X

oculi tui vias meas cuſtodiant. ¶ Venit ḡqꝫ

Veīt vt dura fle/cteret

ſaluator noſter in mundū vt q̄ttuor dura: et
quaſi inflexibilia mollificaret ⁊ flecteret: que
erāt iſta .ſ. Celū neminē recipiēs. Angel⁹ ho/
minē nō diligēs. De⁹ hūano generi recōcili/
ari nolēs. Et mors nemini parcēs ⁊ oēs ab/
ſorbens. Sꝫ iſta q̄ttuor fec̄ ꝟginis fili⁹ flex
ibilia. Vn̄ ps. de illo ait Inclinauit celos ⁊ de
ſcēdit ⁊ caligo ſb̄ pedib⁹ ei⁹. Factū eſt em̄ fle
xibile celū vt homines ſuſcipiat. Angel⁹ vt
hoies diligat. Ipe de⁹ deſcēdit ⁊ hoies recon
ciliauit. Et caligo ſb̄ pedib⁹ ei⁹ fuit. q2 mortē
ſuppeditauit. ¶ Venit inſup vt pfectū dn̄i/

Y

um mūdi hr̄e videret. Scd̄m em̄ Dionyſiū

Veīt vt dominiū haberet.

ad pfectū dominiū tria req̄runt̄ .ſ. pemineˉtia
ꝯtinētia ⁊ pmanentia. Sꝫ deus nō videbat̄
dn̄ari in mūdo nec q̄ztū ad pemineˉtiā. Iu
xta illud Iſa.lxvj. Facti ſumus quaſi in pn̄
cipio cū nō dn̄areꝛ nr̄i. nec q̄ztū ad ꝯtinētiā
eiuſdē li.c.xxvj. Dn̄e de⁹ nr̄ poſſederunt nos
dn̄i abſqꝫ te. Nec q̄ztū ad pmanētiā. quia vi
debat̄ a dominio cecidiſſe ⁊ alijs renunciaſſe
Iux̄ illud Iſa.xix. Tradā egyptū ī manu do
minoꝝ crudeliū. Sꝫ ꝑ natiuitatē ſuā ipſum
dn̄ium recupauit. Vn̄ Lu.j. dictū fuit. Hic
erit magnus ⁊ filius altiſſimi vocabit̄ Ecce
pemineˉtia. Et dabit illi dn̄s ſedem Dauid
patris ſui ⁊c. Ecce ꝯtinentia. Et regni eius

Z

non erit finis. Ecce pmanentia. ¶ Venit ḡꝫ

Veīt vt ad opandū habilitaret

vt nos ad bn̄ opandū habilitaret. Vn̄ adue/
tum em̄ ipſi⁹ hoies nullū bonū ꝑ qđ iuſtifi/
carent̄ facere poterāt. Vn̄ dicebat illud Iſa.
liiij. Omes iuſticie nr̄e q̄ſi pānus mēſtruate
Et ideo indigebāt iuſtificatore. Et ꝑpter h̄
factus eſt nobis iuſticia. Vn̄ apl's ad Ro.v.
ait. Iuſtificati ex fide pacē habeam⁹ ad deum

A

ꝑ Ieſum xp̄m. ¶ Venit etiā vt verificaret̄ il
la ꝑphetia Iſa.ix. Popul⁹ q̄ ſedebat ī tene/
bris vidit lucē magnā ⁊c. Tenebre naqꝫ q̄t/
tuor incōmoda inducūt .ſ. horrorē. obſcurita/
tem. triſticiā ⁊ frigiditatē. Ante ipſi⁹ aūt ad/
uentū hoies erāt in tenebris. q2 erāt ī horro
re ⁊ timore. ex eo ꝙ erāt ī poteſtate demonuꝫ
traditi. Vn̄ tūc dici poterat illud Exodi.x.
Facte ſunt tenebre horribiles in vniūſa ter/
ra egypti. Erāt etiā ī obſcuritate: q2 erāt mlˀ
tiplici ignorantia inuoluti. Vn̄ dicere pote/
rant illud Iob.xxxviij. Nos q̄dē inoluimur
tenebriſ. Erāt q̄ꝫ in triſticia. q2 dei viſiōe erāt
priuati. Vn̄ dicere poterat humanū gen⁹ il/
lud Thob.v. Quale gaudiū mihi eſt q̄ in te
nebris ſedeo ⁊ lumē celi nō video. Erāt etiā
hoies ī frigore. q2 erāt ab igne diuini amoriſ
elōgati. De q̄ dic ipe ſaluator Luc.xij. Ignē
veni mittere ī terrā. Iſte aūt ppl's ambulās
in tenebris hodie vidit lucē magnā .ſ. dn̄m
Ihm q̄ ait Ioh.viij. Ego ſum lux mundi.
¶ Lux aūt hꝫ aſſecurare. illumiare. letificare

B

⁊ calefacere. Primo ḡ xp̄s aſſecurauit hoieꝫ

Lux facˉ q̄ttuor

expellēdo ab eo timorē ac refrenādo demōis
ꝑtātē. Vn̄ ps. inq̄t. Ort⁹ ē ſol .i. xp̄s. ⁊ cōgre/
gati ſunt .ſ. demones. ⁊ ī cubilib⁹ ſuis colloca
bunt̄. Scd̄o nos illuminauit dans verā dei
cognitōem. iuxta illud Lu.j. Illumiare hiſ
q̄ in tenebris ⁊ ī vmbra mortꝭ ſedēt: ad diri/
gendos pedes nr̄os in viā pacꝭ. Tertio nos
letificauit reſtituēs dei viſionē. de q̄ exponi p̄t
illud Prouer.xv. Lux oculoꝝ letificat aīam
Quarto nos inflāmauit infundēs diuinum
amorē. Vn̄ ps. inq̄t. Ignem miſit vt luceret
eis ꝑ noctē. Iſta q̄ꝫ q̄ttuor hodie angelus de
celo nobis attulit. Remouit em̄ obſcuritatē
⁊ induxit illuminatōꝫ. Vn̄ de paſtoribus dꝫ
Lu.ij. Claritas dei circūfulſit illos. Remo/
uit etiā timorē ⁊ īduxit ſecuritatē cū ait No
lite timere. Remouit q̄ꝫ triſticiā ⁊ īduxit leti
ciam di. Ecce euāgelizo vob̄ gaudiū magnū

Gaudiū magnū ī natiuitate chriſti

¶ Hoc aūt gaudiū fuit magnū q̄ztū ad qua
druplicē dimēſionē. Nā fuit altū taliṫ ꝙ vſ/
qꝫ ad celos aſcēdit. ⁊ angl'os ſic letificauit: ꝙ
celos reliquerūt: ⁊ ad paſtores veniētes ſuū
eis gaudiū retulerūt. Fuit etiā pfunduꝫ. q2
infernū penetrauit ⁊ ſctōs pr̄es q̄ erāt ī lym/
bo letificauit. iux̄ illud Iſa.ix. Ambulātib⁹ ī
regione vmbre mortis lux orta eſt eis. Fuit
quoqꝫ longū quia iuit vſqꝫ ad orientē ⁊ ma/
gos ſic letificauit ꝙ ſua regna reliquerunt ⁊
ad pueꝝ cucurrerūt. Iuit etiam in occidērē:

vbi auguſtū letificauit.ita ꝙ ipſius xp̄i ima/
gine viſa thura illi obtulit. Vn̄ Sap. viij.
d̄r: Attingit a fine vſq̄ ad finē fortr̄ ꝛc. Fu
it inſup latū.q2 ꝓfudit p̄teritos. Johis.viij.
Abraā pr̄ vr̄ exultauit vt videret diē meum
vidit ꝛ gauiſus eſt:ait ſaluator. Itē p̄ſentes
Vn̄ angel⁹ dixit paſtoribꝫ. Annūcio vobis
gaudiū magnū quod erit oī pp̄lo. Luce.ij.
Itē extēdit ad futuros. Vn̄ Amb.ait. Hec
eſt gl̄ia natal' dn̄i vt ī futuꝝ trāſeat ad prede
ſtinatos ꝛ ī perpetuum maneat ad deuotos.
Quarto angel⁹ remouit frigiditatē: ꝛ addu
xit veꝝ ignē cū annūciauit xp̄i ortū di. Na/
tus ē vob̄ hodie ſaluator ꝛc. ¶ Sc̄do venit
xp̄s ī mūdū vt hūani generꝫ infirmitates ſa
naret. Hō em̄ inter alias patiebat̄ q̄nq̄ in/
firmitates.ſ.tumorē ſupbie.cecitatē ig̃rātie.
inſipiditatē in mēte. vulnera tōꝫ culpe ꝛ feto
rem ꝯſuetudis praue. Sꝫ ab ipis infirmita
tibꝫ nos ſaluauit fili⁹ ṽgis p q̄nq̄ remedia
q̄ adduxit. Portauit em̄ carnem de qua fecit
emplaſtrū.ſanguinem de quo fecit colliriuꝫ.
ſp̄um humanū de quo fecit mel dulciſſimum
Animā: que fuit vas vnguentariū. Et diui/
nitatē q̄ fuit balſamū p̄cioſum. Prima igit̄ i
firmitas erat tumor ſupbie.q̄ p̄mo ort⁹ eſt in
celo. Deinde ī terreſtri p̄adiſo.ꝛ tandē ſpar/
ſus ē in toto mūdo. Et iō xp̄s de ſua carne fe/
cit emplaſtꝝ qđ ipm tumorē maturauit ꝛ fre
git. Fit aūt emplaſtꝝ de herbis ꝛ floribus ab
ſciſis: ꝯtritis ꝛ coctis. Caro aūt xp̄i fuit her/
ba ſicut ꝛ noſtra. Iuxͣ illud Iſa.xl. Oīs caro
fenum. Fuit etiā flos.ꝛ h̄ ꝓpter innocētiā et
puritatē.ꝛ fuit abſciſus p mortē. Iſa.liij. Ab
ſciſus eſt de terra viuentiū: ꝛ ꝯtritus p flagel
latiōem. Ibidē. Attrit⁹ eſt ꝓpt̄ ſcelera noſtra
Et coct⁹ p penaꝝ nimiā aduſtiōꝫ. Vn̄ iquit
p p̄s. Oſſa mea ſic cremiū aruerūt. Ecce hu
militatis exemplū.ſupbie medicamētū. Se
cunda infirmitas erat cecitas ignorātie. Et
iō xp̄s de ſanguine ſuo fecit colliriū q̄ ceci il/
luminant̄. Et ꝓpter hoc d̄r Apoc.iij. Colli/
rio vnge oculos tuos vt videas. Iſtud autē
colliriū factū de ſaliua ꝛ terra Joh.ix.id eſt d̄
deitate ꝛ humanitate. Et de melle ꝛ cera.i.de
diuinitate melliflua ꝛ carne incorrupta. Fi/
gura aūt hui⁹ collirij habet̄.j. Regū.xiiij.de
Jonatha.q̄ guſtauit de fauo mellis.ꝛ illumi
nati ſunt oculi ei⁹. Tertia infirmitas erat in
ſipiditas in mente.q̄ ſp̄ualia ſibi deſipiebant
Et iō xp̄s de ſp̄u ſuo mel dulciſſimuꝫ: fec̄ qđ
inſipiditatē hominis dulcorauit. Vnde ait
Ecci.xxiiij. Spiritus meus ſup mel dulcis
Ei⁹ aūt dulcedo nō ſentiebat̄ qn̄ in vaſe cor/
poris clauſa tenebat̄. Sed qn̄ inclinato ca/
pite tradidit ſp̄m: tunc eius dulcedo reple/
uit celū ꝛ mūdū. Vnde canit eccl'ia. Hodie
p totū mūdū melliflui facti ſunt celi. Quar/
ta infirmitas erat vulnus culpe. Juxta il/
lud Iſa.j. Vuln⁹ ꝛ liuor ꝛ plaga tumēs ꝛc.
Et iō xp̄s de aīa ſua fecit vas vnguentariuꝫ
in quo ꝯtinent̄ oīa vnguēta oīm vulneruꝫ ꝛ
infirmitatū. Oīa em̄ vulnera aīe cauſant̄
aut ex infirmitate.aut ex ignorantia.aut ex
malicia. Sed Joh.j.d̄r. Vidimus gloriam
eius.i.gl'ioſam miſericordiā eius.que ſanat
vulnus cauſatuꝫ ex malicia. Sequit̄ paulo
poſt. Plenū gr̄e ꝛ veritatꝫ. Gra aūt eius ſa/
nat vulnus cauſatū ex infirmitate: veritas
ꝟo vulnus cauſatū ex ignorātia. Quinta in
firmitas erat fetor. Xp̄s attulit diuinitatem
tāq̄ balſamū p̄cioſum: cui⁹ odorē ſenſit La/
zarus quadriduan⁹ ac fetid⁹ ꝛ reuixit. Joh.
xj. Eſt aūt p̄ma dies mala delectatio Sc̄da
mal⁹ ꝯſenſus. Tertia malū op⁹ Quarta ma
la ꝯſuetudo.ꝛ tūc hō efficit̄ fetid⁹ corā deo ꝛ
mūdo. Qui ḡ ad odorē iſti⁹ balſami non re
ſurgit: magis eſt inſenſibilis q̄ⷨ mortu⁹ feti/
dus ꝛ imūdus. Propt̄ has aūt curatiōes in
quit ꝓpheta de xp̄o p̄s.cij. Qui ſanat oēs i
firmitates tuas. Et Aug⁹.p̄dicta ꝯfirmans
inq̄t. Magnus de celo venit medic⁹: q2 per
totū mūdū magn⁹ iacebat egrot⁹. ¶ Poſſu/
mus aūt dicere ꝙ q̄dā infirmitas cauſatur i
hoīe ex comeſtione.ꝛ tali mō infirmatus eſt
Adā: q̄ de pomo vetito comedit.ꝛ iō infirmi
tatē mētis ꝛ corpis incurrit. Hoc aūt viciuꝫ
gule hodie in multis dn̄at̄.ꝛ ideo ſepe infir/
mant̄ ꝛ moriunt̄. Scriptū eſt ei Ecci.xxxvij
In multis eſcis erit infirmitas.ꝛ ꝓpter cra/
pulā multi perierūt. Hāc aūt infirmitatē ve
nit ſaluator noſter ſaluare p dietā ieiunādo
quadraginta dieb̄ ꝛc. Math.iiij.vt etiam
nos doceret abſtinere a nociuo cibo.ꝛ gulaꝫ
refrenare: ſi volum⁹ ſani viuere. Qui em̄ ab
ſtinēs eſt adijciet ſibi vitā. Ecci.xxxvij. Se/
cūdo cauſat̄ infirmitas ex nimia frigidatiōe
Peccatū em̄ mortale ē notabilit̄ frigidū.ita
ꝙ ignē diuini amoris extinguit. vn̄ Hiere.
vj.d̄r. Sicut frigidā facit ciſterna aquā ſuā
ſic frigidā facit malicia aīam. qđ frigus pcti
facit aīam pigrā in bono ope.iuxͣ illđ Pro/
uerb.ij. Propt̄ frig⁹ piger arare noluit.i.cor
ſuū ſcindere p ꝯtritōem.ꝛ ſerere p bonū op⁹
Hanc autē infirmitatē ſanauit p ſudorē ſan/
guineum. In ſudore em̄ lachrymaruꝫ homo
frigus inflamatur. Vnde ait Gregorius de
Magdalena ꝙ frigida venit ad xp̄m ſed in

Venit xp̄i vt ifirmitates ſanaret

Infirmitates diuerſimode oriunt̄.

flāmata receſſit p⁹ lacrimas. Ignis igr̄ amo
ris q̄ erat in xpo: ipm ſudare fecit ſanguinē
Vñ Lu.xxij.dr̄. Et fact⁹ ē ſudor vult⁹ ei⁹ ſic
gutte ſanguis ɿc. Et ſic nr̄am infirmitatem
frigidatōis curauit. Tertia infirmitas cau/
ſat̄ ex nimietate ɿ corruptōe ſanguis. San
guis āt nimi⁹ dr̄ abūdātia terrenoꝝ. q̄ ſepe ē
cā pctī. Vñ ps̄. ait. Prodijt q̄ſi ex adipe ini/
quitas eoꝝ. Sanguis aūt putridus dr̄ ipa
carnalis ɔcupiſcētia q̄ aīam maculat. ɿ corā
deo putridā facit. De h̄ aūt ſanguine exponi
pōt illud Iſa.j. Cū multiplicaueritꝭ orōnes
veſtras nō exaudiā vos. Man⁹ em̄ vr̄e ſan/
guine plene ſunt. Et Oſee.iiij. Sāguis ſan
guinē tetigit. Hāc aūt infirmitatē ſanauit p
minutiōem ſanguis ī manib⁹ ɿ pedib⁹ et la/
tere ɿc. Iſtā aūt minutōnem nos facim⁹ qñ
venā oris nr̄i in ɔfeſſiōe apim⁹. Vñ Prouē.
x.dr̄. Vena vite os iuſti: os aūt impioꝝ ope/
rit iniquitatē. Quarta infirmitas cauſat̄ ex
humoꝝ.i. vicioꝝ corruptōe Vñ ps̄. ait. Nō
eſt q̄ faciat bonum nō ē vſq₃ ad vnum. Cor
rupti ſunt ɿ abominabiles facti ſunt ɿc. Et
iſtā infirmitatē ſanauit fili⁹ ꝟginis paſſum
ptiōem amare medicine. de qua ipe ait ps̄. lx
viij. Dederūt in eſcā meā fel: ɿ in ſiti mea po
tauerūt me aceto. Et iō ɿ nos debem⁹ bibere
amarā potiōꝫ ɔtritōis ɿ doloris pctōꝝ no/
ſtroꝝ. Iuxta illud Hierem.xxxj. Pone tibi
amaritudinē ɿc. Que medicina quāto erit
amarior tāto erit ꝟtuoſior ad malos humo/
res expellēdos. De qua exponi pt̄ illud Iſa.
xxiij. Amara erit potio bibētib⁹ eā. Alias q̄₃
infirmitates humanas venit xp̄s ſanare vn
guentis ſue grē. De quib⁹ dr̄ Ecci.xxxviij.
Vnguentari⁹ conficiet vnguenta ſanitatis.
¶ Venit tertiā in mūdū fili⁹ dei pditas ſaluare
Vñ ps̄. ait. De⁹ āt rex nr̄ an̄ ſecl'a opat⁹ ē ſa/
lutē in medio terre.i. humana carne. Caro
em̄ xp̄i non dr̄ terra ſ₃ mediū terre. Natura
q̄ppe nr̄a habuit duplicē extremitatē. vnā q̄
fuit ſb̄ innocētia. Aliā ꝟo q̄ mō eſt ſb̄ miſeria
Xp̄s ḡ aſſumpſit naturā nr̄am cū innocentia
ɿ q̄tu ad h̄ participauit cū p̄ma extremitate
Itē aſſumpſit eā cum miſeria.i. cū penalita/
te. ɿ q̄tū ad h̄ participauit cū ſecūda. Nat⁹
quoq₃ eſt vt reduceret exules ɿ peregrinos ɿ
ideo venit portans ſecū regnū. Propter qd̄
dr̄ Iſa.ix. Et fact⁹ eſt p̄ncipat⁹ ſup humeruꝫ
eius. Iſte aūt p̄ncipatus eſt dignitas regal':
quā portauit vt nos reges faceret. vl' ē onus
pctōꝝ nr̄oꝝ qd̄ portauit vt nos alleuiareꝫ. iu
xta illud Iſa.liij. Vere languores nr̄os ipſe
tulit. Vel eſt crux quā ipſe ſuis humerꝭ por/
tauit. vt nos tāq₃ ad vexillū colligeret. Iux̄
illud Iſa.xj. Leuabit dñs ſignū in natiōeſ
ɿc. Quia igit̄ fili⁹ dei tātū nos honorauit qꝛ
fecit nos ſīles ſibi in creatōe. ɿ fratres ſuos ī
redemptōe. ɿ faciet coheredes ī gl'ificatione
atq₃ humanat⁹ ē p nr̄a ſalute. Iō merito debe
mus eum honorare. ɿ debitas ei grās referre
Mod⁹ aūt referēdi grās aliqñ fit p ſolā vo/
cis expſſionē. Aliqñ p manuū eleuatōꝫ. Ali/
qñ p genuflexionē. Aliqñ p totā corpis pro/
ſtratiōeꝫ. Et h̄ ſignificatū eſt Gen̄.xvij. vbi
Abraā audita futura natiuitate Iſaac. ceci/
dit in faciē ſuā.ſ. grās referēdo. Oēs ḡ nō ſo
lū corde ɿ corpali veneratōne grās puerulo
nato referam⁹: ſ₃ etiā h̄ mōe: dicētes illd̄.iiij.
Re.vij. Hec dies boni nūcij ē. ſi tacuerimuſ
ɿ noluerimus nūciare ſcelerꝭ arguemur. In
terrā q̄₃ nos pſternere dēm⁹ ſaltē corde. vt de
ſua viſitatōe ſibi grās repēdam⁹. Sicut fi/
guratū fuit Exo.iiij. vbi dr̄. Audierūt q̄ vi/
ſitaſſet dñs filios iſrael. ɿ proni adorauerunt.
Legit̄ q̄₃ Ione.iij. q̄ rex indut⁹ ē ſacco. et ſe/
dit ī cinere. ɿ oēs ſui ei⁹ idē fecerūt. Nūc aūt
rex xp̄s ſedit ī cinere: qñ idut⁹ ē carne. Et iō
ɿ nos debem⁹ ei ɔformari ī hūilitate ɿ grās il
li referre tympanū aſſumētes ɿ dī. illd̄ Exo.
xv. Cātem⁹ dño ɿc. In tympano em̄ eſt for/
ma ſperica. pellis raſa ɿ p eā cauſat̄ melodia
Et ſic ī xp̄o eſt diuinitas eīna. caro q̄ fuit cruci/
fixa. ɿ aīa oī iubilatōe plena. Itē tympanum
fit de corio ī ligno extēſo ɿ ꝟga pcuſſo. ɿ cori/
um.i. corp⁹ xp̄i fuit extēſum ī cruce. iux̄ illud
ps̄. Extēdēs celū ſicē pellē. Et pcuſſum diſci/
plina prīs. Iſa.liij. Propt̄ ſcel⁹ ppl'i mei per
cuſſi eū. Iſtū ḡ tympanū dēm⁹ aſſumere per
meditatōꝫ. ɿ ſibi cātare p grāꝝ actōꝫ. iuxta il
lud apl'i.j. Theſ.ij. dicētꝭ. Nos āt grās age
re debem⁹ deo ſp. Itē debem⁹ dicere deo cum p/
pheta ps̄.xxxij. In pſalterio decē cordaꝝ pſal
lam tibi. Per pſalteriū em̄ decē cordaꝝ itelli
git̄ xp̄s incarnat⁹ ī q̄ fuerūt q̄nq₃ corde.i. q̄n/
q₃ vulnera q̄b⁹ oñdit̄ ei⁹ hūanitas. ɿ quinq₃
alie q̄b⁹ oñſa fuit ſua diuīa maieſtas.ſ. nati/
uitas ſupnaturalis. gloria reſurrectiōis ma
ieſtas aſcenſionis. miſſio ſpūſſancti ɿ iudici
aria poteſtas.

¶ Pars quinta huius ſermonis que dici
tur expoſitionis.

Volens aliq̄d moralitatis tāgere cir
ca expoſitōem euāgelij p̄ntis ſolēni/
tatis. dico q̄ p Mariam q̄ illumia
ta interpratur ſignificat̄ aīa a deo inſpirata ɿ
illuminata. que tunc ɔcipit ɿ parit Ihm.i.
ſaluatorem: quando bonum pp̄oſitum cōci/

Veīt xpſ perditos ſaluare

Grās referimus multipliciter

Moralitates circa criſtū natum

pit corde. ⁊ poſtmodū illō ꝓducit in ope Et
iō boni religioſi q̄ a deo inſpirati de itrāda re
ligiōe ꝓfeſſiōꝫ ī ea fecerīt: pñt dicere deo illud
Iſa. xxvj. A facie tua ꝯcepim⁹ ⁊ ꝑturiuimuſ
ſpm̄ ſalutꝫ. Iſtū āt puez ſic ꝯceptū extrahit
de vētre mr̄is auſteritas vite cātās ⁊ iubilās
ī penis ⁊ mortificatōe carnis cū puulo vagi
ente. Paupertas aūt illū pānis inuoluit. hu/
militas ꝟo ī pſepio reclinat. Et iſte tres ꝟtu/
tes ſunt q̄ſi tres optime obſtetrices. Sed o
religioſe: ſi iſtū puulū ī te natū vis nutrire ⁊
fouere: attēde quia eſt inuoluēdus. reclinād⁹
cuſtodiēdus. leuādus. lauādus. deducēdus:
⁊ cibādus. Et ad hec oīa q̄rēde ſunt nutrices
gratioſe ꝟgines. qꝛ eſt ꝟginitatis fili⁹. i. ſpeci
oſe virtutes. Excludende aūt ſunt rugoſe ve/
tule. i. inueterate malicie: qꝛ malo oclo tenel/
lum puulū ſolēt faſcinare Iſte āt bone nutri
ces nō debēt eſſe ſole. qꝛ ꝟtutes ꝯſociāt in cha/
ritate. Ait em̄ ꝓpha pſ. xliiij. Adducent re/
gi. ſ. nato. ꝟgines ī plurali. vt ſcꝫ fuiāt ſedu/
lo officio: poſt eā reginam que ipm̄ de ſpūſctō
genuit. debēt ḡ eſſe gemine ad omnia officia.
Primo aūt inuoluēdus eſt paruul⁹ ſed non
niſi mūdis pānis. Ferāt igit due puelle pā/
nos mūdos. Una pānos abluat: ꝑmittēs ꝙ
eos quottidie lauabit Et hec eſt ꝯtritio que
dicit. Lauabo ꝑ ſingulas noctes lectū meuꝫ
lachrimis meis ſtratū meū rigabo. pſ. vj. Al
tera pānos extēdit vt deſiccent ad ſolē. et hec
eſt ꝯfeſſio: q̄ abſcōdita ꝓducit in lucē: dicēs.
Dixi ꝯfitebor adūſum me iniuſticiā meā do
mino ⁊c. pſ. xxxj. Scd̄o ad reclinādū puez
due ſe offerūt. Una lectū parat. ⁊ hec eſt ſan
cta meditatio: q̄ ſternit cor floribꝫ ſcripturaꝝ
⁊ cātat cū ſpōſa. Lectul⁹ nr̄ florid⁹. Canti. j.
Alia puez reclinat. ⁊ hec ē charitas q̄ Ieſum
amplexat brachijs amoris. ⁊ int̄ ſua ſuauiſſi
ma vbera fac̄ eū dormire di. Faſcicul⁹ myrre
dilect⁹ me⁹ mihi inter vbera mea cōmorabit
Can̄. j. Tertio ad puez cuſtodiendū due ſe
offerūt. Una eū cuſtodit a ſtrepitu itrinſeco.
⁊ hec eſt trāquillitas q̄ claudit cubiculū. ⁊ ſi
modicū q̄d ſiniſtꝝ audierit dic̄. Quis es tu
q̄ clamas ⁊ inq̄etas regē: j. Re. xxvj. Altera
eū cuſtodit ab icurſu extrinſeco. ⁊ hec ē emu/
latio q̄ nihil ſiniſtꝝ ſinit intrare ī tota domo
cordis vl̄ corpis. q̄ ſi viderit oculū: aurē vl̄ ali
quē ſenſuꝫ aliq̄d apportare nociuum: clamat
Filij mortꝫ eſtꝫ vos: qꝛ n̄ cuſtodiſtꝫ dn̄ꝫ vr̄m
regē. j. Re. xxvj. Hāc b. Petr⁹ clauiculari⁹
regꝫ nr̄i locat oſtiariā multo meliorem q̄ꝫ illa
quā iuenit ī domo pncipis ſacerdotū. Iohā.
xviij. Et magꝫ ſollicitā q̄ꝫ illa q̄ purgās trit
cū Iſboſeth: obdormiuit. ij. Re. iiij. Quis eſt
(inq̄t b. Petr⁹) q̄ vob noceat ſi bōi emulato/
res fueritꝫ. j. Pe. iij. Aia mea hāc loca ad ia/
nuā cordis ſi vis xp̄ꝫ cuſtodire. qꝛ dura ſic̄ i/
fern⁹ emulatio. ⁊ lāpades ei⁹ lāpades ignis
atqꝫ flāmaꝝ Can̄. viij. Quarto ad puez leuā
dū due ſe offert. vna eū excitat ⁊ euoluit q̄tieſ
ſonuerit horologiū amorꝫ. ⁊ hec ē ſollicita de
uotio q̄ ſingl'a myſteria voluit ⁊ rumiat. q̄bꝫ
q̄ſi pānis iuolut⁹ ē puer nr̄ ihs q̄ amict⁹ ē lu/
mie ſic̄ veſtimēto. pſ. ciiij. Reuela (ait. pſ.
deo) ocl'os me. ⁊ ꝯſide. mira. d̄ le. tua. Deuo/
tio nāqꝫ ē feruor mētꝫ reuoluēs aiaꝫ ī xp̄ꝫ. vñ
ꝓpha ait pſ. lxij. De⁹ de⁹ me⁹ ad te de lu. vi.
Sitiuit ī te aīa mea q̄ꝫ mltipl'r tibi caro mea
Alta ꝟo eū alloq̄t: ſꝫ n̄ niſi de legitia lnia ipi⁹
⁊ hec ē attēta orō q̄ dic̄. Dn̄e labia mea apieſ
⁊c. pſ. l. Hmōi āt vox ē dulcꝫ puulo. ⁊ iō po/
ſtea ſil' cātāt deuotō ⁊ orō. Exurge q̄re obdor
mis dn̄e: exurge ⁊ ne repellas ī finē. pſ. xliij.
Quīto ad puez balneādū due ſe offert. vna
balneū parat. ⁊ hec ē pietas. q̄ vidēs lachry
mātē puez. ⁊ audiēs ei⁹ ploratū: educ̄ aquā
calidā abūdant de fontibꝫ cordis ſui: di. Aia
mea liq̄facta ē vt dilect⁹ locut⁹ ē. Can̄. v. Et
nō ſolū aq̄ abluit ſꝫ vnguēto vngit ⁊ ait. Fa
ctū eſt cor meū tāqꝫ cera liq̄ſcēs. pſ. xxj. vñ il/
li dic̄ puul⁹. Odor vnguētoꝝ tuorū ſup oīa
aromata. Can̄. iiij. Alta ꝟo puez tenꝫ. ⁊ hec
eſt pſeuerātia. q̄ tādiu tenet donec ſibi placu/
erit ī hac lachrymaꝝ valle in aq̄s nr̄e miſerie
balneari: dicēs. Tenui illū nec dimittā Can̄.
iij. Sexto ad puez deducēdū due ſe offerūt.
Una eū geſtat dicēs cū Paulo. j. Cor. vj.
Glorificate ⁊ portate deū ī corpe vr̄o. ⁊ hec eſt
obediētia n̄ coacta. q̄ a poſteriori ſup dorſum
portat onera ꝯ cor. ſꝫ mrīna ⁊ volūtaria q̄ fili
um a pte an̄riori portat ſup pect⁹ delicioſe int̄
brachia. ⁊ ſic vult portari puul⁹ nr̄ Ihs di.
Pone me vt ſignaculū ſup cor tuū. ⁊ ſic̄ ſig/
culū ſup brachiū tuū. Can̄. viij. Alta ꝓcauet
ne gerula offendat ad lapidē ipatientie. ⁊ ſic
ledat puulū q̄cūqꝫ occaſiōe. ⁊ hec ē circūſpec/
tio q̄ iugit clamat obediēti iuſto. Qui ſe exi/
ſtimat ſtare videat ne cadat. j. Cor. x. Cātāt
ḡ he due deducētes puulū. Incipit āt obediē
tia iubilās ī opibꝫ ⁊ dr̄. In manibꝫ portabunt
te. Et rn̄det circūſpectio ꝓcauēs ab exterioribꝫ
ne vnqꝫ offendas ad lapidē pedē tuū. pſ. xc.
Septio ad puez cibādū ſe due offert. Una
eū paſcit. ⁊ hec ē miſcd̄ia. q̄ mēbra ei⁹ reficit.
Un̄ ipe dn̄s ait Mat. xxv. Eſuriui ⁊ dedi/
ſtis mihi mādūcare ⁊c. ⁊ ſbdit. Qd̄ em̄ vni
ex minimis meis. ſ. mēbrꝫ feciſtꝫ. mihi feciſtis.

Hectū nō de furfure cibo porcoꝝ imitatrix
Cayn.ſ ſ3 d̄ ſimila delicatiſſima imitatrix abel
parat polētā.deinde ī manu pueri ponit po/
mū cātās. Oīa poma noua ⁊ vetera dilecte
mi ſuaui tibi. Cañ. vij. Alia ṽo eū lactat et
potat.⁊ hec ē māſuetudo :q̄ de cordis vberib⁹
dulces ſmōes eliq̄t.nōne inq̄t ſapiēs. Ardo/
rem refrigerabit ros;ſic ⁊ ṽbuz. Ecci. xviij.
Hec dic̄ puulo. Dabo tibi vbera mea. Cañ.
vij. Et iteꝝ. Dabo tibi poculū ex vino ɔdito.
Cañ. viij. Ipe aūt puer r̄ndet ei. Fau⁹ diſtil/
lans labia tua mel ⁊ lac ſb̄ lingua tua. Cañ.
iiij. Iſtis aūt nutricib⁹ officiū ſuū dulcit̄ ex
plentib⁹:⁊ nūc reclinātib⁹:nūc excitantibus
nūc paſcentib⁹.nūc deducētib⁹ ⁊c̄.ī ſpūali tri
pudio enutrit⁹;puer Ihs creſcit etate ac ſapi
entia ⁊ gr̄a corā deo ⁊ hoīb⁹ Lu ij. Et tūc di
cere poſſum⁹ illd̄ Iſa.ix. Paruul⁹ nat⁹ ē nob
F ⁊ fili⁹ dat⁹ eſt nob. ¶ Loq̄ndo aūt de xp̄o ad
Quare lrām dico.ꝙ licet ipe dn̄s Ihs hodie fuerit
xps nat⁹ paruul⁹ ɋ̄tū ad etatē.matrē.ſtaturā.famili/
fuerit p/ am.pomū.lectū.cibū ⁊ veſtimētū. Poteſt tñ
uulus dici ꝙ fuit puul⁹ triplici alia rōne. Primo:
q₂ offenſus de facili pōt placari.vt ſ̄.dixim⁹.
Qui em̄ añ dixerat tāq₃ iplacabil'. Ezechiel'
vij. Nō parcꝫ ocul⁹ me⁹ ſup te ⁊ ñ miſerebor
mō dic̄ Iſa.xl. Predicate annū placabilē do
mino. Scd̄o q₂ emēdo facilit̄ decipi pt̄ par/
uulus.vñ aliq̄ꝑ vno pomo dat totā ſuam
hereditatē. Olim aūt de⁹ regnū ſuū valde ca
re vēdebat.q₂ null⁹ ipm emere poterat.nec ꝑ
aliqua graui pn̄ia.nec ꝑ morte aliqua ſ3 mo
do dat ipm regnū ꝑ calice aq̄ frigide. Mat
thei.x.imo etiā ꝑ vna bona volūtate. Vñ i/
quit pſ̄. Deſideriū pauperū exaudiuit dn̄s
Iō deū qd̄ammodo decipimus.q₂ ei⁹ regnuꝫ
quaſi ꝑ nihilo ab eo obtinem⁹. Vñ pſ̄.dicit
deo. Pro nihilo ſaluos facies illos. Et de bea
tis in figurā iteꝝ ait. Pro nihilo habuerūt
terrā deſiderabilē. Tertio dr̄ paruulus.q₂ ad
inſtar paruuli debet a nobis ſpūaliter cōcipi
ꝑ bona ꝓpoſita.⁊ poſtea parturi ꝑ bona opa
vt ꝓdiximus iuxta ꝓallegatā autoritatē Iſa.
xxvj. A facie tua ɔcepimus ⁊c̄. Sed multi
ſunt q̄ aborſum faciūt.q₂ bonū ꝓpoſituꝫ ad
op⁹ nō ꝑducūt.iuxta illud Iſa.xxxvj. Vene
runt filij vſq₃ ad partū.⁊ ṽtus nō eſt parien
di. Dꝫ q₃ nutriri ꝑ pſeuerātiā. ⁊ iō cuilibet
fideli dic̄ de⁹ pr̄ illud Exod.ij. Accipe puerū
iſtū ⁊ nutri mihi. Debet etiā portari ꝑ patiē
tiā.iuxta illud Ecci.vj. Subijce humeꝝ tu/
um ⁊ porta illā.i.ſapiam q̄ eſt xp̄s. Si enim
ipm ſaluatorē portauerim⁹ ꝑ deuotōem in h̄
ſeculo.ipe nos ab angelis ſuis portari faciet i
celū:ꝑhēnit̄ regnaturos cū eo q̄ eſt bn̄dictus
in ſecula ſeculorum Amen.

¶ Pars octaua hui⁹ ſermonarij qd̄ Ma
riale appellat̄:in q̄ tractat̄ de bn̄dicte matris
dei purificatiōe. Hec aūt ps ꝓprio ac ꝑticu/
lari noīe dedicatio ſanctiſanctoꝝ nūcupat̄

Sermo ꝑmus

Lume ad re/ A
uelationē gētiū. Lu.ij. Ho/
die ſacroſancta mr̄ eccl'ia ſum
ma cū veneratiōe ⁊ reuerētia
ac honore ſolēnitatē deuotiſſimā purificatio/
nis imaculate ṽgīs m̄ris dei ac redēptorꝭ no
ſtri feſtiuis laudib⁹ venerat̄.ɋ̄obrē ɔgruum
videt̄ vt ⁊ nos ſeruuli ei⁹ deuoto mētꝭ affectu
de tāta feſtiuitate memoriā recolam⁹. Vñ q₂
inq̄t ph̄s.j.eth.ꝙ ſmōes inq̄rēdi ſunt ſm ma
teriā d̄ q̄ ſunt.tūc em̄ ſufficient̄ dicet̄ ſi ſm ſb
iectā materiā dicet̄. Iō licꝫ de tā celeberrima
ſolēnitate ſmocinari me i ꝓptū videā: tñ pro
modulo īgenij mei aliq̄d eloq̄ amore eiuſdē
pijſſime ṽgīs de ſcetiſſima ipi⁹ purificatōe co/
nabor. Ait em̄ leo papa ī ſmone de dn̄ica īfra
octauā natiuitatꝭ dn̄i. Nō adeſt nō tacendi
vbi orit̄ difficultas fandi. Marie aūt ad ꝑ/
dicādū de hac feſtiuitate me īducit diui Am
broſij dictū ī li.de ṽginitate q̄ ait. Tal' fuit ma/
ria vt ei⁹ vita oīm ſit diſciplina. Vñ nō ē vl
laten⁹ dubitāduꝫ ꝙ q̄cūq₃ pegit:⁊ maxie dū
puulū filiū ſuū ī tēplo pn̄tauit cū īgēti miſte
rio ⁊ ꝑ oīm hoīm eruditōe pfec̄. Ipa nāq₃ fu
it lumē qd̄ gētib⁹ ī tenebrꝭ cecutiētib⁹ ſole iu
ſticie dei filiū reuelata facie ɔtēplādū oñdit.
De cuius purificatione q̄tuor ɔſideratiōes
faciemus.

Prima dicet̄ illuminationis
Secūda cauſatiōis
Tertia dubitationis
Quarta ṽo appellabit̄ purificatōis

¶ Prima pars huius ſmonis que dicit̄ il/
luminationis.

Forte itelligere deſiderant multi q̄re
eccl'ia ordinauit ꝙ ī iſto feſto purifi/
catiōis ṽginal' portent̄ cādele ī ma/ B
nib⁹ acceſe.ꝓpt̄ qd̄ hec feſtiuitas candelaria Quare
appellat̄. Nō āt ſtatuit h̄ fieri ī annūciatōe cādele ac
q̄ eſt tā magna feſtiuitas ⁊ maior iſta.nec eti ceſe ho/
am ī aſſumptōe q̄ ē maior oīm ṽgīs feſtiuita die portē
tum. Nō etiā ī natiuitate eiuſdē ſ3 ſolū ī pu tur
rificatōe. Videt̄ ei eis ꝙ ſaltē ī aſſūptōe debe/
rēt potꝰ portari cādele acceſe ad ſignificād̄ ꝙ
ſic ī cel' illo die a tota curia celeſti cū hymnis